

KHAZAR REVIEW

XƏZƏR XƏBƏR

№ 412 Dekabr 2021

AYLIQ DƏRGİ
ISSN 2218-2772
khazar-review.khazar.org

QS EECA UNIVERSITY RANKINGS | 2022

qs.com

Khazar University

#211-220

in QS Emerging Europe and Central Asia (EECA) University Rankings 2022

Ben Sowter

December 2021

Ben Sowter, Senior Vice-President,
QS Quacquarelli Symonds

M

XƏZƏR UNIVERSİTETİ BEYNƏLXALQ REYTİNQ CƏDVƏLLƏRİNDE AZƏRBAYCAN UNIVERSİTETLƏRİ ARASINDA LİDERDİR

2021-ci il dekabrın 2-də baş ofisi Parisdə yerləşən, beynəlxalq aləmdə geniş nüfuzlu malik EDUNIVERSAL təşkilatı dönyanın en yaxşı biznes məktəblərinin rəsmi reytinqini dərc edib.

Reytinq cədvəlində Xəzər Universitetinin İqtisadiyyat və Menecment Fakültəsi Azərbaycanın biznes məktəbləri arasında 1-ci yeri tutub.

Bu reytinq cədvəli EDUNIVERSAL Elmi Komitə üzvləri tərəfindən beynəlxalq təsir, reputasiya və təhsil keyfiyyəti kimi meyarlar əsasında müəyyən edilir.

Mənbə: <https://www.eduniversal-ranking.com/eduniversal-ranking-agency.html>

Dekabr ayının 15-də daha bir reytinq cədvəli – QS Reytinq Agentliyinin (Böyük Britaniya) "İnkişaf etməkdə olan Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya" regionu üzrə yeni reytinq cədvəli açıqlanıb.

Reytinq cədvəlində Xəzər Universiteti yenə Azərbaycan universitələri arasında 1-ci yeri tutub. Reytinq cədvəlinə Azərbaycandan 7 ali məktəb daxil edilib:

1. Xəzər Universiteti - 211-220 (Azərbaycan üzrə en yüksək göstərici)
2. UNEC - 221-230
3. BDU - 251-300
4. ADA Universiteti - 301-350
5. AzMIU - 401-450
6. ADNSU - 401-450
7. BMU - 401-450

QS Reytinq cədvəli ali məktəblərdə müləmmilərin təcrübəsi, işəgötürənlər arasında nüfuz, akademik nüfuz və s. meyarlar əsərində tərtib edilib.

Mənbə: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/eeca-rankings/2022>

Dünyanın nüfuzlu reytinq cədvəllərində yer alan ali məktəblərimizi təbrik edir, fəaliyyətlərində uğurlar arzulayınaq.

KHAZAR UNIVERSITY IS LEADER AMONG AZERBAIJANI UNIVERSITIES IN INTERNATIONAL RANKINGS

On December 2, 2021, the world-renowned organization EDUNIVERSAL, headquartered in Paris, published an official ranking of the best business schools in the world.

In the rankings, School of Economics and Management of Khazar University's ranks first among Azerbaijani business schools.

This ranking table is determined by the members of the EDUNIVERSAL Scientific Committee on the basis of criteria such as international influence, reputation and quality of education.

Source: <https://www.eduniversal-ranking.com/eduniversal-ranking-agency.html>

On December 15, another rating table - QS Rating Agency (UK) announced a new ranking for the region "Emerging Eastern Europe and Central Asia".

In the ranking table, Khazar University again took the first place among Azerbaijani universities. The ranking includes 7 universities from Azerbaijan:

- Khazar University - 211-220 (highest rate in Azerbaijan)
UNEC - 221-230
BSU - 251-300
ADA University - 301-350
AUAC - 401-450
ASOIU - 401-450
BEU - 401-450

The QS Rating Table is based on the experience of teachers in universities, reputation among employers, academic reputation etc.

Source: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/eeca-rankings/2022>

We congratulate our universities, which are included in the world's prestigious rankings, and wish them success in their activities.

İÇİNDƏKİLƏR

Pedaqoq Nailəxanum İsayeva bu il dünyasını dəyişmiş məşhurların siyahısında	6
2020-2021-ci illər ərzində Xəzər Universitetinin uğurlarına həsr olunmuş tədbir	7
Xəzər Universitetində 50-ci məzuniyyət mərasimləri keçirildi	10
"Xəzər" ölkə mediasında	14
BAMF-da Azərbaycanın ilk "3Zero" klub üzvləri ilə görüş	16
Universitetin ombudsmanı tələbələrlə görüşdü	17
Xəzər Universitetinin rəhbərliyi təhsil nazirinin müavininin iştirakı ilə keçirilən onlayn görüşdə	18
"Xəzər" in tələbəsi "Girls Making Change" sosial layihəsinin qalibi oldu	21
ASAAİ "Asiya -Sakit okeanın bilinməyən tərəfi" mövzusunda beynəlxalq tədbir keçirdi	22
Professor, akademik Hamlet İsaxanlının Nizami Gəncəviyə həsr olunmuş ustad dərsi	28
İstanbul Aydin Universitetinin rəhbərliyi ilə görüş	30
Erasmus+ Ecar layihəsi çərçivəsində Fransa səfəri	34
Hamlet İsaxanlı. Son görüş olmayıaydı...	40
Xəzər Universiteti və "Dünya" məktəbi IV Türkiye universitetlərinin təhsil sərgisində	55
Üsküdar Universitetinin nümayəndələri ilə görüş	56
Xəzər Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Sakit okean alyansının konfrans zalının açılış mərasimində	57
AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İstututunun xəbərləri	58
Xəzər Universitetində Beynəlxalq Nizami Gəncəvi konfransı	62
"Xəzər" in beynəlxalq əlaqələri	68
Seminar: "Peşəkar mühəsib setifikasi"	70
"Xəzər" in ölkə nəşrləri	74

1995-ci ilin
yanvarından nəşr olunur

Təsisçi:
Xəzər Universiteti

Baş redaktor:
Hamlet İsaxanlı

Baş redaktor müavini:
Əlirza Balayev

Foto:
Multimedia Mərkəzi

Ünvan:
Bakı, Məhsəti küçəsi 41

Tel.: (+9912 323 93 13
(+9912 421 10 93
Mob.: (+99450) 321 31 69

E-mail: contact@khazar.org
Tiraj: 3000

Redaksiya heyəti:
İsa Həbibbəyli
Alla Axundova
Şahin Fazıl
Knyaz Aslan

İngilis dilində
mətnlərin redaktoru:
Zamirə Qurbanova

Kompyuter tərtibatçısı:
Günel Əkbərova

CONTENTS

Pedagogue Nailakhanim İsayeva is on the List of Famous Figures who Passed Away this Year	6
Event Dedicated to the Success of Khazar University in 2020-2021	7
Khazar University Hosted 50th Graduation events	11
"Khazar" in Country's Media.....	14
IEPF Hosted Meeting with members of Azerbaijan's First "3ZERO" Club	16
The University Ombudsman Met With Students.....	17
Khazar University Administration Attends Online Meeting With Deputy Minister of Education	20
Khazar University Student Wins "Girls Making Change" Social Project	21
IAPAS Holds Event on "Hidden Dimension of the Asia-Pacific"	22
Professor, Academician Hamlet İsakhanlı's Master Class Dedicated to Nizami Ganjavi	28
Meeting with Aydin University Administration	30
Visit to France within the Erasmus+ Ecar Project.....	34
Khazar University and Dunya School at the 4th Turkish Universities Fair	55
Meeting with Representatives of Uskudar University	56
Khazar University Vice Rector for International Relations at the Opening Ceremony of the Pacific Alliance Conference Hall	57
International Nizami Ganjavi Conference at Khazar University	63
"Khazar's International Relations	68
Seminar: "Professional Accountant Cerificate"	70
"Khazar" in Country publication	74
"Khazar" s foreign publications	76

It has been published
since January 1995

Founder:
Khazar University

Editor-in-chief:
Hamlet Isakhanli

Associate editor:
Alirza Balayev

Photo:
Multimedia Centre

Ünvan:
Bakı, Məhsəti küçəsi 41

Tel.: (+9912 323 93 13
(+9912 421 10 93
Mob.: (+99450) 321 31 69

E-mail: contact@khazar.org
Tiraj: 3000

Editorial members:
Isa Habibbayli
Alla Akhundova
Shahin Fazil
Knyaz Aslan

Editor of English Texts:
Zamira Gurbanova

Computer graphics:
Gunel Akbarova

PEDAQOQ NAİLƏXANIM İSAYEVA BU İL DÜNYASINI DEYİŞMİŞ MƏŞHURLARIN SİYAHISINDA

2021-ci il dekabrin 22-də *publika.az* və digər saytlar “2021-ci ildə itirdiyimiz məşhurlar” başlığı ilə bu il dünyasını deyişmiş məşhur şəmalarla bağlı məlumatları fotosu ilə birlikdə dərc edib.

Əlliyyədək məşhurun siyahısında aprelin 3-də vefat etmiş “Dünya” məktəbinin həmtəsisçisi, qurucu direktoru, Xəzər Universitetinin Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının humanitar və təşkilati işlər üzrə müşaviri olmuş Nailəxanım Isayeva da təqdim olunur.

<https://publika.az/news/hadise/380157.html>

PEDAGOGUE NAILAKHANIM ISAYEVA IS ON THE LIST OF FAMOUS FIGURES WHO PASSED AWAY THIS YEAR

On December 22, 2021, *publika.az* and other sites published information about famous figures who died this year, along with photos, under the heading “Famous figures we lost in 2021.”

Nailakhanim Isayeva, the co-founder and founding director of Dunya School and former adviser on humanitarian and organizational affairs to Khazar University’s Board of Directors and Trustees, who died on April 3, is included in this list as well.

<https://publika.az/news/hadise/380157.html>

ÖLKƏ MEDIASI XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN BEYNƏLXALQ REYTİNG CƏDVƏLLƏRİNDE AZƏRBAYCAN UNIVERSİTELƏRİ ARASINDA LİDERLİYİ HAQQINDA XƏBƏR YAYIMLAMIŞDIR KHAZAR UNIVERSITY'S LEADERSHIP AMONG AZERBAIJANI UNIVERSITIES IN INTERNATIONAL RANKINGS IN COUNTRY MEDIA

Ölkənin 30-dək mətbuat, informasiya agentliyi, xəber portalı və saytları EDUNİVERSAL təşkilatının reyting cədvəlində Xəzər Universitetinin İqtisadiyyat və Menecment Fakültəsinin Azərbaycanın biznes məktəbləri arasında 1-ci yeri tutması və QS Reytinq Agentliyinin cədvəlində Xəzər Universitetinin yənə Azərbaycan universitələri arasında liderliyi haqqında xəbər yayımlamışdır:

https://azertag.az/xeber/Xezer_Universiteti_beynelxalq_reyting_cedvellerinde_Azerbaycan_uzre_liderdir-1956310

<https://azpolitika.info/?p=656072>

<https://www.baki-xeber.com/sosial/132596.html> və s.

About 30 media outlets, news agencies, news portals and websites reported that Khazar University’s School of Economics and Management ranked first among Azerbaijani business schools in the EDUNIVERSAL ranking table and that Khazar University was again the leader among Azerbaijani universities in the QS Rating Agency table:

**2020-2021-CI İLLƏR ƏRZİNDƏ
XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN UĞURLARINA
HƏSR OLUNMUS TƏDBİR**

**EVENT DEDICATED TO THE
SUCCESS OF KHAZAR
UNIVERSITY IN 2020-2021**

Dekabrim 23-də Xəzər Universitetinin Mərmər zalında 2020-2021-ci illərin uğurlarına həsr olunmuş tədbir keçirildi. Tədbirdə universitetin rəhbərliyi, əməkdaşları və tələbələr iştirak edirdilər.

Tədbiri universitetin rektoru dosent İrade Xəlilova açaraq, son iki il ərzində həm ölkənin təhsil-təlim mühitində, həm də beynəlxalq əlaqələr sahəsində qazanılmış nailiyyətlər haqqında ümumi məlumat verdi. Qeyd etdi ki, beynəlxalq reyting qadivəllerində universitet irəliləməkdə davam edir, müxtəlif layihə və grant müsabiqələrində fəallıq göstərir, universitetin nüfuzu getdikcə artır. Rektor universitet tələbələrinin müxtəlif layihə və yarışmalarda uğurlar qazandığını xüsusi vurğuladı.

Sonra sahələr üzrə hesabatlar dinlənildi. İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin dekanı Ceyhun Məmmədov EDUNIVERSAL Ranking reytingi haqqında ətraflı məlumat verərək, təşkilatın son reyting qadivəline görə Xəzər Universitetinin İqtisadiyyat və Menecment Fakültəsinin Azərbaycanın biznes məktəbləri arasında 1-ci yeri tutduğunu qeyd etdi.

(Ardı sah. 8-də)

On December 23, an event dedicated to success gained in 2020-2021 was held in the Marble Hall of Khazar University. The event was attended by university administration, staff and students.

Opening the event, Rector of the university, Associate Professor Irada Khalilova, gave an overview of the achievements of the last two years, both in the educational environment of the country and in the field of international relations. She noted that the university continues to advance in international rankings, actively participates in various projects and grant competitions, and its reputation is growing. The rector emphasized that university students have succeeded in various projects and competitions.

Then reports on different areas were heard. Dean of the School of Economics and Management, Dr. Jeyhun Mammadov, spoke in detail about the EDUNIVERSAL Ranking, noting that according to the organization's latest rankings, Khazar University's School of Economics and Management ranks first among Azerbaijani business schools.

(To be continued page 8)

Keyfiyyətin Təminatı Mərkəzinin direktoru Lyudmila Sotova nüfuzlu təşkilatların reyting cədvəllerində Xəzər Universitetinin son illərdəki irəliləyişini qeyd edərək, QS Reyting Agentliyinin “İnkişaf etməkdə olan Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya” regionu üzrə yeni reyting cədvəlində Xəzər Universitetinin yənə Azərbaycan universitetləri arasında 1-ci yerdə çıxdığını nəzəre çatdırıldı.

Xəzər Universitetinin yerli və beynəlxalq layihələrdə iştirakı haqqında İnkişaf Ofisinin direktoru Raziya Isayeva hesabatla çıkış etdi. O, ERASMUS+, CREATIVE SPARK, MEDIATS və digər beynəlxalq layihələrdə iştirak haqqında geniş məlumat verdi.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet Isaxanlı çıkışında əldə edilmiş uğurları təqdir etməklə yanaşı, qeyd etdi ki, universitetin potensialı nailiyyətləri artırmağa imkan verdiyinə görə işlərin genişləndirilməsi və yeni əlaqələrin yaradılması zəruridir. O, müzakirə olunan sahələr üzrə yeni vəzifələr qarşıya qoydu, tövsiyələr verdi.

Sonda Xəzər Universitetini yerli və beynəlxalq layihələrdə müvəffəqiyətə təmsil edən tələbələrə sertifikat təqdim olundu.

Lyudmila Sotova, Director of the Quality Assurance Canter, pointed out Khazar University's progress in recent years in the rankings of prestigious organizations, noting that Khazar University once again ranked first among Azerbaijani universities in the QS Rating Agency's new "Emerging Eastern Europe and Central Asia" rankings.

Raziya Isayeva, Director of the Development Office, made a report on Khazar University's participation in local and international projects. She gave detailed information about participation in ERASMUS+, CREATIVE SPARK, MEDIATS and other international projects.

In his speech, Professor Academic Hamlet Isaxanli, founder of Khazar University and chairman of the Board of Directors and Trustees, praised the successes, noting that the university's potential allows it to increase its achievements and build new relationships. He set new tasks and made recommendations in the areas under discussion. At the end, students who successfully represented Khazar University in local and international projects were awarded certificates.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNDE 50-Cİ MƏZUNLUQ TƏDBİRLƏRİ KEÇİRİLDİ

Dekabrin 24-25-də universitetin Fikrət Əmirov Konfrans-Konsert Mərkəzində 50-ci məzunluq tədbirləri keçirildi. Tədbirlərdə universitetin rəhbərliyi və əməkdaşları, tələbələr, qonaqlar iştirak edirdilər.

Tədbirlər Xəzər Universitetinin Kamera orkestri tərəfindən Azərbaycan Respublikası Dövlət Himmimin ifası ilə başlandı.

Xəzər Universitetinin rektoru dosent İradə Xəlilova tədbirlərdə çıkış edərək, məzunları universiteti bitirmələri münasibətlə təbrik etdi, müstəqil həyat yollarında onlara uğurlar arzuladı.

Dekabrin 24-də Təbiət elmləri və mühəndislik fakültəsinin, Humanitar, təhsil və sosial elmlər fakültəsinin bakalavr məzunlarına, 25-də Təbiət elmləri, sənət və texnologiya yüksək təhsil fakültəsinin məzunlarına, İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin bakalavr məzunlarına diplomlar təqdim olundu.

(Ardı səh. 12-də)

KHAZAR UNIVERSITY HOSTED 50TH GRADUATION EVENTS

On December 24-25, the 50th graduation event was held at the Fikret Amirov Conference and Concert Center of the University. The event was attended by university administration and staff members, students and guests.

The events began with the performance of the National Anthem of the Republic of Azerbaijan by the Chamber Orchestra of Khazar University.

Speaking at the event, Khazar University Rector Associate Professor Irada Khalilova congratulated the graduates and wished them success in their independent lives.

Diplomas were presented to bachelors of the School of Sciences and Engineering, School of Humanities, Education and Social Sciences on December 24, graduates of the Graduate School of Sciences, Arts and Technology, and bachelors of the School of Economics and Management.

(To be continued page 13)

Diplomları məzunlara universitetin rəhbərliyi, dekanlar və departament müdirləri, müəllimlər təqdim etdilər. Tələbələr Xəzər Universitetinin andını səsləndirdilər, xatirə şəkilləri çəkdirdilər.

Xəzər Universitetinin öncəki məzunları adından universitetin müəllimi, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının Maliyyə Savadlığı Şöbəsinin rəisi Xumar Hüseynova çıkışında universitetin yüksək ixtisaslı kadrlar yetişdirilməsi sahəsindəki xidmətlərinə görə rəhbərliyə, professor - müəllim heyatına təşəkkürünü bildirdi.

Tədbirlərdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı çıxış etdi, universitetin keçdiyi şərflə yola və uğurlarına nəzər saldı, məzumlara çalışacaqları sahələrdə müvəffəqiyyət qazanmaq üçün tövsiyələrini verdi.

Məzuni luq tədbirləri universitetin Kamera orkestri və tələbələrdən ibarət rəqs kollektivinin konserti ilə müşayiət olundu.

Diplomas were presented to the graduates by the university administration, deans and heads of departments, teachers. Students took the Khazar University oath and photos.

On behalf of former Khazar University alumni, Khumar Huseynova, a lecturer at the university and head of the Financial Literacy Department of the Central Bank of the Republic of Azerbaijan, thanked the university's management and faculty for their role in training highly qualified personnel.

Professor Academic Hamlet Isaxanli, Founder of Khazar University and Chairman of the Board of Directors and Trustees, spoke at the event, looked at the university's glorious path and success, and gave recommendations to graduates to succeed in their fields of work.

The graduation ceremony was accompanied by a concert by the university's Chamber Orchestra and the student dance troupe.

**PSIXOLOGIYA DEPARTAMENTİNİN
MÜELLİMLƏRİ İTV-NİN "SABAHA SAXLAMAYAQ"
VERİLİŞİNDE**

**FACULTY MEMBERS OF PSYCHOLOGY
DEPARTMENT ON ITV'S "SABAHA
SAXLAMAYAQ" BROADCAST**

Noyabrın 23-də Xəzər universiteti Psixologiya departamentinin koordinatoru Melek Kərimova ve departamentin müəllimi Ramin Allahverdiyev İctimai Televiziyanın "Sabaha saxlamayaq" verilişinin qonağı olublar.

Verilişin mövzusu çox aktual olub, psixoloqların pəşə fəaliyyəti və təhsili ilə bağlı məzakirələrlə zəngin idi. Verilişdə "psixoloq kimdir", "psixoloq seçimində necə edək yanılmayaq", "psixoloji xidmətdə etik prinsiplər nədir" kimi mövzularda fikir mübadilələri aparıldı. Psixoloq Malak Kərimova bu sahədə təhsil alanların 78 ixtisas fənni keçdiklərini və en azı dörd illik bakalavr təhsilinin zərurətini qeyd edərək, bir illik ixtisasartırma kursları ilə psixoloq yetişdirməyin mümkün olmayacağı fikrini səslendirdi.

Ramin Allahverdiyev da peşəkar psixoloqların yetişməsi üçün en azı bakalavr seviyyesində təhsilin əhəmiyyətini, dünyada bu təhsilsə qoyulan tələblərdən və ömür boyu öyrənmə prinsipinin əhəmiyyətini qeyd etdi.

<https://www.youtube.com/watch?v=Cew0mEzGHcQ>

**"XƏZƏR" IN MÜELLİMİ İCTİMAİ TV-NİN "DİKDABAN" VERİLİŞİNDE
KHAZAR FACULTY MEMBER ON İCTİMAİ TV'S "DİKDABAN"
PROGRAM**

2021-ci il noyabrın 23-də Xəzər Universitetinin Psixologiya departamentinin müəllimi və doktorantı Nilufər Əlizadə İctimai TV-də yayımlanan "Dikdaban" verilişinin qonağı olub. Psixoloq hazırda aktual mövzulardan biri olan xroniki yorğunluq və stress halları haqqında danışaraq, son elmi araşdırmların bu sahədə açıqladığı yenilikləri, şəxsiyyət tiplərinin streslə mübarizə metodlarını, psixoloji xəsteliklərdə qadm və kişi fərqləri və sindromun yaranma halları haqqında müzakirələr aparıb.

Verilişi aşağıdakı link vasitəsilə izləmek olar:

https://www.youtube.com/watch?v=jwZt3zUkvry&ab_channel=%C4%B0CT%C4%B0MA%C4%B0TV

Coordinator of the Department of Psychology of Khazar University Malak Karimova and the lecturer of the department Ramin Allahverdiyev were guests of the Public Television program "Sabaha saxlamayaq" (Let's not to put off till tomorrow).

The program covered very topical and interesting discussions on the professional activities and education of psychologists. The program exchanged views on such topics as "who is a psychologist", "how not to make a mistake in choosing a psychologist", "what are the ethical principles in psychological services". Psychologist Malak Karimova noted that students in this field have passed 78 specialized subjects and that at least a four-year undergraduate education is required, and that it will not be possible to train psychologists with one-year training courses.

Ramin Allahverdiyev also emphasized the importance of at least undergraduate education for the training of professional psychologists, as well as the requirements for this education in the world and the importance of the principle of lifelong learning. The program can be watched at the link below:

On November 23, 2021, Nilufar Alizadeh, the lecturer and doctoral student in the Department of Psychology at Khazar University, was a guest on "Dikdaban" (High heel) program broadcast on Public TV.

Talking about chronic fatigue and stress, which is one of the topical issues, the psychologist discussed the latest scientific research, methods of coping with stress, differences between men and women in psychological diseases and the occurrence of the syndrome.

The program can be viewed via the following link:

**PSİKOLOGIYA DEPARTAMENTİNİN
KOORDİNATORU AZTV-NİN “GÜN
BAŞLADI” VERİLİŞİNDE**

**COORDINATOR OF PSYCHOLOGY
DEPARTMENT ON AZTV'S “GÜN
BAŞLADI” PROGRAM**

2021-ci il noyabrın 25-də Xəzər universiteti Psixologiya Departamentinin koordinatoru Mələk Karimova AZTV-nin “Gün başladı” verilişinin qonağı oldu. Xədice Sənəngizinin təqdimatında olan verilişin mövzusu ailədə ataların rolü, ona yüklenən məsuliyyətlər, uşaq terbiyəsində rolü ilə bağlı idi. Verilişdə ailə dinamikaları, ailədə valideynlər arasında münasibətin uşaqla təsirləri kimi mövzulara da toxumuldu.

On November 25, 2021, Malak Karimova, Coordinator of the Department of Psychology at Khazar University, was a guest on AZTV's “Gün başladı” (The day has started) program. The theme of the program, presented by Khadija Sanangiz, was related to the role of fathers in the family, their responsibilities and their role in raising children.

The program also touched upon the topics such as family dynamics and the impact of parent-child relationships on the child.

**PSİKOLOGIYA DEPARTAMENTİNİN KOORDİNATORUNUN
OLAYLAR.AZ XƏBƏR PORTALINDA MÜSAHİBƏSİ**

**INTERVIEW OF COORDINATOR OF PSYCHOLOGY
DEPARTMENT ON NEWS PORTAL OLAYLARAZ**

2021-ci il noyabrın 25-də *Olaylar.az* online xəber portalında Xəzər universiteti Psixologiya departamentinin koordinatoru Mələk Karimova-nın müsahibəsi dərc edilib.

Müsahibədə intihar hadisəsinə təsir edən faktorlar, intihar hadisəsi ilə əlaqədar cəmiyyətin diqqət edəcəyi həyəcan siqnallarının nə olduğu, qadın və kişilərdə intihar statistikası, intiharin növləri və s. kimi mövzular işıqlandırılıb. İnsanın cəmiyyətə münasibətinin pozulmasının intihar prosesini sürətləndirə biləcəyi və cəmiyyətdə olan hər bir vətəndaşın bu kömək çağrılarınına diqqətli və həssaslıqla yanaşılmasının zəruriliyi nəzərə çatdırılıb.

Müsahibə aşağıdakı linkdə:

<https://olaylar.az/news/sosial/438711>

On November 26, 2021, the *Olaylar.az* online news portal published an interview with Malak Karimova, Coordinator of the Department of Psychology, Khazar University.

The interview covered the issues as factors influencing the suicide, what are the alarms that the society will pay attention to in connection with the suicide, suicide statistics in women and men, types of suicide et c. It was pointed out that the violation of human relations with the society can accelerate the suicide process, and that every citizen in the society should respond to these calls for help with care and sensitivity.

Interview can be read via the following link:

BAMF-DA AZƏRBAYCANIN İLK “3ZERO” KLUB ÜZVLƏRİ İLE GÖRÜŞ

IEPF HOSTED MEETING WITH MEMBERS OF AZERBAIJAN'S FIRST “3ZERO” CLUB

Noyabrın 24-də Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunda UNEC, ADA və Xəzər Universitetinin “3Zero” klub üzvləri ilə görüş keçirilib.

İlk dəfə baş tutan görüşdə Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunda (BAMF) Prezidenti Umud Mirzəyev də iştirak edib. O, klub üzvləri ilə tanışlıqdan sonra təşkilat tərəfindən her zaman gənclərə dəstək göstərildiyini bildirib və bunun BAMF-in əsas prinsiplərindən biri olduğunu vurğulayıb.

“3Zero” klubunun əsas simaları olan Xudaverdi Quliyev, Con Ayomide Aroqun və Mədina Vəliyeva fəaliyyətləri və görüləc işlərlə bağlı çıxış ediblər. Onlar qeyd ediblər ki, tədbirin əsas məqsədi klubların hədəflərini müəyyən etmək və birgə fəaliyyət aparılması üçün əlaqələri genişləndirməkdir.

Qeyd edək ki, BAMF Prezidenti Umud Mirzəyevin şəxsi dostu, Nobel Sülh Mükafatı Laureati, professor Məhammed Yunusun ideyaları əsasında yaradılan “3Zero” klubu üç sıfirdan (“000” – red.) ibarət olan dünya yaratmaq düşüncəsini globallaşdırır. Azərbaycanda bu klubların yaradılması BAMF-in dəstəyi ilə həyata keçirilib.

Tədbirin sonunda klub üzvləri ilə xatirə fotosu çəkililib.

Ed Eurasia Diary Beynəlxalq Analitik İnformasiya Portalı tədbir haqqında Azərbaycan və ingilis dillərində xəber yayımlayıb:

<https://ednews.net/az/news/society/489842-bamf-azerbaycanin-ilk-3zero-klub>

<https://ednews.net/en/news/society/489843-members-azerbaijans-first-3zero-club>

On November 24, a meeting was held at the office of the International Eurasian Press Foundation with members of the 3Zero Clubs of UNEC, ADA, and Khazar University.

President of the International Eurasian Press Foundation (IEPF) Umud Mirzayev also attended the meeting. After getting acquainted with the members of the club, he said that the organization has always supported young people, emphasizing that this is one of the main principles of the IEFP.

Khudaverdi Gulyev, John Ayomide Arogun and Madina Valiyeva, the main figures of the 3Zero club, spoke about their activities and work to be done. They noted that the main purpose of the event is to define the goals of the clubs and expand ties for joint activities.

Note that the “3Zero” club, created on the ideas of IEPF President Umud Mirzayev's friend, Nobel Peace Prize Laureate, Professor Muhammad Yunus, globalizes the idea of creating a world of three zeros (“000” - ed.). The establishment of these clubs in Azerbaijan was carried out with the support of the IEFP.

At the end of the event, a memorial photo was taken with the club members. *Ed Eurasia Diary* International Analytical Information Portal published news on the event:

UNİVERSİTETİN OMBUDSMANI TƏLƏBƏLƏRLƏ GÖRÜŞDÜ

THE UNIVERSITY OMBUDSMAN MET WITH STUDENTS

Noyabrın 25-də Xəzər Universitetinin Ombudsman Mərkəzinin rəhbəri Aytac İbrahimli Təbiət elmləri və mühəndislik fakültəsinin tələbələri ilə görüşüb. Görüşdə Ombudsman Mərkəzinin fəaliyyəti, müraciətlərin qəbul edilmə növleri, problemlərin həlli mexanizmi barədə tələbələrə ətraflı məlumat verilib və onların sualları cavablandırılıb.

Görüşün sonunda bir neçə tələbə onları maraqlandıran məsələlərlə bağlı Ombudsmanla fərdi görüşmək istədiklərini bildiriblər və onların bu istəyi təmin olunub.

On November 25, Aytaj Ibrahimli, the head of the Ombudsman Center at Khazar University, met with students of the School of Science and Engineering. During the meeting, the students were informed in detail about the activities of the Ombudsman Center, the types of appeals, the mechanism for solving problems and their questions were answered.

At the end of the meeting, several students expressed their desire to meet with the Ombudsman in person on issues of interest to them, and their requests were granted.

UNİVERSİTETİN OMBUDSMANI SORĞU KEÇİRİB

THE UNIVERSITY OMBUDSMAN CONDUCTED SURVEY

Noyabrın 25-26-da Xəzər Universitetinin Ombudsmanı Aytac İbrahimli 200 tələbənin iştirak etdiyi sorğu keçirib. Sorğu Ombudsman mərkəzinin iş keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına və tələbələrin öz irad və təkliflərini anonim şəkildə bildirməsinə yönəlib.

Keçirilən sorğuların nəticələrinə uyğun olaraq, fəaliyyət planına yeniliklər əlavə edilib.

On November 25-26, Khazar University Ombudsman Aytaj Ibrahimli conducted a survey of 200 students. The survey is aimed at improving the quality of work of the Ombudsman Centre and allowing students to express their comments and suggestions anonymously.

According to the results of the survey, updates were added to the action plan.

OMBUDSMAN TƏLƏBƏLƏRLƏ MÜZAKİRƏ APARIR THE UNIVERSITY OMBUDSMAN HOLDS DISCUSSIONS WITH STUDENTS

Xəzər Universitetinin Ombudsman Mərkəzinin rəhbəri Aytac İbrahimli noyabrın 26-da Humanitar, təhsil və sosial elmlər fakültəsinin tələbələri ilə görüşüb. Görüşdə tələbələri maraqlandıran ümumi məsələlər, tələba həyatında edilə biləcək yeniliklər müzakirə olub.

Görüşdə aparılan müzakirədən sonra tələbələrdən birinin rəhbərliyi ilə Xəzər Kitab Klubunun yaradılması üçün Ombudsman Mərkəzi tərəfindən dəstək göstərilib.

On November 26, Aytac İbrahimli, the head of Khazar University's Ombudsman Center, met with students of the Faculty of Humanities, Education, and Social Sciences. The general issues of interest to students and possible innovations in student life were discussed at the meeting.

Following the discussions at the meeting, the Ombudsman Center supported the establishment of the Khazar Book Club under the leadership of one of the students.

DEPARTAMENT MÜDİRİ TÜRK CÜMHURİYYƏTLƏRİNİN MÜSTƏQİLLİKLERİNNİN 30-CU İLDÖNÜMÜΝE HƏSR EDİLMİŞ KONFRANSDA

DEPARTMENT HEAD AT THE CONFERENCE DEDICATED TO THE 30TH ANNIVERSARY OF THE INDEPENDENCE OF TURKISH REPUBLICS

Noyabrın 26-da Ankara'da Türk Dünyası Parlamentler Birliğinin təşkilatçılığı ilə Türkiyənin bir çox dövlət adamları, Türk dövlətlərinin Ankarakı səfirləri və millət vəkillərinin iştirakiyla Türk cumhuriyyətlərinin müstəqilliklerinin 30-cu ildönümüne həsr edilmiş konfrans keçirilib.

Konfransda Tarix və arxeologiya departamentiñin müdürü dosent Telman Nüsretoglu da Türk Dünyası vətəndaşlığı qavramının aktiv şəkildə müzakirə edilməsi, ortaq təhsil və mədəniyyət proqramlarının tərtib edilməsi və tarix dərsliklərinin hazırlanması mövzusu etrafında geniş məruzə ilə çıxış edib.

A conference dedicated to the 30th anniversary of the independence of the Turkish republics was held in Ankara on November 26, organized by the Turkic World Parliamentary Union with the participation of several Turkish statesmen, ambassadors of Turkish states to Ankara and MPs.

Associate Professor Telman Nusratoglu, Head of the Department of History and Archaeology, delivered a lecture at the conference as well on the active discussion of the concept of Turkish World Citizenship, the development of joint educational and cultural programs and the preparation of history textbooks.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN DEKANI VƏ MÜELLİMİ QAZİ UNIVERSİTETİNDE KEÇİRİLEN "TÜRK DÜNYASI TƏHSİL EMLƏRİ KONGRESİ"NDƏ İŞTİRAK EDİBLƏR

DEAN AND FACULTY MEMBER OF KHAZAR UNIVERSITY PARTICIPATE IN "TURKISH WORLD CONGRESS OF EDUCATIONAL SCIENCES" AT GAZI UNIVERSITY

Noyabrın 24-26-da Qazi Universiteti Təhsil İnstytutunun təşkilatçılığı ilə "Türk Dünyası təhsil elmləri kongresi" adlı beynəlxalq konqres keçirilmişdir. Konqresdə Türk dünyasının müxtəlif ölkələrindən gələn nümayəndələr iştirak etmişdir.

Xəzər Universitetini Humanitar, təhsil və sosial elmlər fakültəsinin dekanı dosent Elza Səmədli və Dillər və ədəbiyyatlar departamentinin müəllimi fil.ü.f.d.Zəmine Ziyayeva həmin konqresdə məruzə ilə çıxış ediblər.

On November 24-26, the International Congress "Turkish World Congress of Educational Sciences" was organized by the Gazi University Institute of Education. The congress was attended by representatives from different countries of the Turkic world.

Dean of the Faculty of Humanities, Education, and Social Sciences at Khazar University, Associate Professor Elza Samadli, and Lecturer in the Department of Languages and Literature, Ph.D. Zamina Ziyayeva, delivered lectures at the congress.

Noyabrın 28-də Sankt-Peterburqda Elger Beynəlxalq Elm-tədris Mərkəzi tərəfindən "Mədəniyyətlərərəsi dialoq" adlı XX Beynəlxalq elmi konfrans keçirilmişdir.

Xəzər Universiteti Diller və ədəbiyyatlar departamentinin müəllimi Şəlalə Mirzəyeva onlayn konfransda iştirak edərək, sertifikat almışdır.

DILLƏR VƏ ƏDƏBİYYATLAR DEPARTAMENTİNİN MÜƏLLİMİ ONLAYN KONFRANSDA

FACULTY MEMBER OF THE DEPARTMENT OF LANGUAGES AND LITERATURES AT ONLINE CONFERENCE

On November 28, the XX International Scientific Conference "Intercultural Dialogue" was held by the Elger International Science and Education Center in St. Petersburg.

Şəlalə Mirzəyeva, the lecturer of the Department of Languages and Literature, Khazar University, participated in the online conference and received a certificate.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN RƏHBƏRLİYİ TƏHSİL NAZİRİNİN MÜAVİNİNİN İŞTİRAKİ İLE KEÇİRİLEN ONLAYN GÖRÜŞDƏ

KHAZAR UNIVERSITY ADMINISTRATION ATTENDS ONLINE MEETING WITH DEPUTY MINISTER OF EDUCATION

Noyabrın 30-da Təhsil nazirinin müavini İdris İsayevin iştirakı ilə ali və orta ixtisas təhsili müəssiselerinin rəhbərləri ilə onlayn görüş keçirildi. Görüşdə "Təhsil tələbə krediti" məsəlesi müzakirə edildi. Xəzər Universiteti görüşdə tədris işləri üzrə prorektor Məhəmməd Nuriyev və idarəetmə və tələbə işləri üzrə prorektor İsaxan İsaxanlı ilə təmsil edilmişdi.

Müzakirələr zamanı İsaxan İsaxanlı Azərbaycanda son illərdə təhsil sahəsində atılan müsbət addımlardan qısaca danışdı, "Təhsil tələbə krediti"nin verilməsində İngiltərə təcrübəsinə toxundu və götürülmüş təhsil kreditinin geri qaytarılma mexanizmi ilə bağlı fikrini bildirdi. Qaldırılan məsələ ərtəfəndə Nazir müavini İdris İsayev geniş izahat verdi.

On November 30, an online meeting was held with the heads of higher and secondary special education institutions with the participation of Deputy Minister of Education Idris Isayev. The issue of "Education- student loan" was discussed at the meeting. Khazar University was represented by Muhammad Nuriyev, Vice Rector for Academic Affairs, and Isakhan Isaxanli, Vice Rector for Management and Student Affairs.

During the discussions, Isakhan Isaxanli briefly spoke about the positive steps taken in Azerbaijan in the field of education in recent years, touched upon the British experience in issuing "Education- Student Loans" and expressed his opinion on the mechanism of repayment of student loans. Deputy Minister Idris Isayev gave a detailed explanation on the issue.

"Xəzər"İN TƏLƏBƏSİ "GIRLS MAKING CHANGE" SOSİAL LAYİHƏSİNİN QALIBİ OLDU KHAZAR UNIVERSITY STUDENT WINS "GIRLS MAKING CHANGE" SOCIAL PROJECT

ABS-in Azərbaycandakı səfirliyi tərəfindən maliyyələşdirilərək, may-noyabr ayları ərzində keçirilmiş "Girls Making Change" sosial layihəsinin nəticələri açıqlanmışdır.

Xəzər Universitetinin Təbiət elmləri və mühəndislik fakültətinin 2-ci kurs tələbəsi Afət Əhmədovanın da iştirak etdiyi layihəye 1000-ə yaxın şəxs müraciət etmiş və seçilən 100-dən çox iştirakçı imtahan mərhələsinə buraxılmışdır.

İmtahan nəticələrinə əsasən 63 nəfər qadın müsahibə mərhələsində, 20 nəfər qadın isə maksimum nəticə göstərdiyinə görə birbaşa layihədə iştirak həlqəsi qazanmışdır. Afət Əhmədova maksimum nəticə göstərənlərdən biri olmuşdur. Bütün mərhələlər tamamlandıqdan sonra isə 45 nəfər xanımın layihədə iştirakı təsdiqlənmişdir.

Sonda Hackathon yarışı keçirilmiş və Afət Əhmədovanın "Victory" komandası 1-ci yera layiq görülmüşdür.

Afət Əhmədovanın layihədə iştirakı və qazandığı təcrübə haqqında təsşüratları aşağıdakı linkdə:

<https://youtu.be/zAJToMwMOvw>

MİLLİ ISBN AĞENTLİYİNİN KİTAB KOLLEKSİYASINA SƏRBƏST GİRİŞ PUBLIC ACCESS TO NATIONAL ISBN AGENCY BOOK COLLECTION

Milli ISBN Agentliyinin kitab kolleksiyası Xəzər Universiteti KİM-in kitabxana və nəşriyyat sektorunda artmaqdə olan kitab kolleksiyasının bir hissəsidir. Bu yolla formallaşan Azərbaycan nəşrlərini Azərbaycan mədəniyyətinin, bədii, texlikli və elmi fəaliyyətin bütün sahələrini araşdırmağa imkan yaradır.

Xəzər Universitetinin elektron kataloqu digital catalogue və DSpace elektron arxivini Institutional Repository vasitəsilə kitabxana istifadəçilərinə çap və rəqəmsal ISBN nəşrləri haqqda məlumat təqdim edilir. ISBN kolleksiyasının çap və rəqəmsal nəşrlərinin integrasiyası KİM-in istifadəçilərinin ədəbiyyat seçimində müxtəlif formatdan olan ədəbiyyatdan istifadəsini elçatan edir. Belə ki, açıq raf üsülü və DSpace e-arxivini kitabxana məkanında çap və rəqəmsal ədəbiyyatın sərgilənməsini təmin edir.

The results of the "Girls Making Change" social project, funded by the US Embassy in Azerbaijan and held in May-November, have been announced.

Nearly 1,000 people applied to the project, in which Afət Ahmadova, 2nd year student of the School of Sciences and Engineering, Khazar University, also participated and more than 100 selected participants were admitted to the exam stage.

According to the results of the exam, 63 women were interviewed, and 20 women were eligible to participate directly in the project due to their maximum results. Afət Ahmadova was one of those who showed maximum results. After the completion of all stages, the participation of 45 women in the project was confirmed.

In the end, Hackathon competition was held and Afət Ahmadova's "Victory" team was awarded the first place.

National ISBN Agency Book Collections is part of a growing collection of Khazar University Library & Information Center (LIC) within the Khazar University library and publishing sector. The comprehensive collections of Azerbaijan publications formed in this way provide the means for research into all aspects of Azerbaijan life, culture, and artistic, commercial, technical and scientific endeavour.

There are some possibilities to provide library visitors information on print and digital ISBN publications via Khazar University digital catalogue and Institutional Repository by DSpace platform. It is possible to better integrate the paper and digital collection of ISBN publications and to invite visitors of Khazar University LIC not to limit the literature they use to one format, as currently is the case with the digital oriented students. Open access shelves with DSpace provide the opportunity to exhibit both paper and digital literature in the library space.

ASAAİ "ASIYA-SAKIT OKEANIN BİLİNMƏYƏN TƏRƏFI" MÖVZUSUNDU BEYNƏLXALQ TƏDBİR KEÇİRDİ

IAPAS HOLDS EVENT ON "HIDDEN" DIMENSION OF THE ASIA-PACIFIC"

Noyabrın 30-da Xəzər Universitetinin Asiya-Sakit okean və Afrika Araşdırmları İnstitutu (ASAAİ) "Asiya-Sakit okeanın bilinməyən tərefi" mövzusunda beynəlxalq tədbir təşkil etmişdir. Tədbirə Sakit Okean Alyansı üzvlərinin Azərbaycanda fəaliyyət göstərən təc nümayəndəsi - Meksika Birleşmiş Ştatlarının səfiri Rodrigo Labardini, Kolumbiya Respublikasının səfiri Luis Antonio Dimaté və Çili Respublikasının müşvəqqəti işlər vekili Fidel Koloma dəvət olunmuşdular.

(Ardı sah.24-də)

On 30 November Khazar University's Institute of Asia-Pacific and African Studies (IAPAS) arranged a high-profile event of international significance on "Hidden" dimension of the Asia-Pacific". The three Azerbaijan-based high-level representatives of the members of the Pacific Alliance Ambassador of the United Mexican States Rodrigo Labardini, Ambassador of the Republic of Colombia Luis Antonio Dimaté and Chargé d'Affaires of the Republic of Chile Fidel Coloma were invited to the event.

(To be continued page 24)

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeyyimlər Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı tədbiri açaraq, ASAAİ-nin - bu yeni tədqiqat və araştırma sahəsinin əhəmiyyətini vurğuladı, qeyd etdi ki, institut yeni tərəfdalarla səmərəli əlaqələrin qurulması və inkişafna kömək edəcək. H. İsaxanlı, həmçinin, ASAAİ-nin Xəzər Universitetinin gələcək illərdə inkişafi üçün də əhəmiyyətini nəzəre çatdırı.

Professor, Academician Hamlet Isaxanli, Founder of Khazar University and Chairman of the Board of Directors and Trustees giving the opening remarks, underlined the importance of this new area of studies and research, and noted that the institute will help to establish and develop effective relations with new partners. In addition, Professor Isaxanli highlighted the significance of the IAPAS-linked field of studies for the development of Khazar University in many years to come as well.

Panel müzakirəsinə başlamazdan əvvəl tədbirin moderatoru, Xəzər Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Vlad Vernygora Sakit Okean Alayınsının və onun üzvlərinin bütün Asiya-Sakit okean regionu və onun hüdudlarından kənarda xüsusi rolunu qeyd edərək, mövzu haqqında qısa məlumat verdi.

(Ardı sah.27-də)

Before the panel commenced the discussion, the event's moderator Mr. Vlad Vernygora, Vice Rector for International Relations, Khazar University, offered a brief introduction on the contexts, specifying particular roles of the Pacific Alliance and its members for the whole Asia-Pacific region and beyond.

(To be continued page 27)

Səfir Rodrigo Labardini, səfir Luis Antonio Dimaté və Müvəqqəti işlər vəkili Fidel Koloma panel məruzəçiləri kimi Sakit Okean Alyansının geostrateji əhəmiyyəti, eləcə də ticarət blokunun Azərbaycanla mövcud və perspektiv əməkdaşlığı haqqında danışdılar, məsələnin hərtərəfli şəkildə struktur və təşkilati cəhətdən fərqləndirici xüsusiyyətlərinə toxundular, onun həm Latin Amerikası, həm də Sakit okean regionu üçün unikallığını vurğuladılar.

ASAAİ-nin kollokvium formatında təşkil olunan tədbirində Milli Məclis, Xarici İşlər Nazirliyi və Təhsil Nazirliyinin nümayəndələri də daxil olmaqla xarici ölkələrlə əməkdaşlıq sahəsində çalışan 50-dən çox şəxs iştirak edirdi.

The panel speakers, Ambassador Rodrigo Labardini, Ambassador Luis Antonio Dimaté and Chargé d’Affaires Fidel Coloma delivered their presentations regarding the geo-strategic value of the Pacific Alliance as well as the trading bloc’s existing and prospective cooperation with Azerbaijan, as well as, they touched upon structural and organisational distinguishing features of the framework, emphasising its uniqueness for both Latin America and the Pacific area.

The event, being organised in the form of the IAPAS high-level colloquium, was attended by more than 50 people, including representatives from Milli Majlis, the Ministry of Foreign Affairs, and the Ministry of Education who work in the field of cooperation with foreign countries.

PROFESSOR, AKADEMİK HAMLET İSAXANLİNİN NİZAMI GÖNCƏVİYE HƏSR OLUNMUŞ USTAD DƏRSİ

PROFESSOR, ACADEMICIAN HAMLET ISAKHANLI'S MASTER CLASS DEDICATED TO NIZAMI GANJAVI

Dekabrin 2-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı Yaradıcı yazı (Creative Writing) fənni çərçivəsində "Nizami Gəncəvinin coğrafi məkan və tarix fəlsəfəsi" mövzusunda ustad dərsi keçmişdir.

Əvvəlcə bədii üslub, onun ifadə imkanlarından bəhs edən H.İsaxanlı Azərbaycanın müstəfəkkir şairi Nizami Gəncəvinin yaradıcılığında məkan və zaman (xronotop) problemlərindən geniş söhbət açmışdır. Şairin çoxqatlı yaradıcılığında təcəssüm olunan dünya mədəniyyətlərinin, tarixinin, coğrafiyasının fərqli aspektlərdən öyrənilməsinin vacibliyini vurğulamışdır. N.Gəncəvinin "Yeddi gözəl" və "İskəndərnəmə" poemalarını təhlilə cəlb edərək, coğrafi determinizm, tarix və bədii həqiqət məsələlərini geniş şəhər etmişdir. Bundan başqa, H.İsaxanlı Nizami irlisinin sovet dövrü tərcümələrində ideologiyanın mahiyyətindən gələn təhriflərin olduğunu da söyləmişdir.

Ustad dərsinin sonunda tələbələrin mövzu ilə bağlı sualları cavablandırılmışdır.

On December 2, Professor Academician, Hamlet Isakhanli, Founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, gave a master class on "Nizami Ganjavi's Philosophy of Geographical Space and History" as part of the Creative Writing course.

First of all, H. Isakhanlı talked about the artistic style and possibilities of expression in the works of Azerbaijani poet Nizami Ganjavi, and talked about the problems of space and time (chronotope). He stressed the importance of studying the world cultures, history and geography embodied in the poet's multi-layered work from different aspects. Analyzing N. Ganjavi's poems "Seven beauties" and "İskendername", he commented on the issues of geographical determinism, history and artistic truth. In addition, H. Isakhanli said that the translations of Nizami's legacy in the Soviet period were distorted due to the essence of ideology.

At the end of the master class, students' questions on the topic were answered.

İSTANBUL AYDIN UNIVERSİTETİNİN RƏHBƏRLİYİ İLE GÖRÜŞ MEETING WITH AYDIN UNIVERSITY ADMINISTRATION

Dekabrin 2-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Surasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı İstanbul Aydın Universitetinin (IAU) rəhbərliyi ilə görüşmüştür.

Görüşdə İstanbul Aydın Universitetindən mütəvəlli heyətin rəhbəri Dos., Dr. Mustafa Aydin, mütəvəlli heyətin rəhbər köməkçisi Dr. Fatih Aydin, müşavirlər Mümine Elif Aydin və Hanife İrem Kabakçı, Xəzər Universitetindən Direktorlar və Qəyyumlar Surasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı, rektor dosent İradə Xəlilova, İdarəetmə və tələbə işləri üzrə prorektor İsaxan İsaxanlı, İctimaiyyətlə əlaqələr və media üzrə direktor Əlövsət Əmirbəyli iştirak etmişlər.

Görüş ziyarət məqsədilə keçirilmişdir. Sonra qonaqların şərəfinə ziyafət verilmişdir.

On December 2, the founder of Khazar University, Chairman of the Board of Directors and Trustees, Professor, Academician Hamlet Isakhanli, met with the administration of Istanbul Aydin University (IAU).

The meeting was attended by the head of the delegation from Istanbul Aydin University, Assoc. Prof. Mustafa Aydin, Assistant to the Board of Trustees, Dr. Fatih Aydin, Advisors Mumine Elif Aydin and Hanife Irem Kabakci, Chairman of the Board of Directors and Trustees of Khazar University, Professor, Academician Hamlet Isakhanli, Rector Associate Professor Irada Khalilova, Vice Rector for Management and Student Affairs Isakhan Isakhanli, Director of Public Relations and Media Alovsat Amirkayli.

The meeting was held for the purpose of visit. Then a banquet was given in honor of the guests.

**PSIXOLOGIYA
DEPARTAMENTİNİN
KOORDİNATORU İTV-NİN
"SABAHAXAXLAMAYAQ"
VERİLİŞİNDE**

**COORDINATOR
OF PSYCHOLOGY
DEPARTMENT ON ITV'S
"SABAHAXAXLAMAYAQ" BROADCAST**

2021-ci il dekabrin 6-da Xəzər Universiteti Psixologiya departamentinin koordinatoru Mələk Kərimova İctimai Televiziyanın "Sabahaxaxlamayaq" verilişinin qonağı oldu. Verilişin mövzusu internat uşaqlarının cəmiyyətə integrasiyası ilə bağlı olub, onların yaşadıqları çətinliklər, psixoloji mənəsələr kimi məsələlərlə bağlı idi. Belə ki, valideyn himayəsindən məhrum olmuş və ya valideynini itirən uşaqların cəmiyyətə asan uyğunlaşa bilmələri üçün sosial, psixoloji və hüquqi məsələlərə toxunuldu.

Verilişi aşağıdakı linkdən izləmək olar:

<https://www.youtube.com/watch?v=gVpoWYSjcBw>

On December 6, 2021, Malak Karimova, Coordinator of Psychology Department at Khazar University, was a guest on Public Television's "Sabahaxaxlamayaq" ("Let's not put off till tomorrow"). The program covered issues related to the integration of boarding school children into society, their difficulties and psychological barriers.

Social, psychological and legal issues were touched upon so that children deprived of parental care or orphans could easily adapt to society.

The program can be watched at the following link:

**SIYASI EMLƏR VƏ FELSEFƏ DEPARTAMENTİNİN
ƏMƏKDAŞININ TƏRCÜMƏSİ YAYIMLANMAQDADIR**

**TRANSLATION BY FACULTY MEMBER OF THE POLITICAL
SCIENCE AND PHILOSOPHY DEPARTMENT PUBLISHED**

Xəzər Universiteti Siyasi elmlər və felsefə departamentinin müəllimi, felsefə doktoru Anar Cəferov məşhur britaniyalı filosof Bertran Rasselin dövranın onlarca müxtəlif dillərinə tərcümə edilmiş, geniş oxucu auditoriyası üçün nəzərdə tutulan "Felsefənin problemləri" (The Problems of Philosophy) əsərini ingilis dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə etməkdədir. Əsər on beş fəsildən ibarətdir və onların hər biri müüm bir fəlsəfi mövzuya həsr olunmuşdur.

Tərcümə Bakı Araşdırma Mərkəzinin internet səhifəsində yayımlanmaqdadır.

Dr. Anar Jafarov, the full-time lecturer in the Department of Political Sciences and Philosophy at Khazar University, is translating Bertrand Russell's *The Problems of Philosophy*, which is a celebrated work written for a wider audience, from English into Azerbaijani. The work consists of fifteen chapters. Each chapter, after having been translated, is being published on the website of Baku Research Institute.

The translation is being published in the website of Baku Research Institute.

DEPARTAMENT MÜDİRİ İCTİMAİ TV-NİN “SABAHА SAXLAMAYAQ” VERİLİŞİNDE

DEPARTMENT HEAD IN THE PROGRAM “SABAHА SAXLAMAYAQ” ON PUBLIC TV

Dekabrin 10-da Xəzər Universiteti Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin müdürü Rövşən Abbasov İctimai TV də “Sabahа Saxlamayaq” verilişinin qonağı olmuşdur. Verilişdə Xəzər Denizi faunaşı və ekologiyasının müasir vəziyyəti haqqında müzakirə aparılmışdır.

Rövşən Abbasov öz çıxışında Xəzərin balıq resurslarının bərpa olunması üçün ekosistemlərin qorunmasının və dənizə axıdılan çirkəndiricilərin azaldılmasının vacib olduğunu qeyd etmişdir. Sonda bu istiqamətdə aparılan elmi araşdırmalar müzakirə edilmişdir.

DEPARTAMENT MÜDİRİ AZTV-NİN “ƏSAS MƏSELƏ” VERİLİŞİNDE

DEPARTMENT HEAD IN AZTV'S “ƏSAS MƏSELƏ” BROADCAST

2021-ci il dekabrin 21-də Tariix və arxeologiya departamentinin müdürü dosent Telman Nüsrətəoğlu Türkiyənin TRT Avaz kanalının rəhbərləri Sedat Sağırkaya və Gökçə Oğanla birlikdə AzTV-də yayımlanan “Əsas məsələ” verilişinin qonağı olmuşdur.

Telman Nüsrətəoğlu verilişdə Türk Dünyasının ortaq media platformunun qurulması, Azerbaycan-Türkiyə arasındaki media əməkdaşlığının tarixi mövzusunda çıxış etmişdir.

“XƏZƏR XƏBƏR”İN ƏMƏKDASI AZƏRBAYCAN RADIOSUNUN “XATIRƏLƏR İŞİĞİ” VERİLİŞİNDE

STAFF MEMBER OF “KHAZAR KHABAR” IN “XATIRƏLƏR İŞİĞİ” PROGRAM OF AZERBAIJAN

2021-ci il dekabrin 22-də Azerbaycan Radiosunun Ədebi-dram və folklor redaksiyasının füzulişunas alım Məmmədəli Əsgərovun adından olmasının 100 illiyi münasibətlə hazırladığı “Xatirələr işığı” verilişində Əməkdar elm xadimi Qəzenəfer Paşayev, Xalq artisti Alim Qasımov, Əməkdar incəsənət xadimi Aqil Məlikov, Əməkdar artist Ağalar Bayramov və Əməkdar jurnalist, “Xəzər Xəber” jurnalının baş redaktor müavini Əlirza Balayev çıxış edərək, xatirələrini söyləmişlər.

Ə. Balayev çıxışında orta məktəb illerindən müəllimi olmuş Məmmədəli Əsgərovu klassik Azerbaycan və Şərqi ədəbiyyatının, etuz vezninin mahir bilicisi, görkəmli ədəbi təqdimçi, pedaqoq və natiq kimi səciyyələndirmişdir.

On December 10, Rovshan Abbasov, Head of the Department of Geography and Environment at Khazar University, was a guest on Public TV's “Sabahа saxlamayaq”(Let's not to putt off till tomorrow) The program discussed the current state of the fauna and ecology of the Caspian Sea.

In his speech, Rovshan Abbasov noted the importance of protecting ecosystems and reducing pollutants discharged into the sea to restore the fish resources of the Caspian Sea.

At the end, scientific researches in this direction were discussed.

On December 21, 2021, the head of the Department of History and Archeology, Associate Professor Telman Nusratoglu, together with the heads of the Turkish TRT Avaz channel Sedat Sagirkaya and Gokce Ogan, was a guest of the “Əsas məsələ”(The main issue) program on AzTV.

Telman Nusratoglu spoke on the establishment of a joint media platform of the Turkic World, the history of media cooperation between Azerbaijan and Turkey.

On December 22, 2021, Honored Scientist Gəzənfar Pashayev, People's Artist Alim Gasimov, Honored Art Worker Agil Malikov, Honored Artist Agalar Bayramov and Honored Journalist, Deputy Editor-in-Chief of “Khazar Khabar” journal Alirza Balayev participated in the program “Xatirələr işığı”(In the light of memories) prepared by the Literary-Drama and Folklore Chief Editorial Department of Azerbaijan Radio on the occasion of the 100th anniversary of the birth of scientist Mammadali Askerov who studies Fuzuli, and shared their memories.

In his speech, A.Balayev described Mammadali Askerov- his teacher at high school, as a master of classical Azerbaijani and Oriental literature and etuz, a prominent literary critic, pedagogue and speaker.

ERASMUS+ ECAR LAYİHƏSİ ÇƏRÇİVƏSİNDE FRANSА SƏFƏRİ**VISIT TO FRANCE WITHIN THE ERASMUS+ ECAR PROJECT**

Bakı Biznes Universitetinin koordinatoru, Xəzər Universitetinin də tərəfdəş olduğu Avropa Komissiyası tərəfindən maliyyələşən *Erasmus+ ECAR* layihəsi çərçivəsində 2021-ci il noyabrının 22-26-də layihə tərəfdəşlarının nümayəndələrindən ibarət heyətin Fransaya səfəri təşkil edilmişdir. Səfərdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və layihənin tərəfdəsi olan Azərbaycan universitetlərindən prorektor və rəhbər heyətindən ibarət 30 nəfərlik nümayəndə iştirak etmişdir.

Görüşdə Xəzər Universitetini İnkışaf Mərkəzinin rəhbəri Raziya İsayeva və Təbiət elmləri və mühəndislik fakültəsinin dekanı Fəxrəndə Əlimərənova temsil edirdilər. İşgūzər görüşlər Fransa Rektörlər Konfransı (CPU) və Fransa Beynəlxalq Təhsil Mərkəzinin (FEI) təşkilatçılığı ilə həyata keçirilmişdir. Görüşlər çərçivəsində CPU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə koordinatoru, Rouen Universitetinin keçmiş rektoru Jean Luc Nahel Fransa təhsil sistemi və CPU-nun ali təhsilde rolü barədə ətraflı məlumat verdi. Görüş müddətində qurumun Avropa Birliyindəki temsilçisi Carle-Bonafous Murat Avropa-Fransa təhsil münasibətləri haqqında ətraflı danışmış, konfransın təsir gücünün yalmız ölkə hüdudları ilə məhdudlaşmadığını vurgulamışdır.

Fransa Beynəlxalq Təhsil Mərkəzinin (FEI) program meneceri Marion Poutrel CPU-nun Nizamnaməsi və hüquqi statusu barədə əsas principləri izah etdi. CPU Beynəlxalq Əlaqələr üzrə Komissiyasının sədri, eyni zamanda Toulouse Jean Jaurès Universitetinin rektoru Emmanuelle Garnier CPU-nun təşkilati strukturunu, plenar iclas, müxtəlif istiqamətlər üzrə ixtisaslaşmış daimi komissiyalar, müvəqqəti işçi qrupları haqqında məlumat verdi. Məruzəçi, eyni zamanda qeyd etdi ki, CPU-da görüşləri təşkil edən, CPU-nun gündəliyini müsyyənləşdirən 20 rektordan ibarət CP2U adlı daimi heyət fəaliyyət görtərir.

Fransa Ali Təhsil, Tedqiqat və İnnovasiya Nazirliyinin nümayəndəsi Manuel Bouard Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin nümayəndəsi Nicat Məmmədli ilə birlikdə Fransa Təhsil Nazirliyi və CPU arasında əməkdaşlıq və koordinasiya məsələləri haqqında iştirakçılarla ətraflı müzakirələr apardılar.

Sonra CPU-da üzvlük, strateji planlama, qərar qəbul etmə prosesləri, maliyyələşmə mexanizmləri və s. kimi məsələlər haqqında fikir mübadiləsi aparıldı.

Tədbirin son günündə Fransanın ən qədim universitetlərindən biri olan Sorbon universitetinə səfər təşkil edildi. Səfərdə iştirak edən Bakı Biznes Universitetinin rektoru İbad Abbasov CPU-nun medalı ilə təltif olundu.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan universitetlərindən olan heyət Azərbaycanın görkəmli siyasi və dövlət xadimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bənələrindən biri və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin sədri Əlimərədan bay Topçubaşov və Ceyhun Hacıbəylinin məzarını ziyarət etdi. Nümayəndə heyəti Azərbaycan-Fransa Mədəniyyət evində keçirilən tədbirdə də oldu.

On November 22-26, within the framework of the *Erasmus+ ECAR* project funded by the European Commission, coordinated by Baku Business University and to which Khazar University is a partner, a visit of a delegation of project partners to France was organized. The visit was attended by 30 representatives from the Ministry of Education of the Republic of Azerbaijan and Azerbaijani universities that are partners of the project, consisting of vice-rectors and management staff of Azerbaijani universities.

Khazar University was represented at the meeting by Raziya İsayeva, Head of the Development Center, and Fakhranda Alimərənova, Dean of the Faculty of Sciences and Engineering. The business meetings were organized by the French Rectors' Conference (CPU) and the French Center for International Education (FEI). During the meetings, the CPU Coordinator for International Relations, former rector of the University of Rouen Jean-Luc Nahel gave detailed information about the French education system and the role of the CPU in higher education. During the meeting, the representative of the organization in the European Union Carle-Bonafous Murat spoke in detail about the European-French educational relations, emphasizing that the impact of the conference is beyond the borders of the country.

Marion Poutrel, program manager at the French Center for International Education (FEI), explained the basic principles of the CPU's charter and legal status. Emmanuelle Garnier, Chairman of the CPU Commission on International Relations and Rector of the University of Toulouse Jean Jaurès, briefed on the organizational structure of the CPU, the plenary session, standing commissions specializing in various areas, and temporary working groups. He also noted that the CPU has a permanent staff of 20 rectors called CP2U, which organizes meetings and determines the agenda of the CPU.

Manuel Bouard, a representative of the French Ministry of Higher Education, Research and Innovation, together with Nijat Mammadli, a representative of the Azerbaijani Ministry of Education, held detailed discussions with the participants on cooperation and coordination between the French Ministry of Education and the CPU.

Then they exchanged views on issues such as membership in the CPU, strategic planning, decision-making processes, funding mechanisms.

On the last day of the event, a visit was organized to the Sorbonne University, one of the oldest universities in France. Rector of Baku Business University İbad Abbasov, who took part in the visit, was awarded the CPU medal.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TEHSİL DEPARTAMENTİNİN KOORDİNATORU BOLTON UNİVERSİTETİNİN TƏŞKİL ETDİYİ BEYNƏLXALQ TƏDBİRİ

COORDINATOR OF THE DEPARTMENT OF EDUCATION AT AN INTERNATIONAL EVENT ORGANIZED BY THE UNIVERSITY OF BOLTON

Noyabrin 17-də Xəzər Universiteti Təhsil departamentinin koordinatoru Cavid Cəfərov İngiltərənin Bolton Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Pedaqogika Mərcəzinin təşkil etdiyi onlayn beynəlxalq tədbirde iştirak edib.

"Post-Covid dövründə tədris və öyrənmə: təhsilin galəcəyi" adlanan tədbirdə dünyadan müxtəlif ölkələrindən təhsil sahəsində çalışan 160-dək tədqiqatçı iştirak edib. Tədbir Covid pandemiyasının təhsil sahəsinə təsiri və pandemiyadan sonra təhsil sahəsini nələrin gözlədiyini əhatə edən elmi araşdırmların müzakirəsinə həsr olunub.

On November 17, Javid Jafarov, Coordinator of the Department of Education, Khazar University attended an online international event organized by the Center for Pedagogy at the University of Bolton, England.

The event, entitled "Teaching and Learning in the Post-Covid Period: The Future of Education", was attended by about 160 researchers working in the field of education from around the world. The event was dedicated to discussing the impact of the Covid pandemic on education and research, including what the post-pandemic holds for the education sector.

TEHSİL DEPARTAMENTİNİN MAGISTR VƏ DOKTORANTLARI BEYNƏLXALQ KONFRANSDA

MASTER'S AND DOCTORAL STUDENTS OF THE DEPARTMENT OF EDUCATION AT THE INTERNATIONAL CONFERENCE

Noyabrin 22-25-də Təhsil Departamentinin magistr tələbəsi Böyükhanım Babayeva, doktorantları Rəqsana Haqverdiyeva və Oluwaseyi Olubunmi Sodiya Şotlandiya Təhsil Tədqiqatları Assosiasiyanının (SERA) təşkil etdiyi beynəlxalq konfransda iştirak ediblər.

Online təşkil olunan "Təhsilde Beynəlxalq Mövzular" adlı konfransda Edinburg, Qlazqo və Aberdin kimi Şotlandiya universitetləri ilə yanaşı, dünyadan bir neçə məfuzlu universitetlərinin təmsilçiləri də qatılmışdır.

On 22-25 November master's and doctoral students of Education Department, Boyukkhanim Babayeva, Ragsana Hagverdiyeva and Oluwaseyi Olubunmi Sodiya participated at the international conference organized by the Scottish Educational Research Association (SERA).

The online conference entitled as "International Themes in Educational Research" attracted numerous researchers from not only Scottish universities such as Edinburg, Glasgow and Aberdeen, but also other prestigious international universities worldwide.

SİYASİ EMLER VE FELSEFE DEPARTAMENTİNİN TEŞKİLATÇILIĞI İLE SEMİNAR

SEMINAR ORGANIZED BY THE DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND PHILOSOPHY

Dekabrin 1-də Siyasi elmlər və felsefə departamentinin təşkilatçılığı ilə Jan Tomek'in (PhD, Oxford Universiteti) rəhbərliyi ilə akademik seminar keçirilib. Seminarda Jan Tomek Mərkəzi Asiyada regional əlaqəlilik və xarici siyaset mövzusunda olan PhD işini təqdim edib. Seminarda departamentin rəhbəri, assistenti, müəllimlər və tələbələr iştirak ediblər.

1 4 9 5

**UNIVERSITY
OF ABERDEEN**

PROFESSOR OF ABERDEEN UNIVERSITY AT KHAZAR UNIVERSITY'S "EXPERT TALKS"

Dekabrin 3-də Şotlandiyanın Aberdeen Universitetinin professoru Rachel Shanks Tehsil Departamentinin təşkil etdiyi "Expert Talks" tədbirlər seriyasının ilk tədbirində qonaq məruzəçi qismında çıxış edib. Rachel Shanks'ın "Şotlandiyada müəllim hazırlığı" mövzusunda çıxışı online olaraq, ZOOM platforması vasitəsilə təşkil olub. 30-dan çox iştirakçı bir araya getirən tədbirdə Xəzər Universitetinin bir neçə müəllim və tələbələri ilə yanaşı, Azərbaycan, Türkiyə, Şotlandiya və Qazaxistandan olan qonaqlar iştirak edib.

Şotlandiyada müəllim hazırlığının tarixi haqqında məlumat verən qonaq məruzəçi daha sonra hazırkı dövrde Şotlandiyada müəllim hazırlığının təşkili ilə bağlı məlumat vermişdir. Mühabizəsini müqayisəli şəkildə təşkil edən Rachel Shanks bu sahədə Şotlandiya təcrübəsinin İngiltərə, Uels və Şimalı İrlandiyadan hansı məsələlərdə fərqləndiyini də nümunələrlə qeyd etmişdir.

On December 1, the Department of Political Science and Philosophy organized an academic seminar led by Jan Tomek(PhD, Oxford University). At the seminar, Jan Tomek presented his PhD thesis on regional connectivity and foreign policy in Central Asia. The seminar was attended by the head of the department, assistant, teachers and students.

ABERDEEN UNIVERSİTETİNİN PROFESSORU XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN "EXPERT TALKS" TƏDBİRİNDE

On December 3, Rachel Shanks, the professor at the University of Aberdeen in Scotland, was a guest speaker at the first event of the "Expert Talks" series of events organized by the Department of Education. Rachel Shanks' speech on "Teacher training in Scotland" was delivered online via the ZOOM platform. The event, which brought together more than 30 participants, was attended by several faculty members and students from Khazar University, as well as guests from Azerbaijan, Turkey, Scotland, and Kazakhstan.

After giving information about the history of teacher training in Scotland, the guest speaker gave information about the organization of teacher training in Scotland at the present time. Rachel Shanks, who delivered a comparative lecture, also gave examples of how the Scottish experience in this field differs from that of England, Wales and Northern Ireland.

**ANKARA
HACI BAYRAM VELİ
UNIVERSITY**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ
UNİVERSİTETİNİN PROFESSORU
XƏZƏR UNİVERSİTETİNDE
MƏRUZƏ ETMİŞDİR**

**PROFESSOR OF ANKARA
HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
DELIVERED A LECTURE AT
KHAZAR UNIVERSITY**

Dekabrin 2-də Xəzər Universitetində Diller və ədəbiyyatlar departamentinin təşkilatçılığı ilə “Nizami Gəncəvi-880” layihəsi çərçivəsində növbəti elmi seminar keçirilmişdir. Seminarın qonağı Ankara Hacı Bayram Veli Universitetinin müəllimi Prof. Dr. Ayşe Yıldız “Türkçə yazılmış Leyli və Məcnun məsnəvилərində Nizami Gəncəvinin təsiri” adlı məruzə etmişdir.

Onlayn təşkil edilən tədbiri Diller və ədəbiyyatlar departamentinin müəllimi dosent Xatırə Yusifova açaraq, həm qonaq haqqında, həm də mövzu haqqında tələbeleri və qonaqları məlumatlandırmışdır. Sonra Prof. Dr. Ayşe Yıldız Anadolu Türk şairlərinin - Şahidi, Hamdi, Cəlili və Ahmed-i-Ridvan’ın yazdıqları “Leyli və Məcnun” məsnəvilerini Nizami Gəncəvinin “Leyli və Məcnun” məsnəvisi ilə forma və məzmun baxımından müqayisə etmişdir.

Tədbirin sonunda məruzəçi tələbələrin suallalarını cavablandırılmışdır.

On December 2, the next scientific seminar coordinated by the Department of Languages and Literature at Khazar University was held as part of the Nizami Ganjavi-880” project. The guest of the seminar from Ankara Haci Bayram Veli University Prof. Dr. Ayşe Yıldız delivered a lecture entitled “Influence of Nizami Ganjavi on Leyli and Majnun Masnavi written in Turkish”.

The online event was opened by the lecturer of the Department of Languages and Literature, Assoc Prof. Khatira Yusifova, who informed the students and guests both about the guest and the topic. Then Prof. Dr. Ayşe Yıldız compared the “Leyli and Majnun” masnavi written by Anatolian Turkish poets - Shahidi, Hamdi, Jalili and Ahmed-i-Ridvan with Nizami Ganjavi’s masnavi “Leyli and Majnun” in terms of form and content.

At the end of the event, the speaker answered students’ questions.

SEMINAR: "TEODOR DRAYZER VƏ AZƏRBAYCAN"

SEMINAR: "THEODORE DREISER AND AZERBAIJAN"

Dekabrin 3-də İngilis dili və ədabiyyatı departamenti görkəmli Amerika yazıçısı Teodor Drayzerin 150 illik yubileyi münasibətilə seminar keçirdi. Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxsanlı giriş sözü ilə Drayzerin ədəbi yaradıcılığına və onun ictimai-siyasi baxışlarına təqnid münasibətin təkmülü prosesindən bəhs etdi.

Bakı Slavyan Universitetindən olan qonaq maruzəçi Dr. Rahilə Qeybullayeva müəllifin həyat və yaradıcılığı ile bağlı məkanlar haqqında teessürat və düşüncələrini bəllişdirdi.

Seminarın əsas maruzəçisi, Azərbaycan Dillər Universitetinin emekdaşı Dr. Nurlana Nuriyeva Drayzerin Bakı sefəri kimi həyatının az məlum olan məqamları haqqında çıxış etdi.

Sonra universitetin müəllim və telebelerinin, qonaqların iştirakı ilə müzakirələr aparıldı.

On December 3rd, the Department of English Language and Literature hosted a seminar in honor of the 150th anniversary of a prominent American author Theodore Dreiser. In his opening speech, Professor, Academician Hamlet Isakhanli, Founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, highlighted the evolution of the critical thought concerning Dreiser's literary work and his socio-political views. Guest speaker Dr. Rahile Geybullayeva from Baku Slavic University shared her impressions and thoughts inspired by the places associated with the author's life and work.

The seminar's resource speaker, Dr. Nurlana Nuriyeva of Azerbaijan University of Languages delivered a meaningful speech on the lesser-known aspects of Dreiser's life such as his Baku visit.

Then a lively discussion was held with the participation of the university professor and student staff, and guest attendees.

SON GÖRÜŞ OLMAYAYDI...

Hamlet İsaxanlı

Hayat yamanca dəyişdi

İnsan xatirələrlə yaşayır. İnsanın kimliyi onun keçmiş ilə bağlıdır. Kim olduğumuzu söyləmək üçün, həyatımız barədə danışmaq üçün yaddaşımızı işə salırıq – hansı ailədə doğulmuşuq, uşaqlığımız harada və neçə keçib, hansı məktəbdə və neçə oxumuşuq, ailəmiz neçə olub, qohum, qonşu, dost və tanışlarla neçə ünsiyyətdə olmuşuq?! Mayamız keçmişdə yoğrulub. Keçmiş keçib gedib, öten günlər geri qayıtmır, amma keçmişimiz yaddaşımıza yazılıb. Yaddaşımız keçmişini gözümüzönündə canlandırır, danışdırır. Yaddaşımızın övladıyiq. Həyat yolu yaşadığımız dünəndən sabaha, xatirələrlə dolu keçmişdən dumanlı gələcəyə doğru hərəkətdir. Keçmişin həsrətini çakırıq, galəcəyə ümidi bəsləyirik.

*Gələcək arzumdur, keçmiş xəyalım
Biri əlçatmazdır, biri – ünyetməz
Birindən pay umar eşqim, amalim
Birinin həsrəti, nisgili bitməz.*

Əzizim Nailə, gözəlim Nailə xanım, əl-ələ, ciyin-ciyinə verib, bərabər getdiyimiz yol bitdi. Sevgi dolu xoşbəxt hayat yaşadıq sənirlə. Amma, bu xoşbəxtlik yox oldu, o cənnət yoxa çıxdı, mən yaşamağa davam etsəm də, həyatım dəyişdi, soldu, qəm-qüssə ilə, göz yaşları ilə doldu.

*Hayat yamanca dəyişdi
Əlimdə titrəyir qələm
Bilirəm ki, o behiqi
Bir daha görən deyiləm.*

Səni tanlayan hamı sarsıldı. Və hamı səni gözəl xatirələrlə andı. İnsan xoş ünsiyyətdə olduğu şəxsi unutmur. Yaddaşda oturmuş, yer tutmuş xatirələr canlanır, danışılır, yazılır, başqa insarlara çatır, tarixin məhsuluna çevirilir. O əlçatmaz keçmişə yalnız xatirələrlə döne bilirik. Gözəl insan barədə xatirələrə monopoliya yoxdur. Tanış, yaxın, dost olan hər kəsin yaddaşında başqalarından fərqli,

başqalarının bilmədiyi, eşitmədiyi xatırə yuva salır. Səni yada salan, hüznlə xatırə söyləyən və yazan, adın gələndə koks ötlürən və eyni zamanda xoş təbəssümle səni anan nə qədər insan varmış! Bu insanlardan biriyəm mən. Amma, sənin sevgilin, ömür-gün yoldaşın, həyat yoldaşın, yaxın dostun, güvəndiyin, səni çoox, laap çoox sevən, sənin həyatında böyük yer tutmuş şəxsəm mən.

Sənsiz həyatı təsəvvür etməmişəm, sənin varlığın həyatını bəzəmiş, məni yaradıcı həyata səsləmiş, xoşbəxt etmişdir. Keçmiş mənim həyatımın ən əziz hissəsidir. İndi sən cisməni olaraq yanında deyilsən, ömürlük belə olacaq. Mən sənsiz qalmışam, amma, hər saatim, hər günüm sənirlə bağlıdır. Səni düşünlürəm, düşünlə - düşünlə içim yanır. İlk tanışlığımızdan son günə qədər uzanan həyatımız barədə düşüncələrlə yaşayıram. Xatirələr məni sənə bağlayır. Yanımda olsan, bu xatirələri qələmə aldıqdan sonra sənə oxusam, nə qədər əlavələr, dəqiqləşmələr edər, mənim demədiyim, unutduğum maraqlı söz və hərəkətləri yada salardın. Sən başımıza gələn bütün əhvalatları məndən daha ətraflı və dəqiq təsvir edirdin.

İndi sənirlə söhbət edirəm, həyatımızda baş vermiş bəzi hadisələri yada salıram, sənsizliyimi səni yada salmaqla keçirirəm...

Ayişə xala və Anya xala

İlk görüşümüzə son görüşümüz arasında, hardasa, 53 il keçdi. İlk görüş – birgə getdiyimiz yoluñ başlangıcı həyatımızdakı ən xoş xatirələrdən birinə çevrildi. Gələcək xoşbəxt binamızın təməli ilk görüşdə atıldı, xoşbəxt həyatımızın toxumu ilk görüşdə səpildi.

Azərbaycan Dövlət Universitetində oxuyurdum, mexanika-riyaziyyat fakültəsində (İndiki Bakı Dövlət Universitetində). Tələbə yataqxanasında özümü rahat hiss etmirdim. Tezliklə ev kiraya etməli oldum. Poluxin küçəsində (№ 13; indiki Murtuza Muxtarov küçəsi) çox gözəl bir insanların, tatar əsilli Ayişə xalanın evində qalmağa başladım – yerlimiz olan iki tələbə yoldaşla birlikdə. Ayişə xala Nəriman Nərimanovla tanış imiş, onun Həştərxandakı fəaliyyəti barədə danışındı, ümumiyyətə, məlumatlı qادın idi, çox dost olduq. Məni qızlardan qoruyurdu; həmin həyatda yerlimiz tələbə qızlar yaşayırdı, onlar bəzən hansısa bir sualla, çox zaman riyaziyyatla bağlı mənə müraciət etmək istəyirdilər. Mən evdə tək məşğul olanda Ayişə xala onları içəri buraxırdı – “oğlum məşğul olur, ona mane olmayıñ”. İki ilə yaxın vaxt keçdi, Ayişə xalanın oğlunun hansısa qohumunun ailəsi ev məsələsində korluq çəkirmiş. Biz Ayişə xaladan ayrılmalı olduq – hər iki tərəf qucaqlaşib ağlaya-ağlaya.

Yaxında bir ev tapdıq, orada işimiz o qədər yaxşı olmadı, hay-kfüy çoxdu... Yeni ev axtarmağa başladıq. Həzi Aslanov küçəsində (№ 31) yaşayan Anya xala (Tetik Anya) məni və yerlimiz tələbə İlyasi evində saxlamağa razi oldu. Həyatda, birinci mərtəbədə yerləşən mənzil iki otaqdan ibarət idi, kiçik giriş otağında Anya xala özü qalırdı, bu otağın həyat tərəfi şübhəbənd olduğuna görə həm işıqlı idi, həm də ordan həyat görünürdü. Anya xalanın yanından keçib bizim yarıqaranlıq otağa daxil olurduq. Otağımızın bir kiçik arxa pəncərəsi dalana baxırdı və əsasən bağlı olurdu. O pəncərəni işıq üçün deyil, havanı bir qədər dəyişdirmək üçün açırdıq. Digər pəncərə isə həyat tərəfə, daha doğrusu, Anya xalanın otağına açılırdı; oradan işıq gəlirdi. Anya xala “mənim otağında kitab oxuyub, çalışma bilərsiniz” demişdi. O, evdə olmayanda həmişə orda otururdum, əslində isə o, evdə olanda da “gəl burda otur, oxu” deyirdi. İlyas gündüz işləyib, gecə oxuyurdu, mən günün ikinci yarısı universitetdən qayıdanda Anya xalanın otağında rahat oxuyub-yaza bilirdim.

Pilləkənlə qalxıb-düşən qız

Bizim mənzilin qapısı öntündən iki-üç addım aralıda ikinci mərtəbəyə pilləkən qalxırıldı. İkinci mərtəbədə yaşayan və bu pilləkənlə qalxıb-düşən bir qızvardı. Bir dəfə o aşağı enərkən qapını açdım, məni gördü, xəzif bir təbəssümle salam verib keçdi. Onun aydın gözləri, məsum sıfəti, ceyran yerişi yadımda qaldı. İkinci mərtəbədən tez-tez fortepiano səsi gəlirdi – gah hansısa klassik müsiqi parçası, gah müxtəlif, sürətli qammalar, gah da Azərbaycan mahnıları. Anya xala “bu Nelya’dır, müsiqi məktəbində oxuyur, yaxşı qızdır” dedi. Bir dəfə Anya xala, İlyas və mən söhbət edirdik, həmin qız pilləkənlə aşağı enirdi. Anya xala mənim ona tərəf baxdığını görüb göz vurdub, “tanış olmaq istəyirsinizmi” deyə soruşdu və cavab gözləmədən, “Nelya, gəl bura, oğlanlarımıla tanış ol” dedi.

Sən içəri daxil oldun, sakit salam verdin, Anya xaların taxtında (taxta divan-çarpayı'da), onun yanında oturdun. Anya xala bizi baxıb, "özünüüzü Nelyaya təqdim edin görüm" dedi. İlyas mənə baxdı, mən dillənmədim, İlyas davam etdi, adını, hardan gəldiyini, harada, neçənci kursda oxuduğunu dedi, sonra üzünü mənə tutub, "bu da Hamletdir, yerliyik" dedi. Anya xala onu dayandırıldı: "deyirsən ki, Hamletin dili yoxdur? Qoy özü danışın".

Mən, deyəsən, üzümdəki təbəssümündən başqa bir şey nümayiş etdirmək həvəsində və bəlkə də iqtidarında deyildim. Üstəlik, ən azı, İlyasdən daha utancaq idim. Sən köməyimə gəldin: "Nə yaxşı addır -Hamlet. Siz harada oxuyursunuz, ixtisasınız nədir?" Sən gəlməzdən əvvəl görkəmli Amerika alimi, riyaziyyatçı və kibernetik Norbert Wiener'in "I Am a Mathematician" kitabının ruscaya tərcüməsini oxuyurdum (Норберт Винер. Я – математик). Kitab hələ əlimdə idi, heç nə demədən, kitabın üzünü sənə tərəf tutdum, yəni, oxu – riyaziyyatçıyam. Sən gözlerinlə məni süzdün: "hə?! nə yaxşı!". Nəhayət, mənim dilim açıldı: "Nelya? Yəni?" Mənim bu eyhamlı sualıma tez cavab verdim: "adım Nailə dir, Nelya deyirlər".

Adam kimi danışmaq əvəzinə kitabın üzünü göstərməklə mən, az da olsa, bir yekəxanalıq etmişdim (bunu sonra başa düşdüm), indi də çoxbilməlik etdim: "Nailə Nelyadanı daha yaxşı səslənir". İstədim Nailə və Nelya arasındakı fərqləri – heca sayını, sait sayını, ahəngi, uzaltma-qısaltmanı deməklə fikrimi əsaslandırıram, amma, bunları deyəcək qədər sərbəst deyildim, dayandıram. Sən mənim qiymətverici fikrimi nəinki qınamadın, əksinə, çox gözəl bir söz dedin: "Nailə dir əsl adım, sadəcə rusdillilər arasında Nelya deyirlər. Siz mənə Nailə deyin". Xeyli sonralar bildim ki, sənin əsl adın Nailəxanum'dur, doğum şəhadətnaməndə Nailəxanum İsmayıllı qızı Əsgərli yazılıb.

Tanış olduq. İlk görüşdən xoşuma gəldin, ayrı-ayrı cizgilərlə deyil, bütövlükdə, varlığınla, məlahətinlə, ağlım və zərifliyinlə xoşuma gəldin. Amma, həyatına möhkəm daxil olduğunu, həyatına məna və xoş ahəng bəxş edəcəyini, sənsiz həyatı təsəvvür edə bilməyəcəyimi get-gedə, zaman keçdikcə anlayacaqdım.

İsmayıllı kişi və Bilqeyis xanım

Səni və ətrafindakları tanımağa başladım, əsasən sənin danışığların və kiçik temaslar nəticəsində. Atan - qubali Əsgərli maliyyəçi idi, məsul vəzifələrdə çalışmışdı, çox dəqiq (həttə pedant), ehtiyathlı və sakit adam idi. Anan şəmkirli Bilqeyis xanım yeniyetmə yaşlarında yetim qalmış, Gəncədə qohumlarının yanında yaşamış, oxumuş, ictimai fəal şəxs olmuşdu. Əli Bayramov adına qadınlar klubunun fəal üzvü kimi qadınlar arasında ictimai iş aparmaq üçün Quba rayonuna göndərilmişdi. Qadınların çadralardan azad olunması üçün çalışmışdı. Əksəriyyəti savadsız olan qadınları başına yiğib, onlara sosializmin nə olduğunu başa salırmış, həttə, deyilənə görə, onlara Marks'ın Kapitalı'nu oxuyub, izah edirmiş. Respublika məqiyəli fərdi təqəüdçü idi. Qubada atarla tanış olmuş, evlənmüşdilər. Bilqeyis xanım açıq təbiətli, deyib-gülən, əliaçiq, insaflı, rəhmtdil qadın idi. Köhnə rəfiqələri və tanışları arasında çətin vəziyyətə düşmüş olanlara rast gələndə, onları evə gətirir, yedizdirir, ciblərinə müsəyyən xərdlik qoyurdu.

Sonralar, biz daha yaxın olanda, ata və ananın başlarına gələn bəzi hadisələri güla-gülə danışardın. Bilqeyis xanım başında bir beret İçərişəhərdə yol gedirmiş, birdən bir yeniyetmə onun başından beretini qapıb, qaçmağa başlayır. Bilqeyis xanım nə etsə yaxşıdır? Oğlanın dalınca qışqırır: "Ay bala, ay bala, qaçma, yazıqsan, yuxılsan, əzilərsən, qaçma, beretim halalın olsun!"

Mir Cəfər Bağırov Bilqeyis xanımı Bakıda təcili yaxşı ev verilməsini əmr edir. "Gəlin sizə evləri göstərək, ürəyiniz istəyəni seçin götürün" deyirlər. Ev seçmək işi İsmayıllı kişiye həvalə olunur. O, "Monolit" deyilən evdəki yaxşı mənzilə "eh, ora kim çıxacaq" deyir, digər çox yaxşı mənzillərə də yox deyir, nəhayət, Həzi Aslanov küçəsindəki mənzili göstərəndə, "hə, bu yaxşıdır, ikinci mərtəbədir, yeri də yaxşıdır, amma bizə iki otaq bəsdir, üçüncü otağı götürün, başqa adama verin" deyir. Beləliklə, ailə bu güsəbəndli ikiotaqlı mənzildə məskunlaşır.

Həmin evdə bir dəfə gecə vaxtı qapı açılır və tanıldıqları bir adam içəri bir çanta tullayıb qaçır. Həmin adam nəsə cinayət işlətmış, işi məhkəmədə imiş. Çantaları açırlar – içi dolu pul! Belə çıxır ki, həmin adam Bilqeyis xanımdan bu işə kömək etməsini istəyir və buna görə rüşvət gətirib. Və rüşvəti geri qaytarı bilməsinlər deyə, çantaları içəri ataraq, qaçıb gizlənib. Ər-arvad bilməyiblər nə etsinlər, bəlkə həmin adamı güdfirlər və indi kimse içəri girəcək ki, bu nə puldur?! İsmayıllı kişi pul dolu

çantanı götürüb, evdən çıxır və əlində çanta səhərə kimi şəhərdə dolaşır, səhər açlığında o adamı tapıb pulunu, çantasını geri qaytarır. Ailə rahat nəfəs alır.

Qardaş, bacılar

Sən ailənin kiçik uşağı olubsan, qardaşın və iki bacınızda yaş fərqi çox club. Qardaşın Firidun həkim idi, idman həkimi, travmatoloq kimi çalışırdı. Çox şən və müsiki dolu insan idi. Ümumiyyətlə, ailənizdə müsiki çox sevilirdi. Gəncliyində anan qarmon, atan dəf çalarmış. Firidun pianoda çalıb oxuyurdı, rus romansları və Odessa mahnularını ifa etməyi sevirdi, onun "madam, kupite papiğosi" oxuduğu yaxşı yadimdadır, "papiroasi" deyil, məhz "papiğosi".

Bacın Alya gözəl, xanum-xatın bir insandı. Rus dili müləlliməsi idi. Pianoda çalır və oxuyurdu, oyun havaları çalmağı sevirdi. Biz evlənəndən sonra Alya xanımı daha yaxından tanıdım, çox yaxın dost olduq. Sən həmişə təbəssümə xatırlayırdın – sən demə, Alya boynundan asdığı medalyonuna mənim şəklimi qoyubmuş. Həyat yoldaşı ona "Alya, mən sərin ərinəm, niyə mənim deyil, Hamletin şəklini gəzdirirsər?" deyə soruşanda, qisaca "sən yanımdasın, şəklini neynəyirəm" deyə cavab veribmiş. Bacın Ədilə ni mən görmədim. Onu həmişə bir hüznlə xatırlayırdın, "ailəmizdə ən azərbaycanlı, ən milli adam o idi" deyirdin. Ədilə tar məktəbində oxuyur, yaxşı tar çalır, Azərbaycan mahnı və müğamlarını ifa edirmiş. Səid Rüstəmov "Tar məktəbi" kitabını öz imzası ilə Ədilə yə bağışlayıbmış. Ədilə də özündən getmə, epilepsiya xəstəliyi varmış, bu səbəbdən dünyasını tez dəyişib.

Məktəb. Bakı və Quba

Qubada və Bakıda eviniz club, atan Qubada, aran Bakıda işləyib-yaşayıblar. Məktəbi Bakıda oxumusun, yay zamanı isə əsasən Qubada dincəlmış, bəzən də Şimali Qafqazın kurort yerlərində istirahət etmisiniz. İbtidai-orta məktəblə yanaşı müsiki məktəbində, piano sinfində oxumusun, ayrıca müləllimlərin də club; Vaqif Mustafazadənin anası Zivər xanımdan İçərişəhərdə, evində piano dərsləri almışan. Baci-qardaş hamı müsiki sevən və pianoda ifa edən olsa da, Azərbaycan mahnularını çalmağı adətən səndən xahiş edirdiler. Orta məktəbin son sinfini Qubada oxumusun. Sinifdəki bəzi qızlar "şəhərdən gelən qız"ın sakitliyini, çox dinib-daruşmamasını özünü dərtməq kimi anlamış, ona sataşmağa çalışmışlar. Lakin, tezliklə bu qızın çox utancaq, sadə və təvazökar olduğunu görüb, yaxınlaşışib üzr istəmişlər. İqbal, Zəminə, Dilərə və sən ayrılmaz dostlara çevrildiniz. Sən onları gözəl sayır, özünü bəyənmirdin. Əslində isə, sən o zaman (elə hər zaman) gözəl və məlahəti olmuşan, xoş xasiyyətin ətrafındakıları isidir, gözəlliyyini daha cazibəli edirdi.

Rus məktəbində oxumuşdun. Firidun və Alya da rusca oxumuşdular. İsmayıllı kişi və Bilqeyis xanum isə rusca bilsələr də, doğma dildə danışmağa üstünlük verirdilər. Sən Azərbaycan türkçəsində də rahat danışırdın, sadəcə, arada bəzi səciyyəvi sözləri rusca deyirdin. Qubada məktəbin son sinfində oxumaqla yanaşı müsiki məktəbində piano dərsi də deyirdin. Həm Bakıda, həm rayonda yaşamaq, şəhəri də, kəndi də içdən anlamaq, yəqin ki, səndə insanları daha yaxşı tanımaq və qiymətləndirmək düşyusunu qidalandırmışdı.

Qonşuluq, şeir və müsiki

Kənddə qonşuluq ya şəhərdə qonşuluq – hər ikisi qonşuluqdur, adətən qonşular tez-tez bir-birini görür, hal-əhval tutur, qonşu uşaqlar bir-birilə oynayır, qonşular arasında gedış-geliş olur. Kənddə hər ailənin öz ayrı evi, həyatı, bağ-bostanı var, amma, qonşulararası yaxınlıq var, birinin o birinə işi düşür, evdə olmayan şeyi qonşudan istəmək olur. Şəhərdə vəziyyət fərqlidir; çoxmərtəbəli evdə yaşayanlar hərə öz mənzilinə qapanır, qonşular bir-birini az görür, bir çox hallarda yaxşı tanış olmur, onların bir-birinə işi az düşür. Lakin, şəhərdə girişi-çıxışı bir olan tımmu qapalı həyət, həyətdən o azmərtəbəli evlərə açılan qapılar və yuxarı qalxan pilləkənlər six qonşuluq münasibəti yaradır; demək olar ki, hamı bir-birini tanırıv.

Beləliklə, səninlə qonşu oldum. Pianoda çaldığın zaman özümü sənin yanında xəyal edirdim. Çaldığın tanış mahnuları ürəyimdə və ya sakit səsle oxuyurdum. Hərədən Anya xala səni çaya dəvət edirdi. Ordan-burdan söhbət edir, mahnuları yada salırdıq. Orta məktəbdə oxuyarkən, radioda

populyar mahnuları dinləyir və sözlərini yazmağa çalışırdım; adətən iki dəfə qulaq asmaqla bir mahnının mətnini bərpa etmək olurdu. Az mahnu tapılardı ki, sözleri mənim qalın dəftərimdə olmasın. Məktəbdə, elə bütün kənddə də kim mahnu ilə maraqlanırdısa, məndən sözlərinə istəyirdi. Bu səbəbdən səninlə mahnu söhbətiniz məzmunlu alınırdı. Mənim sevdiyim bəzi köhnə mahnular sənin repertuarında yoxdu, amma, "havasını yadına sala bilərsənmi?" deyirdin. Mən utana-utana zülməmə edirdim və sən ürəyimi titrədən təbəssümünle "sənin xatirinə öyrənib çalaram" deyirdin. Və həmən mahnının melodiyasını tutmağa və calmağa başlayırdım.

Mahnıdan şeirə keçirdik. Mən Nəsimi və Füzuli, Vaqif, Vidadi və Nəbatı, Sabir və Cəfər Cabbarlı, Səməd Vurğun və Müşfiq, Şəhriyar və Nazim Hikmət və digər şairlərin şeirlərini, həmçinin, xalq şeirlərini sənə söyləyirdim. Mən, adətim fizə, şeiri hay-kifysiz, yüksək həyəcan nümayiş etdirmədən, sadə şəkildə deyirdim. Sən elə təbii, səmimi maraq göstərirdin ki, mən şeir deməkdən əvvəllər duymadığım dərəcədə həzz alırdım. Rus şairlərindən də söz salırdıq – Puşkin, Lermontov, Yesenin, Axmatova... Yadımdadır, bir gün rusca bir neçə şeiri o dərəcədə gözəl səsləndirdin ki, manı heyrət bürüdü. Səsindəki enib-qalxan musiqi, yerində qoyduğun vurğular və pauzalar çox cəzbədicidir. "Yevgeni Onegin" dən Tatyananın Oneginə məktubunu neçə gözəl söylədin, bunu təsvir etməkdə acizəm. Mən həmin məktubu S. Vurğunun tərcüməsində Azərbaycan türkçəsində sənə oxudum, sonra orijinali və tərcüməni sətirbəsətir oxuyub müqayisə etdik, tərcümənin gözəlliyyinə heyran qaldığını dedin.

Həyatımızı bəzəyən şeir və musiqi bizi ruhən yaxınlaşdırırdı. Şeir və musiqi sevgisi həssaslığın, güclü hissələrin, həyat eşqinin göstəricisidir.

Qonşuda qız sevmək...

Qarşidakı pilləkən maraq dairəmə daxil oldu. İstər-istəməz pilləkənin necə başlaması, necə burulması, mailliğ dərəcəsi, ikinci mərtəbədəki qapıya necə çatması kimi incəliklərə fikir verdim. Sənin pilləkan boyu atlığından addımları, necə qalxb, necə emməyini izləmək xoşuma gəlirdi. Amma, həya-abır gözümüzü çəkməyə məcbur edirdi. Ağzımı açıb sənə baxdığımı ilk növbədə sənin görmanı istəmirdim, ona görə diqqəti cəlb etmədən gözaltı baxır, baxıb başımı aşağı salırdım, yəni, sənin yuxarıdan aşağıya və ya aşağıdan yuxarıya doğru hərəkatını tam izləməkdən məhrum idim. Bu fikir məni yeri, gizli müşahidə üsuluna gətirib çıxardı. İki və ya üç güzgüñü yanaşı, pilləkənin burulmasına uyğun bucaq altında düzəmkə artıq pilləkəna tərəf deyil, gülzülərə baxıb sənin mübarək addımlarını gördürüm. Yaşasın fizik və lirk birliyi!

Sənin ayaq baslığından pillələr mənim yer üzündə, birinci mərtəbədə doğulan sevgimi pillə-pilla yuxarı mərtəbələrə, səmalara qaldırdı...

Qonşuda qız sevmənin öz ləzzəti və öz çətinliyi var. Tez-tez görmək imkanı adamı darixmağa qoymur, xüsusi görüş vaxtı, xüsusi görüş yeri ilə bağlı narahatlıq və qeyri-müəyyənlik yaranır. Lakin, çox şeyin göz qabağında olması, göz qoymaq, göz yetirmək imkanı, "hardadır", "hara getdi", "nə vaxt getdi", "niyə getdi", "nə vaxt qayıdacaq" kimi suallar istər-istəməz adamın rahatlığını əlinindən alır. Yadımdadır, qar yağmışdı və külək əsirdi. Sənin pilləkənlərlə qaça-qaça düşdüyüünü gördüm. Kitab oxuyurdum, hardasa 5-6 dəqiqəyə yarımcıq qalan mətni oxuyub geyindim, bayra çıxdım. Görəsən, hara getmişdin? Həyətdə deyil, çıxb kütçədə dayandırm və gözləməyə başladım. Xeyli vaxt keçdi, üşüdüm, narahatlılığım artdı, ürəyimdə səndən incidim. Hardasan? Mənə niyə deməmişən hara getdiyini? Bu boranda - qarda hara gedə bilərdin ki? Ağlıma ağılsız fikirlər də galmaya başlayırdı. Hirsli-hirsli evə qayıtdım və... həyətə girəndə piano səsi eşitdim, səs sizdən gəlirdi, "Qubali qız"ı çalırdın. Bu sən idin! Bu necə oldu, ay Allah? Göydənmə düşdün? Məlum oldu ki, mənim başım kitaba qarışanda sən qaça-qaça çörək alıb qayıdıbsan. "Bəs niyə mənə deməyibsən, bərabər gedərdik?!" sualına sadə cavab verdim: "Gördüm kitab oxuyursan, mane olmaq istəmədim". Mənim intizarda qalmağım boşა getmədi, xeyli güldük və daha bir kiçik hadisə xatirəyə döntüsdü...

İnsan ömrü boyu seçim edir

Həm Azərbaycan el dilində, həm də ədəbi dildə doğma türkçədən gələn sevgi və sevda sözləri ilə yanaşı, ərəbcədən gələn eşq və məhəbbət sözləri də geniş yayılmışdır. Sevgi hər yaşa xasdır, insan hər yaşda sevgi oduna, eşq ataçına, məhəbbət alovuna yana bilir. Azyaşlı uşaq, məsələn, oğlan XƏZƏR XƏBƏR № 412 Dekabr 2021

barədə o, bir qızı sevir demək sadəcə o qızdan xoş gəlir deməkdir; xoş gəlmək hələ tam sevgi deyil. Sevgi təbiətin ən bütöv, təbii və şahane hadisəsidir. Sevgi adamı tam istəyir, yarımcıq sevgi olmur, yarımcıqliq ötəri hiss və ya ehtirasda ola bilir. Gerçək sevgi, onun doğurduğu aludəçilik, ehtiyac duyğusu, qısqanlıq, ayrılıq qorxusu, sevginin bəxş etdiyi xoşbəxtlik, yəqin ki, müəyyən yetkinlik çağında baş verə bilir. Adətən, 15-16 və daha böyük yaşı uşaqlar, orta məktəbin ortadan yuxarı sınıf şagirdləri aşiq ola bilir, onlarda sevgi, şiddətli bağlılıq istəyi yaranır. Dərin vurğunluq bəzi insanlara onların yaşı vaxtında qismət olur; bu, ağır məsələdir, yaşı vaxtda lazımlı gəldiyindən artıq tənqidi düşüncə insanla onun ətrafi arasına girib, insani münasibətlərə mane ola bilir.

İnsan ömrü boyu seçim edir – müstəqil surətdə və ya başqalarının məsləhəti ilə. Hər şəxs mövcud imkanlar daxilində hansı peşəyə yiylənəcəyini, hansı ali məktəbə və ya orta-ixtisas məktəbinə daxil olacağını, iş yerini seçməli olur. İnsan kiminlə dost olacağını, harada yaşayacağını, harada istirahət edəcəyini seçir. Xoşuna gələnlər arasında kimi sevəcəyini də seçilir – ağıl və hisslerin buyruğu ilə. Əslində, oğlan olsun ya qız, kişi olsun ya qadın, o, qarşı cinsənən olan çox insanlarla qarşılaşır, onlara dostlaşır, onlardan xoş gəlir. Yəni, heç bir oğlanı deyə bilməz ki, mənim ancaq bir qızdan xoşum gəlib, eynilə, ömrü boyu yalnız bir oğlandan xoşlandığını deyən qız ola bilməz (qeyri-səmimilik və patoloji hallar istisna olmaqla). Xoşa gələnlər arasında birini seçmək, qərar qəbul etmək məsuliyyətli işdir.

Hər sevdiyi qismət olmur insana

Orta məktəbdə sınıf yoldaşım olan ala gözlü bir qızla münasibətimiz get-gedə sevgiye dönmüşdü. Bakıda fərqli ali məktəblərə daxil olduq. Riyaziyyatçı olmaq qərarım ağır, arasıksılməz zəhmət tələb edirdi, tez-tez deyil, müəyyən fasılələrlə görlişür, şəhərdə bir az gazişir, sonra gələn görüşədək ayrıldıq. O qızla münasibətimizə kölgə salan bir cəhət vardi; atamın o qızın ailəsi ilə münasibəti yaxşı deyildi, səbəbini bilmirəm, amma gah özü bu məsələni qaldırır, gah da dost-yoldaşlar vasitəsilə mənə ciddi ismaric göndərir, təkidlə o qızdan aralı durmamı istayırdı. Mən geri çəkilməsem də, kefsiz idim.

Səninlə tanış oldum, bu xoş tanışlıq addım-addım irəlilədi, boy atdı, sevgiye dönməyə başladı. Mən ilk sevgimlə vidalaşmaq qərarına gəldim, bu, çox ağırlı idi. Böyük günah işlətdiyimi bilirdim, amma, əlacım yox idi, seçim etmək zamanı gəlməmişdi. O qız ayrılıq faciəsinə döza bilməyəcəkdi, bundan qorxurdum.

İlk sevgi istisna hallarda izdivaca çevrilir. İlk sevgi çox uzun sürməsə də, ürəkdə qalır, daha doğrusu, yaddaşda özünə həmişəlik yer tutur.

Hər sevdiyi qismət olmur insana Üzüydə başlığı sevgilər qalır ona.

Bir qədər sonra sənə hər şeyi danışdım – olduğu kimi – orta məktəbdə o qızı ürəkdən sevdiyimi, ali məktəbin ilk iki ili ərzində onurla görüşdürüümü, sonra görüşlərin seyrəldiyini söylədim. Bəzi şeirlərimin ona həsr olunduğunu deməyə ehtiyac yoxdu, hər şey aydın görünürdü. Sən bu eitrafi rahat qarşılıdır. Sonralar mənim orta məktəbi bitirməm ərəfəsində hazırlanmış əmənəvi vinyetkəni - sınıf şagirdlərinin və müəllimlərin şəkillərindən ibarət lövhəni gətirib mənim evdəki iş otağımdan asdır; orada, təbii ki, həmin qızın şəkli də vardi...

Ay allah, yasəmənlərə bax

Anan Bilqeyis xanımıla tanış olduq; kənd təbiiliyini və ləhcəsini qoruyub saxlayıb, aşiq müsiqisini sevirdi. İlyasla məni, "tələbə balaları" yeməyə davət etdi. İlk dəfə evinizdə olduq. Səndən piano arxasına keçməni xahiş etdim. Populyar mahnılar çaldım, "ürəyinizdə nə keçir, deyin çalın" deyə müraciətində bəzi xalq mahnıları, bəstəkar mahnıları və romansları çalmağı istədim. O gün səninlə bir yerde olmanın hezzini duydum, sənənlə xoşbəxt ola biləcəyimi düşündüm...

Ad günüñ ərəfəsində ağluma bir fikir gəldi. Sənin gülləri, o cümlədən yasəməni çox sevdiyini bilirdim. Gecə yarı bulvara getdim. Oradakı çiçəklə yasəmən kolları çox xoşuma gəldi. Qucağım

tutan qədər çiçəkli budaqlardan qırdım və evə döndüm. Sizin şüşəbəndin quruluşu yadimdə idi. Ehmalca ikinci mərtəbəyə qalxdım. Şüşəbəndin yarıçıq pəncərəsini tam açıb, yasəmən budaqlarını döşəmənizə atdım. Sonrasını sən söylədin. "Şəhər yuxudan qalxanda çiçək ətri məni tutdu. Təcəccübləndim, bu qədər gözəl qoxu hardandır? Şüşəbəndə çıxdım. Ay allah, yasəmənlərə bax, nə gözəldir və nə qədərdir! Bir anlığa çaşdım, anlamadım bu hardandır. Sonra... sən gözünüm qabağına gəldin. Sən nə yaxşı oğlansan... Çiçəkli budaqları qucağıma yiğdim, onların ətrini içimə çəkdim, öpdüm onları. Səni çox sevdim...". Bu sadə əhvalat sənə çox təsir edibmiş ki, sonralar, yeri gəldikcə, onu məmənuniyyətlə yada salırdın.

Səhənə bir qısqanlıq

Universitetdə hərbi dərs keçirdik və qaydaya görə iki ay praktik hərbi təlim, hərbi hazırlıq keçib, imtahan verib hərbi rütbə almaliydik. Bu təlimi keçmək üçün bizi Gəncədəki hərbi hissələrdən birinə göndərdilər. Bakı-Tbilisi qatarı ilə Gəncəyə gedəcəkdir. Sən məni ötürmək istədiyini dedin. Dünyanı mənə bağışladın sanki. Vağzala gəldin, mənim əmioğlumla birlikdə, kefin yaxşı idi, səmimi və bir az oynaq şəkildə mənə yaxşı yol arzuladın, sənsiz darıxacam dedin. Məni xoşbəxt etdin.

İki ay əsgərlik həyatım maraqlı oldu, sanki, bir kişilik məktəbi keçidik, tələbə yoldaşlar bir-birimizi daha yaxından tanıdıq, həm gözəl, həm də qəribə xasiyyətlər ortaya çıxdı. Axşamlar əsgərlik həyatından qaçıb şəhərə oxumaq ləzzətindən bəhrələndik. Gəncə və gəncəlilərlə tanış olduq. Hacıkənd və Göygöl mənzərəsindən həzz alındıq.

Gəncə əsgərlik həyatının ən yadda qalan, ən xoş günləri səninlə məktublaşmaq, xüsusilə, səndən galən məktubları oxumaq oldu. Orta məktəbdə aldığım bir neçə sətirlik kiçik bir məktub istisna olmaqla bu, mənim xoşuma gələn, sevdiyim qızdan aldığım ilk ciddi məktub idi. Bir-birimizə açıq sevgi elan etmirdik, amma, məktubların ruhu, xoş, bazən də ikimənəli ifadələr, incə cəalarlar hər şeyi deyirdi, bir-birimiz üçün darıxdığımızı yazdıq. Mənim sənə sevgim gözümüzə yazılmıdü, yəqin ki, bunu gördürdün, amma sözda, dildə bunu ifads etməmişdim (amma bir dörtlük yazımuşdım):

*Qüdrətdən pay versin Füzuli, Xəyyam
Vəsfinə güclüüm yox, özgədir xyyam
Gözlərim söyləyir sənə sevgimi
Neyləyim, dilimi bağlaib hayam.*

Bir məktubunda yazımdın ki, "mənə əsgər paltarında şəklini göndər". O zamanlar irdiki mobil telefon kimi qıvraq vasitələr yoxdu. Mən, təbii ki, əsgər paltarında fotoatelyeyə getdim, fotoqrafdan mənim "yaxşı" bir şəklimi çəkməsini xahiş etdim. Fotoqraf qabiliyyətli adama oxşayırı, sənətimi, harada oxuduğumu, şəkli kime göndəracəyimi soruşdu və mənə "kreslədə əyləş" dedi. Sevdiyim qayda ilə ayağımı ayağının üstünə aşurdım, fotoqraf "ele yox, ayaqlarını yanaşı tut" və bir jurnal uzadıb, "bunu da əlində saxla" dedi, yəni, məni özü bildiyi "mədəni" vəziyyətə salıb şəklimi çəkdi. Əlinde tutduğum nə jurnal idi, ona fikir vermədim. Tezliklə sənin şirin məktubun gəldi, bir kənara çəkilib, ürəyim döyünlə-döyünlə oxumağa başladım. Məktubun əvvəlində yazımdın ki, "Əlində tutduğun jurnalın üzündəki qız kimdir? Səni ona qısqanıram". Qısqanlıq, ümumiyyətlə, yaxşı xüsusiyyət deyil, amma, bu, həyatda ən xoşuma gələn, sahənə bir qısqanlıq oldu...

"Yaxşı qızı oxşayır"

Gəncə əsgərlik həyatından sonra universitet təhsilimin son ili başlayacaqdı. Yayın sonu kəndimizə getdim. Evimizdə qadınlara yaxşı bir qızla tanış olduğum və gələcək barədə ciddi fikrim olduğuna işarə vurdum; atamla bu mövzuda danışmağa utandım. Təbii ki, səhbəti atama da çatdırıldılar. Əslində, formal cəhətdən sənə evlənmə təklifi etməmişdim. Amma, bunu edəcəkdir və müsbət cavab alacağıma şübhə etmirdim. Düzdür, haqqında sizin evdə "yaxşı oğlandır" qiyməti ilə yanaşı, "lap uşaqdır ki" sözü deyildiyi qulağıma çatmışdı. Bu "uşaq" ifadəsi nahaq deyilməmişdi, bir tərəfdən yaş baxımından aramızda bir neçə ay fərq vardi, yəni, sən məndən az da olsa, böyük idin. Digər yandan, məndə, doğrudan da, bir uşaqlıq sıfəti vardi; sıfət ifadəm, xarici görünüşüm və sadə,

bəzilərinə isə sadələvh görünən uşaqsayağı davranışım, utancaqlığım məni belə tarıdibmiş. Ümid edirdim ki, sən məni elə-bələ uşaq kimi yox, "yaxşı uşaq" kimi tanıyıbsan və gələcəkdə bu uşaqın uşaq kimi qalmayacağını, "adam olacağını" başa düşübsən. Elma, ədəbiyyat və tarixa marağımı bildirdin, gələcək haqqında bəzi nikbin düşüncələrindən xəberin vardi.

Payız gəldi. Bakıya qayıtdım. Səninlə görüşümüz çox təsirli oldu. Məktublaşma kömüldən könülə yol salmışdı. Məni Gəncəyə yola salanda səninlə əl tutuşub ayrılmışdıq. İndi Bakıda heç bir sözlü hazırlıq aparmadan, icazə istəmədən, çəkirib-utanmadan səni qucaqladım. Sən də təbii surətdə qucağıma sıxlıdin, qucağım səadətlə doldu.

Kənddə bizim evdə böyükmiş bibim qızı (biz tərəflərdə "mamam qızı" deyirlər) Mehriban Neft daşlarında məsul vəzifədə çalışan bir yerlimizlə ailə qurub, Bakıda yaşayır. Mehriban böyük bacım rolunda idi, onun təkidi ilə tələbə olduğum illərdə hər həftə sonu onların evinə gedirdim. Nəticədə paltarlarım yuyulub ütülənir, dadlı ev xörəyi yeyir, yazib-oxumaqla yanaşı, bir qədər dincəlirdim. Səni Mehribanla taruş etmək qərarına gəldim. Sonra bildim ki, sən demə, kənddə sənin varlığın haqqında sakit, amma, inamlı səhbətimdən sonra Mehribana tapşırıblar ki, sənin kim olduğunu, necə qız olduğunu öyrənsin. Mən bu görüşü necə təşkil etmək barədə düşündüm; sənə nə deyim, ya bəlkə deməyim, harada və necə görüsək, görüşüb nə etməliyik?

Tapdim! Mən səninlə yaxında yerləşən Mərkəzi univermanın qarşısından keçərkən "təsadüfən" bir-birilə səhbət edən əmioğlum və Mehribana rast gələcəyik (Mehribanla şərtləşdiyimiz vaxtda)... Görüşdük, Mehribanı "yaxın ailə üzvü", səni "qonşu dost qız" kimi yüngülə bir-birinə təqdim etdim. Hər ikiniz az danışdırınız. Əmioğlum sən barədə xoş sözlər demək istədi, onu dayandırdım, zarafata keçdim, "şəxsiyyətə pərəstiş olmasın" dedim. Bir qədər sonra sən getmək üçün icazə istədin, səni evə ötürib, geri qayıtdım. Əmioğlum səni açıq tərif etməkdə idi. Mehribanın bir xasiyyəti vardı: tərif etməyi sevmirdi, onun kimisə türkədən təriflədiyini eşiməmişdim, əksinə, qəmiş qoymaqdə usta idi. O, sən barədə sadəcə "yaxşı qızı oxşayır" deməklə kifayətləndi, sonra əlavə etdi: "yaxşı qızdır, təki sənin xoşuna gəlsin". Sonralar Mehribanla yaxın dost, bir-birinə dayaq oldunuz, Mehriban ağır xəstəliyə düşər olanda onun müalicəsini tam öhdənə götürdü, hər cür qayğısını çekdi...

Məlum deyil kimi kimsə verdilər

Məni öz ailə üzvlərinlə və rəfiqələrinlə tanış etdim. Gediş-gelişimiz artdı. Səni hara çağırıldırsa və ya hara göndərildilərə mənimlə gedirdim. Rusdilli rəfiqələrin məni görəndə üzümə "Kakoy xoroşiy, miliy mal'cik" ("какой хороший, милый мальчик") deyirdilər. Deyəsan, mənim haqqında "uşaq" və "mal'cik" sözləri işlətmədən dərinə bilmirdilər. Bu mənə bir qədər qəribə gəlirdi. Bunurla onlar məni bəyəndiklərini bildirirdilər, ya bu uşaqın hardan çıxdığına təcəciüb edirdilər? Bilmirəm, mümkündür ki, bəyənidilər, amma mən onların gözlədikləri şux, cüssəli, dildən pərgar, əsasən rusça danışan, spirli içki içən, tez finsiyyət quran şəhər gəndərindən deyildim. Hər halda, rus və azərbaycanlı rəfiqələrinlə get-gedə dostlaşdıq və mənim heç də darixdirici adam olmadığımı əmin oldular, "mal'cik" sözündən əl çəkməsələr də, yeni sıfətlər də daxil etdilər - əvvəlcə "interesny" ("интересный"), sonra "ser'ezny" ("серъезный"). Rəfiqələrin mənim üstünlə düşəndə sən gülfürsəyir, heç nə demir, mənim qızardığımı görəndə mehribanlıqla əlimdən tutur, bəzən də sən təbəssümələ göz vururdun.

Mehriban xoş xəbər gətirdi: bizimkilar kənddən sizə elçi gəlmək istəyirlər! Məsələ ciddiləşməyə başladı. Eşqə düşmək, sevib-sevilmək yaxşı şeydir, insan sanki qanad açır, uçur. Evlənmək göylərdən yərə enməkdir, sərbəstlik keşkin şəkildə azalır, qanad açıb uçmaq əvəzinə gah düz, gah kələ-kötür torpaq üzərində yeriməli, addımlarını ölçüb-biçməli olursan, qayğılar artır. Lakin, evlənmənin gözəl tərəfi daha çoxdur - sevdiyin insanla birləşmək, əl-ələ tutub yeni yola çıxməq, bu yola xas olan yeni hissələrə qovuşmaq həyata yeni məna verir. Bu birlik əksər hallarda bar verir, dünyaya yeni insanlar gətirir.

Elçilər gəldi. Mən gözə dəyməmək, gizlənmək istəyirdim, lakin, hər iki tərəf mənim və sənin meydanda olmamızı tələb etdilər. Xülasə, səni mənə verdilər. Bu ifadə bir az köhnəlmış sayılır, məlum deyil kimi kimsə verdilər. Mənimkilar kəndə döñəcək, mən Bakıda, yəni, sənin yanında qalacaq, sonra, nə zamansa, səni götürüb gedəcəm kəndə. Daha sonra, yəqin ki, şəhərə qayıtmaq lazımlı gələcək. Hara getsək də, bir olmaq yazılıdı alnumıza...

Əlindən tutub dünyani gəzdircəm

Tezliklə kiçik nişan mərasimi baş tutdu. 1970-ci il yanvarın 1-də sizin evdəki böyük otaqda sənin və mənim dostlarımız, əsasən gənclərin iştirakı ilə bir məclis quruldu. Dostların bir qismi nişanlıları ilə gəlmışdilər. İç tərefində 1.1.1970-ci il və adımız yazılmış nişan üzüklerini barmağımıza taxdıq. Çox şən, sözlü-musiqili məclis keçdi. Vokal qabiliyyəti olan dostumuz xahiş etdi ki, onu pianoda müşayiət edəsən. Biz də ona dəm tutduq, səsi olan da, olmayan da oxuyurdu.

Dostlardan biri maraq oyandırmaq və məni sinamaq istədi: "Nailə xanıma gələcək həyatınızda nə vəd edirsən? Bu gün, hamımızın şahidliyi ilə buyur, ona de, söz ver, biz də eşidək". Mən çəsdüm. Nə vəd edim ki, dəyərli olsun? Tez cavab verdim: "Nailə, səni xoşbəxt etməyə çalışacam, yəni, çalışacam ki, birlikdə xoşbəxt olaq". Hay-küy qalxdı. Bəyanənlər də oldu, intiqançı böyüdünlər də. Kimsə "riyaziyyatçı olduğunu bilinir, mücərrəd, çox tūmumi şey vəd edirsən, yərə en, öhdənə konkret bir şey götür" dedi. Nə vəd edə bilərəm? Maddi nemət, var-dövlət, cah-cəlal vəd edə bilməram. Elmlə məşğul olmaq istəyirdim, bunu sən də bilirdin. Daha bir səs geldi: "Elə şey de ki, sonra onu gözle görmək, yoxlamaq mümkün olsun və Nailə xanum sənə sağ ol, vədini yerinə yetirdin deyə bilsin". Mən məclisin coşğun ruhuna uyğun səviyyədə qızışib vəd etdim: "Nailə, dünyani sənin ayaqların altına sərəcəm. Əlindən tutub dünyani gəzdircəm. Əlbəttə, baxtim müttəfiq olsa". Sən gülümsədin. Mənim bezi planlarım barədə səhbətlərimiz olmuşdu, həyatımın mənəli və xoş keçəcəyinə inamın vardi. Üstəlik, boş vəd vermekle aram olmadığını bilirdin. Təntəneli şəkil alan bu vədverme müzakirəsi dayandı, şənlik davam etdi.

Nə qəribə adam olmuşam

Biz nişanlandıqdan sonra Bilqeyis xanım israrla "bura da sənin evindi, həmişə gel, burada ye, iç, dincəl" deyir, sən də məni evinizdə görməyə ürəkdən şad olduğunu göstərirdin. Hərdən bir də sən bize galirdin. Ara-əra şəhərdə gəzməyə çıxır və ya kino-teatrılarda filmə tamaşa etməyə gedirdik. Mənim xahişimlə saçlarını bir qədər uzatmağa başlamışdım.

Mən oxuyur, diplom işi yazar, dövlət intahanlarına hazırlaşardım. Elmlər Akademiyasının Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu məni işe götürmək istəyirdi. İşə girməklə yanaşı intahan verib, aspiranturaya (indiki terminlə desək, PhD proqramına) daxil olmaq imkanından faydalana bilərdim. Bu uğurlu olacaqı təqdirdə oxumaq-tədqiqat üçün Moskva Dövlət Universitetinə getmək ideyası da ortada idi. Bütün bunlar üçün gərgin çalışma birinci yerda dursa da, həll olunması vacib olan və mənim çətinlik çəkdiyim bir məsələ də vardi – məzunların böyük eksəriyyətini rayonlardakı orta məktəblərə müəllim göndərir, digərlərini işe əsgerliyə aparırlar. Mən müəllim göndərilməli olanlar arasında idim. Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunda işa düzəlmək və aspiranturaya sənəd vermək üçün göndərildiyim rayondan "uçqtan çıxarma", yəni, "sənə ehtiyacımız yoxdur" adlı bir sənəd tələb olunurdu. Əhvalatı sənə danışanda "balka atam buna kömək edə bilər" dedin və gümanın doğru çıxdı. Atan İsmayıllı kişi Quba rayonunda sayılan kişilərdən biri idi. O, "universitetin verdiyi təyinat göndərməsini Quba rayonuna al" dedi və qısa bir zamanda Quba rayonunun mənə ehtiyacı olmadığı barədə sənəd eldə olundu. Sevincimin həddi-hüdudu yoxdu, indi elmlə məşğul olmaq üçün hər şey yalnız özündən asılı idi.

1970-ci il yaddaşımızda böyük, mü hüüm yer tutdu. İl in ilk günü nişanlandıq. Bir-birimizə isnişdik, daha yaxın olduq. Mən universiteti bitirdim. Yay tətili ərafəsində iş və aspirantura təhsili üçün Akademiyanın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutuna müraciət etdim. Payızın əvvəlində uğurla intahan verib aspiranturaya daxil oldum. Sonra Moskvaya getdim, elmi-tədqiqat işimi Lomonosov Moskva Dövlət Universitetinin riyaziyyat və mexanika fakültəsində, funksional analiz və funksiyalar nəzəriyyəsi kafedrası üzrə davam etdirmək hüququ qazandım. Yaxın illər nə işlə məşğul olacağımız tam müəyyənəldədi və evlənmək zamanı gəldi.

Noyabr ayının 24-də Bakıda, Səadət sarayında toyumuz oldu. Toyda Gülağa Məmmədov oxuyurdu. Bizi rəqsə dəvət etdilər. Çox utanurdum, rəqs etməkdən imtina etdim. Sən yaxşı rəqs edə bilirdin və əlbəttə, toyumuzda gərək rəqs edəydik, amma, bacarmadım. Sən normal insan kimi sözsüz ki, rəqs etmek istəyirdin, amma, mənim vəziyyətimi görüb üz vurmadın. Bilirəm ki, pis iş gördüm. Çox güman ki, bu yerdə sənin rəfiqələrin mənə, bu qeyri-normal uşaqa, haqlı olaraq,

"strannuy mal'čik" ("странный мальчик") kimi yeni sıfət yapısdırmışdır (?!). Sonralar yadına düşəndə xəcalət çəkirdim, doğrudan da, nə qəribə adam olmuşam, adam da öz toyunda öz nişanlısı ilə rəqs etməzmi?!

İki mələk

O biri gün, noyabrin 25-də, axşam atam Bakı-Tbilisi qatarında Bakıdan kəndə gedən toy adamları üçün bütöv bir vaqon götürmüdü. Qatarda söhbət edə-edə kəndimizə yollandıq. Noyabrin 26-da toyumuzun 3-cü günü sən kəndimizə qədəm basdırın. Adətimiz üzrə ayaqların altında qoç qurban kəsildi. Qapıdan içəri girəndə qapının ağızına bir nəlbəki qoydular, adətə görə sən onu ayağırla vurub sindirməli idin. Əvvəl tuflının ucu ilə yavaşca, sənki nişan alan kimi nəlbəkiyə toxundun, sonra tuflının dabarı ilə zərbə endirdin, nəlbəki çilik-çilik oldu. Uşaqlardan kimsə əl çaldı. Ev adamları, xüsusilə kiçik yaşılı və orta məktəbdə oxuyan qardaşları, qohum və qonaqlar sənin başına yiğilmiş, maraqla və bir növ sinayıcı baxışlarla səni süzfürdülər. Sən uşaqlarla tez dil tapdır, onlardan neçənci sinifdə oxuduqları, hansı fənləri sevdikləri barədə soruşurdun, uşaqlar məmənuniyyətlə danışır və sənə müəyyən xidmət göstərməyə çalışırdılar.

Bir neçə gün sonra qardaşın Firdun toy adətinə uyğun olaraq, qız evinin nümayəndəsi kimi kəndə gəldi – səni və bizləri görməyə. Yenə adətə görə bizim ailə üzvlərinə müxtəlif hədiyyələr gətirmişdi. Onun sən təbiəti, sadəliyi və açıqlığı hamının xoşuna gəlmişdi. Bizimkilar Firdunu hörmətlə, hədiyyələrlə Bakıya yola saldılar.

Artıq Bakıda, kəndə gəlməmişdən əvvəl sənə kəndə xas olan adətlər barədə məlumat vermiş, sənə evdəki adamlar və yaxın qohumlarla qiyabi tanış etmiş, kənd yerində bəzi formal qaydalara əməl etmək lazımlı gəldiyini anlatmışdım. Sən heç bir çətinlik çəkmədən "kəndçi" ola bildin. "Ciji" dediyimiz nənəm Zeynəb qeyri-adi dərəcədə gözəl insan idi, bağı bələlər çəkmişdi. Gənc yaşlarında həyat yoldaşı, mənim babam məşhur Qaçaq İsaxan Sovet hökuməti tərəfindən pusquya salınub öldürülmüş, onun qardaşının aqibəti də eyni olmuş, nənəm dörd kiçik uşağı ilə Qazaxistana, sonra Qırğızistana sığrın edilmiş, sonda vətənə qayıtmış, uşaqlarını böylütmüşdü. Tale elə gətirmişdi ki, məni də körpə yaşlarından əsasən o əzizləmişdi, mən də onun ruhunu duymuş, onun qıcağını sevmişdim. Mənə görə o, mələk idi; mələk deyəndə mən həmişə nənəm Zeynəbi düşünmüşəm. Nizami demişkən ("Leyli və Məcnun"), "o, zamanın ziynəti idi, adı da Zeynəb". Nənəm Zeynəb sonralar yazdığını "Ziyarət" poemasının baş qəhrəmanıdır. Mənim üçün mələk ideal qadın deməkdir. Səninlə müəyyən hayat yolu keçidkən sonra anladım ki, sən də mələksən, sən mənim ikinci mələyim oldun. İki mələk bir-birini çox gözəl anlayırdı.

Ümumiyyətlə, ailəmiz qəti mühafizəkar deyildi. Anma, yenə kənd kənddir. Kənd qaydalarına görə gəlin bir müddət qayınatısının üzüne çıxmamalı, çıxmağa başlayanda isə başı örtülü olmalıdır. Nənəm də belə düşünürdü. Lakin, gəldiyimiz günün sabahı atam səni masa arxasında bərabər yeməyə dəvət etdi və qapanmağa heç bir ehtiyac olmadığını bildirdi. Sən qısa zaman ərzində hamı ilə yaxşı münasibət qurmağa nail oldun, hamının sevimlisinə çevrildin. Sənda bir məlahət vardi, insanlara hörmət və məhəbbətə yanaşırın, öz növbəsində səni tanıyanlar sənə vurulur, səni sevirdilər.

Moskva. "Evimizdə yeməyimiz var"

Bələ qərara gəldik ki, mən Moskvaya yola düşüm, can atlığım elmi araşdırımlar mühitinə daxil olum, yəni, əsas işimə başlayım, fışılık, uyğun bir mənzil tapıb kiraya edim. Yeni ilə yaxın atam sənə Moskvaya gətirsən və beləliklə, bərabər Moskva həyatına başlayaqq. Bələ də oldu. Xoşbəxt günlər yaşadıq Moskvada. Vaxtımı əsas hissəsinə oxumaqla, Moskva universitetinin məşhur elmi seminarlarında iştirak etməklə keçirirdim. Mən universitedə olanda sən evdə yemək-icmək hazırlayır, dincəlir, kitab oxuyur və ya yaxın ətrafdə gəzib-dolanırdın. İmkan olduqca birlikdə gəzməyə çıxdıq.

Bakıdan Moskvaya xeyli kitab aparmışdım. Sən riyazi kitablarla yanaşı, Azərbaycan ədəbiyyatına aid "Koroğlu" dastanı, sevgi dastanları, M.F. Axundov, Cəlil Məmmədquluzadə, Sabir, Cəfər Cabbarlı, Səməd Vurğun və İsmayıllı Şixli'nin əsərləri kimi kitabları görəndə çəşib qaldın, "axı sən

bu kitabların hamısını oxuyubsan, çoxunu əzber bilirsən, Moskvaya niyə gətiribsən bunları?" deyə təcəllübünü bildirdin. Mənim cavabım, düşüñürəm ki, gözlənilməz idi: "bu kitabları sən oxumaq üçün gətirmişəm, istəyirəm Azərbaycan ədəbiyyatının bir sıra mühüm əsərləri ilə yaxından tanış olasan, üstəlik, Azərbaycan dilin inkişaf etsin". Sən məmənun oldun, hətta bu kitablarla kifayatlaşınmadın, get-gedə Azərbaycan ədəbiyyatı ilə daha yaxından tanış oldun və Azərbaycan dilində səlis danışmaqla yanaşı, yaxşı yazımağı da adət elədin. Ümumiyyətlə, Azərbaycan ədəbiyyatı, yəqin ki, bizi bir-birimizə daha da yaxınlaşdırıldı; sən ədəbiyyat vasitəsilə mənim ruh halımı, sənki, daha yaxşı anladın.

Novruz bayramı ərəfəsində arzunu bildirdin: "kəndə getmək istəyirəm, bir neçə günlüyə". Mən çəşdim: "kəndə, ya Bakıya?". Çaşmağım təbii idi - məgər sənin ömür boyu yaşadığın ev, valideynlərin, bacı-qardaşın, yaxınların Bakıda deyildimi? Niyə kəndə getmək istəyirsin? Sən izah etdin: "Kənd həyatı, kənd havası xoşuma gəldi. Kənd üçün, kənddəkiler üçün darixmişam". Qısa bir vaxtda səndə kəndimizə, mənim ailəmə qarşı belə rəhbət yaranması, bir az ibarəli dillə desək, sənin kəndlə birləşməyin ("kəndə integrasiya olunmağın") məni necə məmənun etməsin?! Kəndə xəbər verdik, imkan daxilində hədiyyələr alıb kəndə yola düşdün. Təyyarədən düşəndə necə qarşılandığını məmənuniyyətlə xatırlayırdın: atam "gəlinim gəldi" deyə minik maşınuna qırımızı kəlağay bağlamış, səni təntənə ilə qarşılamış, evdə qurban kəsmişi.

Moskvada dolanışığımız pis deyildi, mənim təqaüdüm və evdən atamın göndərdiyi pullar ev kirayəsini verməyə, yeyib-içməyə kifayət edirdi; əlbəttə, gen-bol yaşayırdıq deyə bilmərəm. Lakin, sənin evdarlığın işimizi asanlaşdırır, nikbirliyin həyatımızı bəzəyirdi. Sənin sayəndə kirayədə yaşadığımız sadə mənzil Moskvada yazib-oxuyan azərbaycanlı dostlarımızın və onların dostlarının gözəl səhbət, musiqi və yeyib-içməklə müşayiət olunan cazibə mərkəzинə çevrilmişdi.

Elmi rəhbərimin mənə oxumaq üçün verdiyi ilk iri həcmli məqalələrdən biri ingiliscə yazılmışdı. Mənim orta məktəbdə öyrəndiyim və ali məktəbdə davam etdiriyim xarici dil fransız dili idi. Sən isə ingilis dili öyrənmişdin, tələffüzün də yaxşı idi. Səninlə bərabər məqalənin girişini oxumağa çalışdıq. Xalis riyazi məqaləni anlamaq sənə çatin idi. Mən lügətin köməyilə və ingilis dili grammatikasının elementlərini öyrənməklə məqaləni oxuya bildim. Bir qədər sonra yeni və bu dəfə almanca yazılmış məqalə oxumaq lazım gəldi. Nə etməli? Səninlə gəzməyə çıxmışdıq. Kitablara baxardıq. Böyük almanca-rusca lügəti gördük, əlimə götürüb baxdim və... geri yerinə qoydum. Pulumuz, demək olar ki, qalmamışdı. Sən mənim sıfatimdə məyusluq cizgiləri görübənmiş. Lügəti əlinə götürüb, "alıram" dedin. Mənim "axı..." deyə başladığım fikri bitirməyə imkan vermədin: "Allah kərimdir, evimizdə yeməyimiz var, bu kitab sənin işin üçün lazımdır". Kitabı aldım, evə gəldik, atamın pul göndərdiyi barədə bildiriş gəlmİŞdi! Bu əhvalatı yada salmağı sevirdin...

Tələbə oldun

Yay ayları əvvəlcə kəndə getdik, bir qədər orada qalıb, Bakıya qayıtdıq. Sən hamilə idin.

Kəndimizdən üç qohum məktəb məzunu ali məktəbə imtahan verməyə gəlmİŞdilər; onlardan ikisi Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutunun rus dili və ədəbiyyatı fakültəsinə daxil olmaq üçün sənəd vermİŞdilər. Sən savadlı idin və onların imtahana hazırlaşmasına kömək etdirdin. Musiqi təhsili almışdin, lakin, ali məktəbə daxil olmaq istəmirdin, səbəbi sənki ortada bir incikliyin olması idi. Sən ingilis dilini sevirdin və orta məktəbi bitirəndə ingilis dili ixtisası almaq istəmişdin. İmtahanları uğurla verməyə başlamış, ingilis dili üzrə şifahi imtahanda tanınmış pedaqoq Əməxan Rəhimov'dan yüksək qiymət almışdır; o, sənin tələffüzünü tarifləmişdi. Lakin, ən güclü olduğun rus dili yazı imtahanında sənə qədən yüksək qiymət yazmamışdır ki, mütəsabiqdən keçə bilməyəsən. Təəssif ki, o zaman ali məktəbə qəbul imtahanlarında kömək etmək istədikləri abituriyentə rəqib sayılanları kəsmək və ya aşağı qiymət yazmaq praktikası vardi; bu tərəfəgirliyi ən rahat yazı imtahanlarında edirdilər. Bu hadisədən sonra sən "ali məktəbə qəbul olmaq istəmirəm" demişdin.

İndi sənin həyatın mənsiz, mənim həyatım sənsiz təsəvvür edilmirdi və təbii olaraq, hər birimiz digər həyat dostunun iradə və istəklərini anlamağa çalışırdıq. Bu yerdə mən bir fikir irəli sürdüm: "Gəl sən də rus dili fakültəsinə daxil olmaq üçün sənəd ver!" Sən qəti etiraz etdin, "yox, necə sənəd verim, mən bu barədə heç düşünməmişəm, imtahana hazırlanmamışam" dedin. Mən sənin kifayət qədər savadlı olduğunu və qəbul olacağına şübhə etmədiyimi bildirdim. O qədər təkid etdim ki,

mənə təbə oldun, tez-tələsik qəbul üçün zəruri olan sənədləri hazırladıq. Qəbul imtahanlarında çətinlik çəkmədən uğur qazandın və tələbə oldun!

Aygün gəldi. Dağlara üz tutduq

Sənin ali məktəbə daxil olmağın və hamiləliyin Bakıda qalmağını tələb etdi, mən isə elmi araşdırmları davam etdirmək üçün Moskva'ya qayitmali oldum. Tezliklə birinci övladımız, qızımız Aygün dünyaya gəldi, sən ana oldun, mən – ata. Uşaqla təhsilin çətin olacağını düşünlüb, "bəlkə qiyabi təhsilə keçim?" dedir. Mən qəti etiraz etdim, "Anan Bilqeyis xanım Aygünü saxlamaqda sənə kömək edəcək, gündəlik dərsə get, oxu. Qiyabiya keçən, oxumağa marağın azalacaq, möhlət götürmək istəyəcəksən, nəticədə yaxşı təhsil ala bilməyəcək və mümkünkündür ki, həvəsdən düşüb təhsili yarımcıq qoyacaqsan". Sən sözünmə qulaq asdin, əyani oxudun; yaxşı oxuduğun üçün təqaüd alırdın.

Mən Moskvada, sən Bakıda – dərinliyində bir-birimiz üçün və mən həm də qızımız Aygün üçün. İl ərzində bir neçə dəfə, imkan olan kimi mən Bakıya gəldim, bir dəfə də sən Moskvaya gəldin. Tez-tez telefonla danışmağa çalışırdım. O zaman indiki mobil telefon cənnəti yoxdu, şəhərlərarası telefon köşkləri vardı, onun içindəki kiçik yarığa 15 qəpiklik sikkə sahib danışmaq olurdu. Lakin, bu çox yorucu iş idi, telefon nömrəsinə yiğib qarşı tərəfə zəng etmək cəhdli əksər hallarda uğursuzluqla nəticələnir və ya çox vaxt tələb edirdi.

Yay tətili başlanananda Bakıya qayıtdım. Körpə Aygün həyatımıza yeni məzmun, yeni şirinlik, yeni gözəllik gətirdi. Yeni çətinliklər də əmələ gəldi, amma, çətinlik çəkmək, məhrumiyyət duymaq bir ana kimi, əsasən, sənə qismət oldu. Mənim əlimdən çox iş gəlmirdi, körpənin atası olmaq anası olmaqdan müqayisələnəməz dərəcədə rahat vəzifədir.

Kəndimizə getdik. Biz tərəflərdə aran xalqının yüz illərlə hər yay dağlara köç etmə ənənəsi var. Bu il də istisna olmadı, nənəm Zeynəb, sən, mən, Aygün və kiçik qardaşlarım Ermənistanın şimalındaki dağlara üz tutduq. Adətən Ermənistanın Vorontsovka (Воронцовка, Sovet adı – Kalinino), Calaloğlu (Sovet adı – Stepanavan) və Gümřü (Sovet adı – Leninakan) üçbucağında, Lori vilayətindəki alp çəmənliklərində məskən salardıq. Çay sahilində, bulağa yaxın bir yerdə çadırlar (dəyələr) qurulurdu. Bu yurddə yaşamağın ayrı ləzzəti vardı; burada çörək və xörək bişirmek, çiməmkən və paltar yumaq, gəzmək və dincəlmək maraqlı və qeyri-adi şəkil alırdı. Sən dağ şəraitinə tez öyrəşdin, qonşular sənə, "şəhərli qız" a kömək etməyə, xidmət göstərməyə çalışırdılar. Çörək bişirənlərin hər biri sənə bir neçə çörək pay göndərirdi. Sən də bordlu qalmurdın, dadlı piroq bişirib uşaqlara paylayırdın. Ətrafi yamyəşil ot və çiçəklərlə dolu təpələr, dağlar və dərələr bürüyürdü. Sən təşəbbüsünlə bəzən kiçik qazanları bir-iki vedrəyə doldurub çəmənə, gül-ciçəklərin arasına gedir, orda yeyib-içir, söhbət edir, mahru oxuyur və dincəlirdik.

Sonrakı illərdə yay aylarını bir-iki dəfə Şimali Qafqazda və Gürcüstan (Başkecid - Dmanisi) dağlarında, bir dəfə Moskvada, bir neçə dəfə Qubada keçirsek də, ənənəvi Lori yaylaqları bizi daha çox cəzb edirdi. Sən burada sadə xalqla, el adətləri, o cümlədən, köç mədəniyyəti ilə tanış oldun, aşıqlara qulaq asdin, "əvvəller aşiq müsiqisini başa düşmürdüm, səninla, sizin eldə omu çox sevdim" deyir, bundan sonra televiziyyada yaxşı aşiq müsiqisine, aşiq söz-söhbətinə məmənuniyyətlə qulaq asırdın. İki aşağı – Kamandar və Hüseyn Saracılı'nın ifasını çox sevirdin. Mənim qardaşlarım və öz uşaqlarımızdan ibarət böyük ailəni dağlarda köçəri həyatın tələb etdiyi asan olmayan şərtlərə uyğun şəkildə bəslədin, bu həyata carlılıq, xoş əhval bəxş etdin. Qarabağ münaqişəsinin başlanması ilə çox faciələr baş verdi və ayağımız ənənəvi dağ yurd yerlərimizdən kəsildi.

Dağdan kəndimizə döndük, bir neçə gün sonra isə Bakıya qayıtdıq. Sən ali məktəbdə dərsinə davam edəcək, Aygünü qayğısını çəkəcək, nazi ilə oynayacaq, mən Moskvaya gedəcəkdir...

Faciə. "Mən burda qalıram"

İnsan həmişə plan qurur. Böyük ya kiçik plan olsun – insan sabah, bir həftə və ya bir ay sonra, bu il və ya bir neçə il sonra nə edəcəyi barədə düşünür, görəcəyi işləri ardıcılığa düzür, zaman keçdikcə uzun müddətə nəzərdə tutulan planlara yenidən baxır, onlarda dəyişiklik edir. Bəzən zəka, iradə və bəxt əl-ələ verir, insan düşündüyündən daha artıq uğur qazanır. Lakin, insanın qurduğu planlar

heç də həmişə həyata keçmir, çox hallarda insan nəzərdə tutduğunu tam əldə edə bilmir. Təəssüf ki, bəzən vəziyyət keskin surətdə dəyişir, insan ondan asılı olmayan hadisələr qarşısında aciz qalır, planlar pozulur, alt-üst olur. Atalar demişkən, "sən saydığımı say, gör fələk nə sayır".

Faciə baş verdi. Atam qəzaya düşüb, vəfat etdi. Dünayımız dəyişdi, dünayımıza qaranlıq çökdü. Kəndə toplaşdıq. Böyük ailə başsız qaldı; məndən kiçik qardaşlarımdan biri altı yaşında idи, digərləri məktəbdə oxuyurdular. Ailədə böyük kişi rolunda mən qaldım. Faciənin yaşatdığı sarsıntı ilə yanaşı, təcili cavab gözləyən suallar yarandı. Nə etməli? Necə yaşayaq? Ailenin qayğıları ilə mənim Moskvada oxuyub elmi tədqiqatla məşğul olmağım sanki bir-birilə düz gəlmirdi. Mən ayrı çıxış yolu görmədim – Moskva fəaliyyətimi dayandıracağımı, ən azı bir müddət təxirə salacağımı və kənddə qalıb ailəni çatın vəziyyətdən çıxarmaq istədiyimi söylədim. Uşaqlar çox sevindilər.

Bu ağır günlərdə yanında idin, məni və uşaqları ovutmağa çalışırdın. Mən qərarımı elan edəndə sanki diksindin, amma dillənmedi. Gecə bu barədə ehtiyatla söhbət açdın. Mənim aspiranturanı bitirməyim üçün bir il qaldığını, bir neçə məqaləmin nəşr üçün riufuzlu elmi jurnallara qəbul edildiyini, idman dili ilə desək, finișe yaxınlaşdığını yada saldın. Və yənə ehtiyatla elmi fəaliyyətimi durdurmağın doğru fikr olmadığını vurğuladın. Sənin fikrin təbii və aydın idi, səni yaxşı başa düşdüyümü, lakin, başqa yolum olmadığını da dedim.

Sabah səhər yas içində olan ailə və yaxın qohumların qarşısında "mən bir söz demək istəyirəm" dedin. Və başladın: "mən istəyirəm ki, Hamlet Moskvaya getsin, işini davam etdirsin, yarımcıq qalmasın, dissertasiyasını yazib, bitirib müdafiə etsin. Onda imkanı artar və ailəyə daha çox köməyi dəyər, tek indi deyil, geləcəkda da. Və onun əvəzində mən burda qalaram". Mən mat qaldım. Birdən-bira ortaya atdiğın bu fikrə necə gəldin, nə vaxt gəldin? Mənimlə məsləhətləşməmiş rahatca belə fikir söyləyirsən. Sonra mənə demişdin ki, gecə yatmadısan, çox götür-qoy edib, nəticədə bu fikrə gəlibən.

Hanı hörmət və təəccüb dolu gözlerini sənə zilləmişdi. Sən davam etdin: "mən burda uşaqlara baxaram, Hamlet qədər olmasa da, dərslərinə nəzarət etməyə çalışaram. Bəlkə, icazə versələr, məktəbdə rus dili müəllimi kimi işləyərəm, o da bize bir kömək olar". Kimsə dilləndi: "a bala, çox sağ oll Allah bu ailəyə nə yaxşı belə gəlin qismət edib. Amma, sənin körpə uşağı var". Baş verəndən çox təsirlənmişdim, mən de sanki bir müşahidəçi kimi əlavə etdim: "ali məktəbdə oxuyursan, onu buraxmaq olmaz..." Sən, deyəsən, doğrudan da, hər şeyi ətraflı düşünüb-düşünbsənmiş, cavabların hazır idi: "Aygünə anam baxacaq, bir az sonra, lazımlı gəlsə, bura gətirərik. Ali məktəbdə də qiyabiya keçərəm".

Bir qədər sonra atamın dost və hankarları rayon maarif şöbəsi ilə soraqlaşıb, sənin məktəbdə rus dili müəllimi kimi işləyə biləcəyini müəyyən etdilər. Hadisələr elə sürət almışdı ki, sabahı gün səni məktəbə apardılar; orada bir dərs dediyin, çox maraq və rəğbətle qarşılığın xəbarı yayıldı.

Mən odla su arasında qalmışdım. Sənin böyük ailəmizə və şəxşən mənə qarşı göstərdiyin fədakarlıq göz qabağında idi. Mən həm sənin bu yüksək iltifatın qarşısında heyran qalmış, həm de məni bir növ xilas etmək naminə hər cür əziyyətə qatlaşmaq istəyini kişi qıruruma siğədirdə bilmirdim. Sənin alicənəblığın məni xoşbəxt edir, sənin Aygündən ayrı qalacağın, ali təhsildən kənarlaşmanın və bu mühitdə qarşılaşacağın şübhəsiz çətinliklər isə məni narahat edirdi.

Görünür ki, məsələlərin belə gedisi tek məni deyil, məndən daha böyükleri də narahat edirmiş. Bir gün əmilərim gəlib bizimlə, yəni, mən və sənirlə birlikdə söhbət etmək istədiklərini bildirdilər. Onlar başımıza gələn faciənin ağırlığını bir daha qeyd etdib, belə vəziyyətlərdə adı hal almış "həyat davam edir" ifadəsi ilə başlayan təsəlliverici sözlər söyləyib, nəhayət, əsas mətləbə keçdi: "Hamlet, bala, biz məsləhətləşib belə fikrə gəlmisik ki, nə səni Moskvadan yarımcıq ayırmak düzdür, nə də Nailəxanunu körpə balasından və ali məktəbindən. Biz belə başa düşdük ki, Hamletin bir ili qalıb Moskvada işini tamamlamağa. Atanın ən böyük arzusu səni elm adamı kimi görmək idi. Onun arzusunu yerinə yetir ki, ruhu şad olsun. Buntunla cəmiyyətdə də bir mövqə qazanırsan, ailəyə də kömək edərsən. Biz burdayıq, nə lazımlı olsa onu edəcəyik ki, uşaqlar korluq çəkməsinler. Və bu uşaqlar tezliklə Bakıya gedəcəklər – oxumağa, ali təhsil almağa. Ona qədər siz də möhkəmənlərsiniz, uşaqları oxudarsınız, elə bu da atanızın ruhunu şad edər". Böyüklərin dediklərinə digər ailə üzvləri və yaxın qohum və dostlar da şərık oldular. Sən və mən göz yaşları içində razılığımızı bildirdik.

Cazibə mərkəzi

Başımıza gələn faciədən sonra özümüzə gəlsək də, men də, sən də bu ağrını içimizdə yaşadıq. Mənim ilk məqaləm dərc olunanda sərin dediyin ilk söz yadimdadır: "Heyf, atan görmədi, görseydi, hamidən çox o sevinərdi". Men namizədlik (PhD) dissertasiyamı müdafiə etdim, maaşım bir az artdı, Akademianın Riyaziyyat və Mexanika İstitutunda çalışmaqla yanaşı, Bakı Dövlət Universitetində dərs deməye başladım. Moskva Dövlət Universitetində geniş vüsət almış elmi seminarlar məktəbindən keçmişdim və Bakıda öz elmi seminarımı yaratdım. Elmi araşdırımlarımı daha da intensivləşdirmək üçün yeniden Moskvaya üz tutmaq ideyası da yarandı.

1983-ci ilə qədər elmi tədqiqatla bağlı en çox, bəzən də uzun müddətə gedib-gəldiyim şəhər Moskva idi... Sən də aradabir mənim yanına, Moskvaya galardin. Hər gəlişin azərbaycanlılar arasında toy-bayrama çevrilirdi. Sən dadı damağımızda qalan xoş qoxulu plovun və dolmanla, ətirli, mürabbeli çayınla, şirin, müsiqili səhbətlərinlə bu bayramın cazibə mərkəzi və aparıcısı olurdun. Bəzi gəlişlərində Moskvaya uşaqlarımızı da gətirirdin. Bir dəfə Moskvaya gələn təyyarəni nə səbəbdənse Moskva qəbul edə bilməmiş, təyyarə Voronejə enmişdi. Balaca Aygün hay-kütü salmış, "mən Moskvani, atamı istəyirəm, Moroneji (yəni, Voroneji) istəmirəm" deyə ağacları olmuş.

Mənim oxuduğum kitab və məqalələri gördür, məndən və dostlardan elm adamları – klassikler və müasirler barədə eşidirdin. Neticədə elm adamları və elm tarixi barədə təsəvvürün genişlənmişdi. Riyaziyyat və fizika üzrə klassikləri tanıyırdın, çağdaş riyaziyyatçılar haqqında da məlumatlı idin, bir qismini görmüş, bəziləri ilə şəxşən tanış olmuşdu. Riyaziyyat və fizika tarixinə aid mənə suallar verməyi xoşlayırdı.

Elmi məqalələrimin ingilis dilinə tərcümə olunması sayesində ABŞ hökuməti müəlliflik haqqı ödəyirdi. Sovet hökuməti bu haqqı mənə və digər müəlliflərə ABŞ dolları ilə deyil, uyğun sertifikat və ya çek şəklində ödəyirdi. Yəni, hökumət müəlliflərə və ya xaricdə çalışan sovet vətəndaşlarına dollar və digər valyuta şəklində ödənilən pulları özü götürür, evezində müəyyən məbləğdə çek verirdi. Bu çek ilə "Beryozka" adlanan xüsusi mağazalar şəbəkəsində satılan şəyleri almaq olurdu. Beləliklə, hökumət xarici mallar alır və onları "Beryozka" mağazalar şəbəkəsində aldığı qiymətdən dəfələrlə baha qiymətə satırı. Müəlliflik haqqı olaraq aldığım çeklər işimizə çox yarayırı, qızlara, sənə və mənə dəbdə olan keyfiyyətli şəyler ala bilirdik.

Bu gəlinin əxlaqi, dili çox xoşuma gəlir

Sən institutun birinci ilində ikən Aygünü, institutu bitirmə ərefəsində isə ikinci qızımız – Zeynəbi dünyaya gətirdin. Mənim böyük və ya birinci mələyim – nənəm Zeynəb öz adını bizim qızımıza verməyi təkiddi. Men bunu istəmirdim, elə zənn edirdim ki, nənəm sağ ola-ola orun adının yeni doğulan körpeyə verilməsi nənəmin dünyadan gedəcayına işaretdir. Lakin, nənəm sözünün üstündə bərk durmuşdu. Men vəziyyətdən çıxmak üçün müəyyən bir əsas uydurmağa çalışdım: "sən gözümüzün işığısan, məndən kiçik gör neçə nəvən var, sonralar adını qoymağa çox namizəd olacaq". Nənəm geri çəkilmədi və bu inadının səbəbini izah etdi: "bu gəlinin, Nailənin əxlaqi, davranışı, dili çox xoşuma gəlir, onun dilindən heç vaxt söyüş, pis söz çıxmaz. Adım qızınuza qoyulsa, mən dünyamı dəyişəndən sonra adımlarıq xoş, təmiz sözlərlə çağrılar, ruhum da şad olar".

Bir qədər sonra üçüncü qızımız – Aytən dünyaya gəldi. Yaxşı yadimdadır, Hüsü Hacıyev (indiki Azərbaycan) küçəsi ilə eve doğru gedirdim, arxadan adımı çağırın səs eşitdim. Döndüm, Məleykə xanım Abbaszadə idi, Lomonosov Moskva Dövlət Universitetindən tanış idik. Gözlədim, Məleykə xanım mənə çatan kimi, "Hamlet, sizə çatdıq" dedi. Anlamadım. Təəccübə üzüne baxdığını görən Məleykə xanım anlatdı: "Sizin iki qızınız var, bizim də əkiz iki qızınız oldu, bərabərləşdik". Men Məleykə xanımı təbrik edib güldüm: "Məleykə xanım, biz yerimizde durmamışq ki, gəlib bize çatasınız, indi bizim üç qızımız var".

Sən xeyli sonra sonuncu – dördüncü qızımız Ülkeri dünyaya gətirdin.

(Ardı var)

BERLİN HUMBOLDT UNIVERSİTETİNİN DOKTORANTININ XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN TƏLƏBƏLERİ İLE GÖRÜŞÜ

MEETING OF DOCTORAL STUDENT AT HUMBOLDT UNIVERSITY IN BERLIN WITH STUDENTS OF KHAZAR UNIVERSITY

Dekabrin 4-də Təhsil departanmentinin təşkilatçılığı ilə Berlin Humboldt Universitetinin doktorantı Xəyyam Namazovun Xəzər Universitetinin tələbəleri ilə görüşü keçirilmişdir. ZOOM platforması üzərində onlaysın keçirilən tədbirdə Xəzər Universitetinin müəllim və tələbəleri ilə yanaşı, digər universitetlərdən də tələbələr iştirak etmişdir.

“Avropada doktorantura təhsili tədqiqat işinə necə yanaşmalı” mövzusunda təqdimat edən Xəyyam Namazov Avropa və xüsusilə Almaniyada doktorantura təhsilinin təşkili və tədqiqat müddətində önəmli olan məqamlar haqqında geniş məlumat vermişdir. Təqdimatdan sonra iştirakçıların suallarını cavablandırıran natiq tədqiqat işində önəmli olan metodikləri və məqamları bir daha vurğulamışdır. Yekun olaraq belə bir görüşün bir daha təşkil olunması və bununla bağlı əlaqə saxlamaq üçün ortaq bir platformanın yaradılması üzərində işləmek qərara alınmışdır.

On December 4, Khyyam Namazov, the doctoral student at Berlin Humboldt University, met with Khazar University students, with the coordination of the Department of Education. The online event on the ZOOM platform was attended by faculty members and students from Khazar University, as well as students from other universities.

Khayyam Namazov, who made a presentation on “How to approach research in doctoral education in Europe”, gave detailed information about the organization of doctoral education in Europe and especially in Germany and the important points in the research process. After the presentation, the speaker answered the questions of the participants and reiterated the important stages and points of the research. In the end, it was decided to work on the re-organization of such a meeting and the establishing of a common platform for communication.

“XƏZƏR”IN EMEKDAŞLARI TƏHSİL NAZRİLİYİNİN KEÇİRDİYİ GÖRÜŞDƏ

STAFF MEMBER OF KHAZAR UNIVERSITY AT A MEETING HELD BY MINISTRY OF EDUCATION

Dekabrin 10-da Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov ali təhsil müəssisələrinin beynəmilleşməsi prosesində mövcud vəziyyəti, acənobiların ölkəmizdə təhsili, prosesin idarə olunması, təşviqi və yeni çağırışları müzakirə etmək məqsədilə ali təhsil müəssisələrinin emekdaşları ilə görüş keçirmişdir.

Görüşdə Xəzər Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Vlad Vernygora, Beynəlxalq əlaqələr üzrə koordinatorlar Fatime Veliyeva və Rauf İsmayılov iştirak etmişlər.

Görüşün sonunda ali təhsil müəssisələrinin sualları cavablandırılmışdır.

On December 10, Deputy Minister of Education of the Republic of Azerbaijan Firudin Gurbanov met with employees of higher education institutions to discuss the current situation in the process of internationalization of higher education institutions, education of foreigners in our country, process management, promotion and new challenges.

Khazar University's Vice Rector for International Relations, Vlad Vernygora, and International Relations Coordinators, Fatima Valiyeva and Rauf Ismayilov, attended the meeting.

At the end of the meeting, the questions of higher education institutions were answered.

**XƏZƏR UNIVERSİTETİ VƏ
"DÜNYA" MƏKTƏBİ IV TÜRKİYE
UNİVERSİTELƏRİNİN TƏHSİL
SƏRGİSİNDE**

**KHAZAR UNIVERSITY AND DUNYA SCHOOL AT THE 4TH
TURKISH UNIVERSITIES FAIR**

Dekabrin 6-da Bakı şəhərində Hilton hotelində TRUCAS-in təşkilatçılığı ilə IV Türkiye Universitetlərinin Təhsil Sərgisi keçirildi. Sərgidə Türkiyənin 20-dən artıq ali təhsil müəssisələri, tədris mərkəzləri iştirak edirdilər.

Şirkətin dəvətlisi olaraq sərgidə Azərbaycandan yalnız Xəzər Universiteti və "Dünya" məktəbi iştirak edirdilər. Sərgiye gələnlər Xəzər Universitetinin pavilyonuna böyük diqqət göstərdilər. Türkiyə Respublikasının Bakıdakı səfiri Cahit Bağcı Xəzər Universiteti və "Dünya" məktəbinin yerləşdiyi pavilyona baxıb, təşəkkürünü bildirdi. Sərgidə universitetin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Vlad Alex Vernygora, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvset Əmirbəyli, Teləbə qəbul şöbəsinin müdürü Lamiya Namazova, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin koordinatoru Fatime Veliyeva və assistenti Ülkər Əhmədzadə iştirak edirdilər.

On December 6, the 4th Turkish Universities Fair was held at the Hilton Hotel in Baku with the coordination of TRUCAS. The fair was attended by more than 20 Turkish universities and training centres.

Only Khazar University and Dunya School from Azerbaijan participated at the fair as invitees of the company. Visitors to the fair paid great attention to the Khazar University pavilion. Turkish Ambassador to Baku Cahit Bagci visited the pavilion of Khazar University and Dunya School and thanked them. The fair was attended by Vlad Alex Vernygora, Vice-Rector for International Relations, Alovsat Amirbeyli, Director for Public Relations and Media, Lamiya Namazova, Head of the Student Admission Department, Fatima Valiyeva, Coordinator of the International Relations Department and Ulker Ahmadzadeh, Assistant of the department.

ÜSKÜDAR UNIVERSİTETİNİN NÜMAYƏNDƏLƏRİ İLE GÖRÜŞ

MEETING WITH REPRESENTATIVES OF USKUDAR UNIVERSITY

Dekabrin 8-də Türkiyənin Üsküdar Universiteti ile Xəzər Universitetinin nümayəndələri arasında perspektiv əməkdaşlıq yönümlü görüş keçirilmişdir. Müzakirənin məqsədi iki tərəf arasında tanışlıq və ikitərəfi əməkdaşlığı gücləndirmək olmuş.

Görüşdə Xəzər Universitetindən Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Vlad Veryngora, İnnişaf Mərkəzinin rəhbəri Raziya Isayeva, Təbiət elmləri, sənət və texnologiya yüksək təhsil fakültəsinin dekanı Səidə Şərifova, İctimaiyyət əlaqələr və media üzrə direktor Əlövşət Əmirbeyli, Beynəlxalq əlaqələr üzrə koordinatorlar Fatime Vəliyeva və Rauf İsmayılov, Üsküdar Universitetindən Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü Peyman Cəfer, beynəlxalq əlaqələr üzrə mütəxəssis Dilbar Əliyeva iştirak etmişlər.

Görüşün nəticəsi olaraq Xəzər Universiteti ilə Üsküdar Universiteti arasında imzalanmaq üçün ilkin müqavilə hazırlanıb.

On December 8, the prospective cooperation-focused meeting was held between representatives of Uskudar University and Khazar University. The purpose of the talks was to strengthen familiarity and bilateral cooperation between the two sides.

The meeting was attended by Vlad Veryngora, Vice Rector for International Affairs, Raziya Isayeva, Head of the Development Center, Saida Sharifova, Dean of Graduate School of Science, Art and Technology, Alovat Amirkheyli, Director of Public Relations and Media, Peyman Jafer, Director of International Relations at Uskudar University, International Relations Specialist Dilbar Aliyeva, Khazar University's International Affairs Coordinators, Fatima Valiyeva and Rauf Ismailov.

As a result of the productive meeting, a preliminary agreement was prepared for being signed between Khazar University and Uskudar University.

PROREKTOR SAKIT OKEAN ALYANSININ KONFRANS ZALININ AÇILIŞINDA VICE RECTOR AT THE OPENING CEREMONY OF THE PACIFIC ALLIANCE CONFERENCE HALL

Dekabrin 13-də Xəzər Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Vlad Vernygora Bakıda, Demirchi Tower-də Sakit Okean Alyansının Konfrans zalının açılışında iştirak etmişdir. Mərasimdə Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini Elnur Məmmədov çıxış edərək, tədbirin şəhəriyyəti barədə danışmışdır. Kolumbiya səfiri Luis Antonio Dimaté Cardenas, Meksika səfiri Rodrigo Labardini və Çili Missiyasının rəhbəri Fidel Coloma tədbirdə çıxış etmişlər.

Çıxışlardan sonra Sakit Okean Alyansı və onun beynəlxalq ticarət və geostrateji inkişaf üçün şəhəriyyəti haqqında qısa təqdimat keçirilib.

Kuluar söhbətlərində Xəzər Universitetinin Asiya-Sakit okean tədqiqatlarının və Azərbaycanın Sakit Okean Alyansına üzv olan ölkələrlə akademik əməkdaşlığının təşviqində rolundan danışılıb

On 13 December Khazar University's Vice-Rector for International Affairs, Vlad Vernygora, took part in the Opening of the Pacific Alliance Conference Hall at the Demirchi Tower in Baku. Mr. Elnur Mammadov, Azerbaijan's Deputy Minister of Foreign Affairs, was the guest of honour at the ceremony, giving his remarks on the importance of the occasion. Mr. Luis Antonio Dimaté Cardenas, Ambassador of Colombia, Mr. Rodrigo Labardini, Ambassador of Mexico, and Mr. Fidel Coloma, Head of Mission of Chile spoke at the event.

The remarks were followed by a short presentation about the Pacific Alliance and framework's significance for international trade and geo-strategic developments.

In the couloirs, Khazar University's role in promoting the Asia-Pacific studies and Azerbaijan's academic cooperation with the Pacific Alliance-bound countries was acknowledged.

HƏMKARLAR TƏŞKİLATININ BAYRAM HƏDİYYƏSİ HOLIDAY GIFT BY TRADE UNION

Dekabrm 21-də Xəzər Universiteti Həmkarlar Təşkilatı tərəfindən təşkilat üzvlərinin azyaşlı uşaqları üçün (her azyaşlı uşaqa 1 ədəd) Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə hazırlanmış bayram hədiyyəsi təqdim edildi.

Neftçilər, Mərkəz kampuslarında və yataqxanada çalışan əməkdaşlara hədiyyələr Universitet Həmkarlar Təşkilatının sədri Əlövsət Əmirbəyli tərəfindən verildi.

On December 21, Khazar University Trade Union presented a holiday gift for the young members of the organization's members (one for each minor) on the occasion of World Azerbaijani's Solidarity Day and the New Year.

Gifts were given to the employees of Neftchiler, Central campuses and dormitories by the Chairman of the University Trade Union AlovSAT Amirbeyli.

HƏMKARLAR TƏŞKİLATI BİR GRUP ƏMƏKDAŞA YARDIM ETDİ THE TRADE UNION HELPED TO A GROUP OF EMPLOYEES

Dekabrin 23-də Azərbaycan Dövlət İdarələri və İctimai Xidmət İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Nizami Rayon Komitəsi tərəfindən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə əlaqədar olaraq Xəzər Universitetində çalışan həmkarlar təşkilatının 8 nəfər aztəminatlı əməkdaşına yardım göstərildi. Universitet Həmkarlar Təşkilatının sədri Əlövsət Əmirbəyli əməkdaşlara zərfin içinde pul təqdim etdi.

On December 23, the Nizami District Committee of the Trade Union of Public Administration and Public Service Workers of Azerbaijan provided assistance to 8 low-income employees of the trade union working at Khazar University on the Solidarity Day of World Azerbaijanis and the New Year.

Chairman of the University Trade Union AlovSAT Amirbeyli presented money to the employees in an envelope.

"XƏZƏR XƏBƏR"İN AMEA NİZAMI

ADINA ƏDƏBİYYAT İNSTITUTUNDA BÜROSU

İLK DƏFƏ OLARAQ "ARI" VƏ "MIRAT" SATIRİK JURNALLARI TRANSFONELİTERASIYA EDİLƏRƏK YENİ ƏLİFBADA TOPLU HALINDA NƏŞR EDİLİB

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Mətbuat tarixi və publisistika şöbəsində "Ari" və "Mirat" satirik jurnalları transfoneliterasiya edilərək yeni əlibbada toplu halında ilk dəfə nəşr edilib. "Ari" və "Mirat" satirik jurnallarının komplektləri Ədəbiyyat İnstitutunun Elmi Şurasının 13 sentyabr 2021-ci il tarixli 6 sayılı iclasının qərarı ilə çap olunub.

Toplunun elmi redaktoru AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyliidir. Jurnalları transfoneliterasiya edən, lügət, qeydlər, izahlarım müəllifi, çapa hazırlayanlar Mətbuat tarixi və publisistika şöbəsinin müdürü, professor Vüqar Əhməd və həmin şöbənin elmi işçisi Dilbar Rzayevadır. Həmçinin "XX əsrin əvvəllerində ictimai-siyasi şərait və satirik mətbuat" adlı ön sözün müəllifi Vüqar Əhməd, "Ari" və "Mirat" satirik jurnallarının nəşri tarixi və ədəbi-ictimai mənzərə" araşdırmasının müəllifi Dilbar Rzayevadır. Rəyçilər filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Rauf Sadıxov və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Gülbəñiz Babayevadır.

"Ari" və "Mirat" jurnalları yeni əlibbada" adı ilə çap olunan toplu XX yüzilliyin əvvəllerində yayılmış "Ari" (1910-1911, 13 nömrə) və "Mirat" (1910, 5 nömrə) satirik jurnallarının əsər qrafikalı əlibbadan transfoneliterasiyasıdır. "Ulu" nəşriyyatında işıq üzü görən toplu 430 səhifədir.

Jurnallarda həmin dövrün ictimai-siyasi, ədəbi və mədəni hadisələri ilə yaxından tamış olmaq mümkündür. Jurnalın komplektlərindən ədəbiyyat, mətbuat tariximizin araşdırmaçıları, doktorant, dissertant, magistr və bakalavr təhsili alan filoloqlar faydalana bilər. Kitab geniş oxucu kütlesi üçün nəzərdə tutulub.

AKADEMİK İSA HƏBİBBƏYLİ "NİZAMI GÖNCƏVİ" MEDALI İLE TƏLTİF OLUNUB

AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun baş direktoru, akademik Isa Həbibbəyli TÜRKSOY tərəfindən "Nizami Gəncəvi" medalı ilə təltif olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci ildə Azərbaycan Respublikasında 2021-ci ilin "Nizami Gəncəvi İli" elan edilməsi haqqında Sərəncamı ilə qüdrətli Azərbaycan şairinin ədəbi ərsinin öyrənilməsi və təbliği istiqamətində ölkədə və dünyada genişmiyyətli işlər həyata keçirilməkdədir. Bu münasibətlə Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Teşkilatı – TÜRKSOY bir sırada mühüm əhəmiyyətli layihələri icra etməkdədir. Bu günlərdə ölkəmizdə "Nizami Gəncəvi İli" çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə TÜRKSOY-un nəşr etdiyi "Nizamini oxuyaq" kitab-albomu Nizami Gəncəvinin dünyada təbliği istiqamətində atılmış uğurlu layihədir. TÜRKSOY eyni

zamanda "Nizami Gəncəvi" medalını təsis edib. Bu günlerde Muğam mərkəzində keçirilən tədbirdə TÜRKSOY-un baş katibi Düsən Kaseinov tərəfindən medallar təqdim olunub.

"Nizami Gəncəvi İli"ndə xidmətlərinə görə AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun baş direktoru, akademik Isa Həbibbəyli "Nizami Gəncəvi" medalı ilə təltif olunub. Akademik Isa Həbibbəyli TÜRKSOY-un Türk xalqlarının mədəniyyətinin dünyada tanıdılmasında mühüm xidmətlər göstərdiyini bildirib və qeyd edib ki, "Nizami Gəncəvi İli" çərçivəsində Düsən Kaseinovun rəhbərlik etdiyi təşkilatın fəaliyyəti, nəşr etdiyi "Nizamini oxuyaq" kitabı yüksək qiymətə malikdir. Eyni zamanda akademik Isa Həbibbəyli "Nizami Gəncəvi" medalı ilə təltif etdiklərinə görə TÜRKSOY-a və onun baş katibi Düsən Kaseinova öz dərin minnətdarlığını bildirib.

"ŞOTA RUSTAVELİ VƏ NİZAMI GENCEVİ" KİTABININ TƏQDİMATI

Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gencevi adına Ədəbiyyat İnstitutunda "Şota Rustaveli və Nizami Gencevi" kitabının təqdimati keçirilib. Təqdimatda Gürcüstandan filologiya elmləri doktorları, professorlar Irma Ratiani, Maka Elbakidze, metnşünas Qaqa Lomedze, Özbəkistandan professor Hamidulla Baltobayev və digər ziyahılar iştirak ediblər.

Tədbiri AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gencevi adına Ədəbiyyat İnstitutunun baş direktoru, akademik İsa Həbibbəyli açaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci ildə Azərbaycan Respublikasında 2021-ci ilin "Nizami Gencevi İli" elan edilmesi haqqında Sərəncamından sonra bu sahədə görülən işlərdən söz açıb. Akademik İsa Həbibbəyli ölkə başçısının Sərəncamından sonra Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin 8 yanvar 2021-ci il tarixli Qərarı olduğunu xatirladaraq "Nizami Gencevi İli" çərçivəsində akademiyada və Ədəbiyyat İnstitutunda hayata keçirilən işlər barəsində geniş məlumat verib. Nizami Gencevi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Şota Rustaveli adına Gürcü Ədəbiyyatı İnstitutu ilə birlikdə 2017-2020-ci illərdə hayata keçirdikləri layihənin nəticəsi olaraq "Nizami Gencevi və Şota Rustaveli" monoqrafiyasının Azərbaycan, gürcü və ingilis dillerində kitab halında nəşr edilməsini "Nizami Gencevi İli"nə böyük töhfə adlandırıb. Kitabın arşeyə gelməsində Nizamişünaslıq şöbəsinin böyük xidmətləri olduğunu vurğulayıb.

Sonra Nizamişünaslıq şöbəsinin əməkdaşı, filologiya üzrə felsefə doktoru, dosent Zehra Allahverdiyeva kitabın hazırlanma prosesindən və mahiyatından danışıb.

Filologiya elmləri doktoru, professor Irma Ratiani "Şota Rustaveli və Nizami Gencevi" kitabı haqqında söz" adlı məruza edərək heyata keçirilmiş bu layihə haqqında təfərrüatı ilə məlumat verib və nəşrin arşeyə gelməsində eziyyəti keçən hər kəsə təşəkkürlerini çatdırıb.

M.Uluqbey adına Özbəkistan Milli Universitetinin "Özbək ədəbiyyatşünaslığı" kafedrasının müdiri, professor Hamidulla Baltobayev Nizami Gencevinin özbek dilinə ilk dəfə olaraq tərcümə olummuş "Xəmsə"nin xüsusi nəşrini də "Nizami Gencevi İli"nə bir hadiyyə adlandırdıb.

Nizamişünaslıq şöbəsinin əməkdaşlarından filologiya üzrə felsefə doktorları Tehmine Bədəlova və Yelena Teyer, gürcü alimlərdən Maka Elbakidze və Qaqa Lomedze çıxış edərək "Şota Rustaveli və Nizami Gencevi" kitabı haqqında fikirlərini bölüşübllər.

AMEA Memarlıq və İncəsənat İnstitutunun icraçı direktoru, sənətşünaslıq üzrə felsefə doktoru, dosent Xəzər Zeynalov çıxışında Nizaminin əsərləri ilə bağlı incəsənat nümunələrinə bəhs edib. Ona Şota Rustaveli və Nizami Gencevinin birgə portretini çəkmək təklif olunub.

Sonda qonaqlara Nizami Gencevi ilə bağlı rəmzi hadiyyələr və müxtəlif nəşrlər təqdim olunub.

"NİZAMI GÖNCƏVINİN TÜRKİYEDE TƏBLİĞİ VƏ NƏŞRİ" MÖVZUSUNDA TƏDBİR

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İstítutunda "Nizami Gəncəvinin Türkiyədə təbliği və nəşri" mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə Türkiyədə nəşr olunan "Qardaş qələmlər" dərgisinin baş redaktoru Yaqub Öməroğlu, "525-ci qəzet"in baş redaktoru Rəşad Məcid və başqa ziyalılar iştirak ediblər.

Tədbiri AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İstítutunun baş direktoru, akademik İsa Həbibbəyli açıb. Nizami ilə bağlı Ədəbiyyat İstítutunda nəşr olunmuş işlər haqqında geniş məlumat verib. Həmçinin istitut tərafından "Xəmsə"nin çap ediləcəyini bildirib: "Sirlər xəzinəsi"nin otuz slyazma əsasında elmi-tənqidi mətni hazırlanıb. Ümumiyyatla, Nizaminin təbliği içinde en çox dəstək verenlərdən biri Yaqub Öməroğludur. "Qardaş qələmlər" in xüsusi buraxılışı Nizaminin pasportu ola biləcək dərgidir. Onun müəllifi əziz dostumuz Yaqub Öməroğludur".

Sonra Yaqub Öməroğluna "Böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin ədəbi ırsının Türkiyədə təbliği və nəşri sahəsindəki xidmətlərinə görə" AMEA Humanitar Elmlər Bölməsinin Fəxri Fərmanını təqdim edib.

Avrasiya Yazarlar Birliyinin başqanı, "Qardaş qələmlər" dərgisinin baş redaktoru Yaqub Öməroğlu çıxış edərək Fəxri Fərmanla təltif edildiyinə görə minnətdarlığını bildirib: "Bu il "Qardaş qələmlər" dərgisinin 15 ildir ki, fəaliyyət göstərdiyini deyən baş redaktor İsa müəllimin dəstəyini hər zaman hiss etdiyelerini diqqətə çatdırıb. "Mən bu, istitutun türk dünyası ilə bağlı araşdırılmalarını uzaqdan duyurdum. Burada sizin şöbələrinizdə olmaq, sizinlə tanışlıq, şöbələrin gördüyü işləri yaxından müşahidə etmək məni çox sevindirdi. Türk dünyası üçün Azərbaycan-

Bakı bir ədəbiyyat mərkəzine dönüb. "Nizami ili"nda gördürüümüz bu işlər Türkiyədə Nizaminin tanınması istiqamətində bir başlangıçdır. "Qardaş qələmlər" in yayılmışlığı ölkələrdə Nizami Gəncəviyə yeni baxış formalaşdığını gördük".

Nizamişunaslıq şöbəsinin müdürü, AMEA-nın müxbir üzvü Nüshabə Arası çıxışında əlavə edib ki, "Nizaminin şərqi bədii təfakkürünə gətirdiyi en böyük bədəri fikirlerden biri də xalqlar arasında dostluğun təbliğ etməsidir". "Qardaş qələmlər" in bu sayının da dostluğa, qardaşlığa söykəndiyini deyən şöbə müdürü dərginin baş redaktoruna təşəkkürlerini çatdırıb.

Azərbaycan Yaziçılar Birliyinin sədr müavini, "525-ci qəzet"in baş redaktoru Rəşad Məcid qeyd edib ki, "bu gün türk dünyasının tanınmış ədəbiyyat adımı, naşırı Yaqub Öməroğlu ilə görüş və onun təltif olunması günüdür. Bu münasibətlə onu təbrik edirəm. İsa müəllime sonsuz minnətdarlığını bildirirəm ki, belə bir addum atıb. Türk dünyasında ədəbi-mədəni əlaqələrin gelecek inkişafından danışanda Yaqub Öməroğlunun adını çəkirk. "Qardaş qələmlər" dərgisi artıq on beş ilə yaxındır ki, bütün türk dünyasının ədəbiyyatını birləşdirmək sahəsində böyük işlər görür. Onun akademianın Fəxri Fərmanı ilə təltif olunması böyük nüfuzdur, bu, sizin fəaliyyətinizə bir ehtiramdır".

Sonda Nizamişunaslıq şöbəsinin eməkdaşı Təhminə Bədəlova Nizami Gəncəvinin şeirlərindən səsləndirib.

Gülnar Səma

*Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İstítutu,
İctimaiyyatla əlaqələr şöbəsi*

XƏZƏR UNIVERSİTETİNDE BEYNƏLXALQ NİZAMI GÖNCƏVİ KONFRANSI

Dekabrin 9-10-da Xəzər Universitetində Diller və ədəbiyyatlar departamenti və İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin birgə təşkilatçılığı ilə dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 880 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq Nizami Gəncəvi Konfransı keçirilmişdir.

Hibrid formatda keçirilən konfransda dünyanın bir sıra ölkələrindən – Türkiye, Misir, Banqladeş, Əfqanistan, Seneqal, Rusiya, Gürcüstan, İran və digər ölkələrdən Nizami ırsının tanınmış tədqiqatçıları iştirak etmişlər.

Konfransın keçirildiyi Mərmər zalda tədbirə davət olunmuş İran İslam Respublikasının Azərbaycandakı səfirliyinin Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Əli Purmərcan tərəfindən Nizami Gəncəvinin İranda çap edilmiş kitablarından ibarət sərgi, Azərbaycanın tanınmış xalçaçı rəssamı, Xəzər Universitetinin Müsiqi və incəsənət departamentinin müəllimi, universitetin Xalça Muzeyinin direktoru Afaq Karimovanın Nizami Gəncəviyə həsr olunmuş sənət əsərləri nümayiş olunurdu.

(Ardı səh. 64-də)

INTERNATIONAL NIZAMI GANJAVI CONFERENCE AT KHAZAR UNIVERSITY

On December 9-10, Khazar University hosted the International Nizami Ganjavi Conference dedicated to the 880th anniversary of the great Azerbaijani poet Nizami Ganjavi, co-organized by the Department of Languages and Literature and the Department of English Language and Literature.

The conference, held in a hybrid format, was attended by well-known researchers of Nizami's legacy from a number of countries - Turkey, Egypt, Bangladesh, Afghanistan, Senegal, Russia, Georgia, Iran and others.

An exhibition of Nizami Ganjavi's books published in Iran and presented by Ali Purmarjan, Chairman of the Cultural Center of the Embassy of the Islamic Republic of Iran in Azerbaijan, who was invited to the event and works of art dedicated to Nizami Ganjavi by Afag Karimova, a well-known Azerbaijani carpet artist, a teacher at Khazar University's Music and Art Department, and the director of the university's Carpet Museum was held in the Marble Hall where the conference was held.

(To be continued page 65)

Konfrans İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin koordinatoru Milana Abbasovamın qonaqları salamlaması ilə açıq elan olunduqdan sonra Nizami Gəncəvinin həyat və yaradıcılığından, dünya ədəbiyyatında rolündə bəhs edən videoçarx nümayiş etdirildi.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İşaxanlı çıxış edərək, böyük söz ustادının əsərlərində təcəssüm olunmuş elmi-fəlsəfi, tarixi-coğrafi, bədii-estetik məqamlara diqqət çəkdi, dünyə nizamışunaslığından həllini gözləyən problemlərdən danışdı. Xəzər Universitetinin rektoru dosent İrade Xəlilova Nizami yaradıcılığının aşdırılmasında ortaya dəyərli elmi tədqiqatlar qoyan konfrans iştirakçılara öz təşəkkürünü bildirdi, konfransın işinə uğurlar arzuladı.

Konfransda çıxış edən İran Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Əli Purmərcan Nizami Gəncəvi ırsını hikmat, əxlaq, mənəviyyat xəzinəsi adlandırmaraq, sözlərindəki taravət və yeniliyin heç zaman sönməyəcəyini vurğuladı.

Misir Ain Şems Universitetinin professoru Şirinxanum Abdelnaem Hasanın atası Dr. Əbd el-Neim Həsəneyin 1951-ci ilda yazdığı "Nizami Gəncəvi: dövrü, mühiti və poeziyası" adlı elmi işi ilə şərqşünaslıq üzrə fəlsəfe doktoru elmi dərəcəsi aldığına diqqət çəkdi, özünün da Nizaminin qəhrəmanı Şirinin şərəfinə adlandırıldığını qeyd etdi. Professor Şirinxanum atasının yolunu davam etdirərək, bütün elmi fealiyyətini nizamışumaslığa həsr etdiyini vurğuladı.

Sonra dövləti məruzaçılardan professor Ahmed - Kader el Shazli (Misir), professor Mustafa İsen (Türkiyə), Dr. Firuz Fevzi (Əfqanistan), Alireza Qiyameti (İran) Nizami Gəncəvinin Azərbaycanın əvəldi olduğunu, onun takca türk, ərəb və fars mədəniyyətinə mexsus mütefakkir deyil, bir dünya şairi olduğu düşüncəsini öne çəkdilər.

(Ardı sah. 66-da)

After the conference was opened by the coordinator of the Department of English Language and Literature Milana Abbasova, a video was shown about the life and work of Nizami Ganjavi and his role in world literature.

In his opening remarks, Khazar University's founder, Chairman of its Board of Directors and Trustees, Professor, Academician Həmlet Isaxanlı, drew attention to the scientific, philosophical, historical, geographical, artistic, and aesthetic aspects embodied in the great master's words, and to the problems to be addressed in Nizami studies. Rector of Khazar University, Associate Professor Irada Khalilova, thanked the conference participants for their valuable research in Nizami's work, and wished them success in their work.

Speaking at the conference, Ali Pourmarjan, Chairman of the Cultural Center of the Embassy of the Islamic Republic of Iran in Azerbaijan, called Nizami Ganjavi's legacy a treasure of wisdom, morality and spirituality, emphasizing that the freshness and innovation in his words will never fade.

Shirkhanim Abdelnaem Hassan, the professor of Ain Shams University of Egypt, mentioned that her father Dr. Abd al-Naim Hassanei received a doctorate in Oriental Studies in 1951 with his scientific work "Nizami Ganjavi: Period, Environment and Poetry". Then, among the invited speakers, Professor Ahmed - Kader el Shazli (Egypt), Professor Mustafa Isen (Turkey), Dr. Firuz Fevzi (Afghanistan), Alireza Qiyamati (Iran) said that Nizami Ganjavi was a son of Azerbaijan and it was highlighted that he was not only a thinker of Turkish, Arabic and Persian culture, but also a world poet.

(To be continued page 67)

İran Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Əli Purmərcan Nizami Gəncəvinin İranda nəfis şəkildə şap olunmuş "Xəməsə"sinə və bibliografiyasını professor, akademik Hamlet İsaxanlıya təqdim etdi.

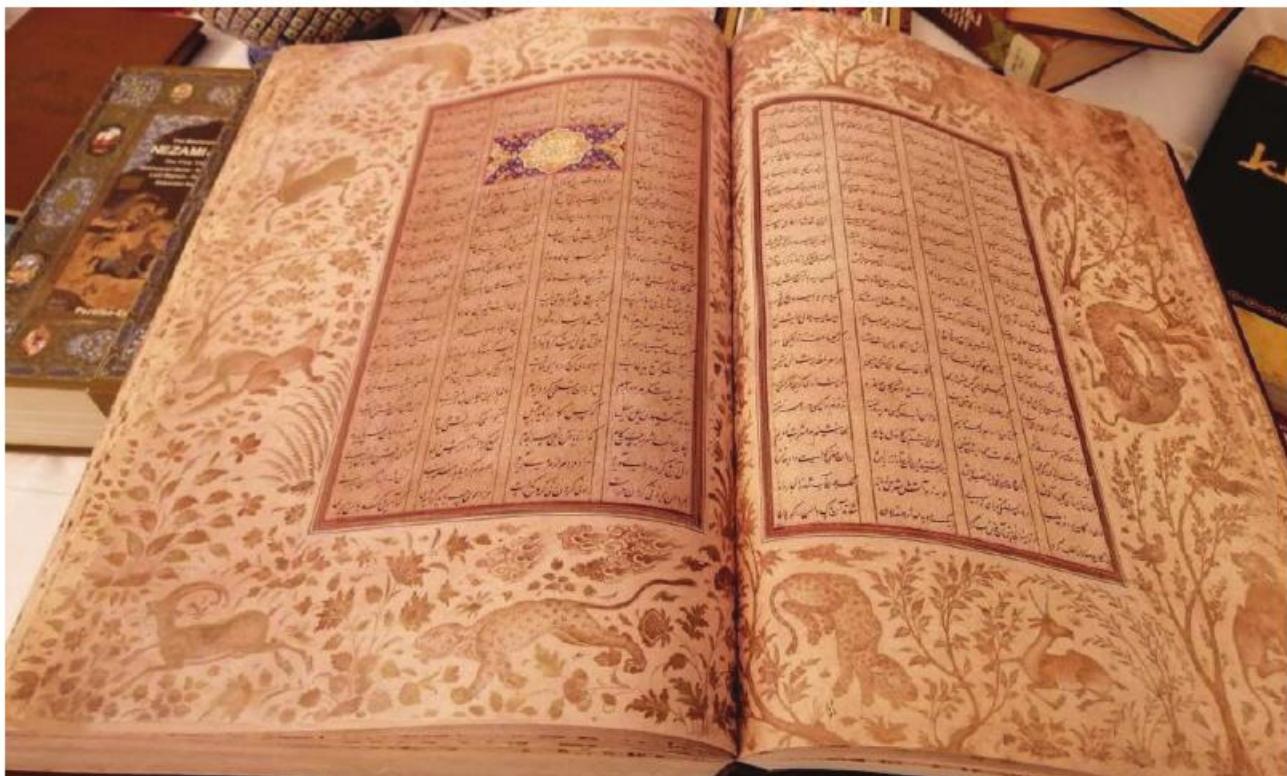
Universitetin Xalça Muzeyinin direktoru Afaq Kərimova Nizami Gəncəvinin əsərləri əsasında toxuduğu xalçalar haqqında məlumat verdi, şairə həsr olunmuş abidə və dəyərli sənət əsərlərindən ibarət videoçarxı nümayiş etdirdi.

Xəzər Universitetinin İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimləri tərəfindən hazırlanın Nizami Gəncəvinin "Xəməsə"sinə daxil olan əsərlərin dünya dillerine tərcüməsinə həsr olunmuş təqdimatları oldu.

Konfransın ilk günü iki paneldən ibarət olmaqla dahi şairə həsr olunmuş müxtəlif çıxışlarla yekunlaşdı. Konfransın 2-ci günü isə müxtəlif xarici və yerli universitetlərdən dəvət olunmuş tərcüməçi, yazıçı və təqdimatçıların çıxışları ilə davam etdi. Konfrans 2 sessiyadan ibarət olmaqla 4 paneldə keçirildi.

Konfransda Xəzər Universitetinin Kamera orkestri (bədii rəhbər – universitetin Musiqi və incəsənət departamentinin müdürü, əməkdar müəllim, pianoçu Zülfiyyə Sadiqova) Azərbaycan və dünya bestəkarlarının əsərlərindən ibarət konsert proqramı ilə çıxış etdi.

Beynəlxalq Nizami Gəncəvi konfransı haqqında ölkənin AZƏRTAC və digər informasiya portallarında, youtube kanalında, İran Mədəniyyət Mərkəzinin və Türkiyənin Atatürk Universitetinin vebsaytlarında xəbərlər yayımlanmışdır.

Chairman of the Iranian Cultural Center Ali Purmarjan presented Nizami Ganjavi's "Khamsa" and bibliography elegantly printed in Iran to Professor, Academician Hamlet Isaxanli.

Director of the Carpet Museum of the University Afag Karimova gave information about the carpets woven on the basis of the works of Nizami Ganjavi, demonstrated a video of monuments and valuable works of art dedicated to the poet.

The faculty members of the Department of English Language and Literature delivered their presentations on translation of Nizami Ganjavi's works in "Khamsa" into world languages.

The first day of the conference consisted of two panels and ended with various speeches dedicated to the great poet. The second day of the conference continued with speeches by invited translators, writers and critics from various foreign and local universities. The conference was held in 4 panels consisting of 2 sessions.

At the conference, Khazar University's Chamber Orchestra (artistic director - head of the university's Music and Art Department, honored teacher, pianist Zulfia Sadigov) performed a concert program featuring works by Azerbaijani and world composers.

News about the International Nizami Ganjavi Conference was broadcast on AZERTAC and the country's other information portals, on the YouTube channel, on the websites of the Iranian Cultural Center and Ataturk University in Turkey.

Berghof Foundation

BERGHOF FONDUNUN AVROPA BÖLMESİNİN RƏHBERİ İLE GÖRÜŞ

MEETING WITH HEAD OF EUROPE UNIT OF BERGHOF FOUNDATION

Dekabrin 8-də Xəzər Universitetinin rektoru dosent İrade Xəlilova, dekanlar və departament müdirleri Berghof Fondunun Avropa bölməsinin rəhbəri Dr. Oliver Wolleh və fondun milli layihə koordinatorı Bəxtiyar Aslanov ilə görüşdülər. Görüşün məqsədi iki qurum arasında mümkün əməkdaşlığın müzakirəsi olub.

Dr. Wolleh iştirakçılara Cənubi Qafqazda sülh quruculuğu işləri, o cümlədən münaqişədən təsirlənmiş insanların şəxsi xatirələrini və münaqişənin müxtəlif aspektləri ilə bağlı fikirlerini bölgülmək üçün bir araya gəldiyi seminarlar haqqında məlumat verib. Almanıyanın Berlin şəhərində yerləşən Berghof Fondu münaqişənin transformasiyası yolu ilə sülhün bərpa olmasına təşviq edən müstəqil təşkilatdır.

Görüşdə dosent Elza Səmədova (Humanitar, təhsil və sosial elmlər fakültəsinin dekanı), Dr. Səide Şərifova (Elm, incəsənət və texnologiya yüksək təhsil fakültəsinin dekanı), Dr. Ceyhun Məmmədov (İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin dekanı), Dr. Farid Quliyev (Siyasi elmlər və fəlsəfə departamentinin müdürü) və Cavid Cəfərov (Təhsil departamentinin koordinatoru) iştirak ediblər.

On December 8, Rector of Khazar University Assoc. Prof. Irada Khalilova and university administration met with Dr. Oliver Wolleh, Head of the Europe Unit of the Berghof Foundation and its national project coordinator Mr. Bakhtiyar Aslanov. The purpose of the meeting was to discuss possible collaboration between the two institutions.

Dr. Wolleh informed the participants about their peace-building work in the South Caucasus including workshops where people affected by conflict come together to share their personal memories and views on various aspects of the conflict. Based in Berlin, Germany, the Berghof Foundation is an independent organization working to promote peace-building through the conflict transformation.

The meeting was attended by Assoc. Prof. Elza Samadova (Dean of the School of Humanities, Education and Social Sciences), Dr. Saida Sharifova (Dean of the Graduate School of Science, Art and Technology), Dr. Jeyhun Mammadov (Dean of the School of Economics and Management), Dr. Farid Guliyev (Head of the Political Science and Philosophy Department), and Javid Jafarov (Coordinator of the Education Department).

UniLab LAYİHESİ TƏRƏFDAŞLARI İLE VIRTUAL GÖRÜŞ

VIRTUAL MEETING WITH UniLab PROJECT PARTNERS

Dekabrin 14-də Xəzər Universitetinin tərəfdəş olduğu Erasmus+ UniLab layihəsi çərçivəsində tərəfdəş universitetlərin növbəti virtual görüşü keçirildi. Görüş Erasmus+ UniLab layihəsinin koordinatoru Carme Royo'nun iştirakçıları salamlaması ilə başladı. Sonra görüş Rusiyanın Sibir Federal Universiteti və Maliyyə Universiteti, Avstriyanın IMC Krems Tətbiqi Elmlər Universiteti müraciətlərinin çıxışı ilə davam etdi.

Erasmus+ UniLab layihəsinin koordinatoru Carme Royo iştirakçılara növbəti görüşlər və işlər barədə məlumat verdi.

Görüşdə həmçinin tərəfdəşlər arasında müzakirələr aparıldı. UniLab layihəsinin virtual görüşündə Xəzər Universitetini İnkışaf Mərkəzinin əməkdaşları Sabina Gulyayeva və Elnurə Əhmədzadə təmsil etmişlər.

On December 14, the next virtual meeting of partner universities was held within the Erasmus+ UniLab project, in which Khazar University is a partner. The meeting began with a greeting from Carme Royo, Erasmus+ UniLab Project Coordinator. Then the meeting continued with the speeches of the representatives of Siberian Federal University of Russia and the University of Finance, the Austrian IMC University of Applied Sciences Krems.

Then Carme Royo, Erasmus+ UniLab project Coordinator, informed the participants about the next meetings and activities.

Khazar University was represented at the virtual meeting of the UniLab project by Sabina Gulyayeva and Elnurə Ahmadzadeh, representatives of the Development Center.

ERASMUS+ MƏLUMAT GÜNÜ KEÇİRİLDİ

Dekabrin 15-də Milli Erasmus Ofisinin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Texniki Universitetində Erasmus+ Məlumat günü keçirildi.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və ölkə universitetlərində nümayəndələr, o cümlədən Xəzər Universiteti Karyera Mərkəzinin koordinatoru Elnurə Əhmədzadə və İnkışaf Mərkəzinin layihə meneceri Sabina Quluyayeva iştirak edirdiler.

Azərbaycan Texniki Universitenin professoru Sübhən Namazovun giriş sözündən sonra Milli Erasmus Ofisinin rəhbəri Pərviz Bağırov gündəlikdə duran məsələləri iştirakçıların nəzərinə çatdırırdı, qarşıda duran vəzifələrdən və yeniliklərdən bahs etdi.

Təhsil Nazirliyinin əməkdaşı Vüsalə Qurbanova çıxış edərək, Erasmus programı üzrə 2021-2027-ci illəri əhatə edəcək programla əlaqədar nazirliyin prioritət sahələrində danışdı və qeyd etdi ki, nazirlik yerli universitetlərə bu sahədə dəstək olmağa hazırlıdır.

Tədbir sual-cavab sessiyası ilə yekunlaşdı.

ERASMUS+ INFORMATION DAY HELD

On December 15, Erasmus+ Information Day was held at Azerbaijan Technical University under the leadership of the National Erasmus Office.

The event was attended by representatives from the Ministry of Education of the Republic of Azerbaijan and the country's universities, including Elnurə Ahmadzadeh, Coordinator of the Khazar University Career Center, and Sabina Gulyayeva, Project Manager of the Development Center.

After the introductory speech of the professor of Azerbaijan Technical University Subhan Namazov, the head of the National Erasmus Office Parviz Bagirov informed the participants about the issues on the agenda, spoke about the tasks and innovations. Vusalə Gurbanova, the staff member of the Ministry of Education, spoke about the priority areas of the ministry in connection with the Erasmus program, which will cover 2021-2027, and noted that the ministry is ready to support local universities in this area. The event ended with a question and answer session.

SEMİNAR: "PEŞƏKAR MÜHASİB SERTİFİKATI"

SEMINAR: "PROFESSIONAL ACCOUNTANT CERTIFICATE"

Xəzər Universiteti İqtisadiyyat və menecment fakültəsi Milli Mühasiblər Forumu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində dekabrın 12-də Xəzər Universitetinin Mərkəz kampusunda "Peşəkar Mühasib Sertifikatı" seminarı təşkil etmişdir.

Seminar bumövzuları şəhətə etmişdir: peşəkar mühasibin bu günü və gelecəyi; Peşəkar Mühasib Sertifikatı (PMS) imtahanının nticələri; PMS imtahanında açıq test tapşırıqlarının qiymətləndirilməsi və məsləhətlər; PMS imtahanlarına hazırlıq prosesi.

Mühasiblərin daha dərinlənmiş marifənəməsi üçün mühasibat uçotu sahəsinin peşəkar mütəxəssisləri qeyd olunmuş mövzularda çıxış edərək, iştirakçıların suallarını cavablandırmışlar. İqtisadi Araşdırımlar və Tədris Mərkəzinin vitse-prezidenti Radil Fətullayev; Bakı Mühəndislik Universitetinin İqtisadiyat və idarəetmə fakültəsinin Tədris işləri üzrə dekan müavini Dr. Elsevər İbadov; Bakı Mühəndislik Universitetinin Mühasibat uçotu və audit kafedrasının müdürü Dr. Firudin Sultanov; İqtisadiyyat Nazirliyi Yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Tədris Mərkəzində baş müəllim və vergi xidməti müşaviri Fariz Yadigarov; Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə və mühasibat fakültəsinin dekan müavini Dr. Abulkərim Sadıqov; Gənc Mühasiblər İctimai Birliyinin sədri Solmaz Əliyeva; "Avrora Grup"unun layihə meneceri və BRIDGE akademiyasının ACCA üzrə müəllimi Simnər Paşazadə; Bakı Hesabat Mərkəzinin direktoru, audit üzrə mütəxəssis Mehdi Babayev.

Tədbir mütəxəssislərin və iştirakçıların müzakirələri ilə davam etmiş və müxtəlif təkliflər verilmişdir.

On December 12, Khazar University's School of Economics and Management organized a "Professional Accountant Certificate" seminar in cooperation with the National Accountants Forum, at Khazar University's Central Campus.

The seminar covered the following topics: present and future of a professional accountant; results of the Professional Accountant Certificate (PAC) exam; evaluation and counseling of open test assignments in the PAC exam; the process of preparing for PAC exams.

In order to raise the awareness of accountants, accounting professionals spoke on the mentioned topics and answered the questions of the participants: Radil Fatullayev, Vice President of the Center for Economic Research and Training; Dr. Elsever Ibadov, Deputy Dean for Academic Affairs, Faculty of Economics and Management, Baku Engineering University; Dr. Firudin Sultanov, Head of the Department of Accounting and Auditing, Baku Engineering University; Fariz Yadigarov, senior teacher and tax service adviser at the Training Center of the State Tax Service under the Ministry of Economy; Dr. Abulkərim Sadigov, Deputy Dean of the Faculty of Finance and Accounting, Azerbaijan State University of Economics; Chairman of the Young Accountants Public Union Solmaz Aliyeva; Simnər Pashazadeh, Aurora Group Project Manager and ACCA Lecturer at BRIDGE Academy; Director of Baku Reporting Center, audit specialist Mehdi Babayev.

The event continued with discussions of experts and participants and various proposals were made.

TÜRK ƏDƏBİYYAT VƏQFİNİN BAŞQANI SERHAT KABAKLıNIN PROFESSOR, AKADEMİK HAMLET İSAXANLI İLE GÖRÜŞÜ

MEETING OF HEAD OF THE TURKISH LITERATURE FOUNDATION SERHAT KABAŁI WITH PROFESSOR, ACADEMICIAN HAMLET ISAXANLI

Dekabrin 16-da Xəzər Universitetində Türk Ədəbiyyat Vəqfinin başqanı, şair Serhat Kabaklı Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı ilə görüşdü.

Görüşdə Xəzər Universitetinin rektoru dosent İrada Xəlilova, İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktoru Əlövşət Əmirləyli, "Türk Edebiyatı Dergisi"nin baş redaktoru, Türk Ədəbiyyat Vəqfinin başqanı vəkili İmdat Avşar, türk iş adamı Kemal Acar, Azərbaycan Rüspublikası Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin şöbə müdürü Şahalı Cəbiyev və türk ədəbiyyatı araşdırmaçısı, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Xəyala Zərrabqızı iştirak etmişlər.

Görüşdə iki ölkənin elm xadimləri arasında fikir mübadiləsi aparılmış, gelecek əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilmişdir.

On December 16, the head of the Turkish Literature Foundation, poet Serhat Kabaklı, met with Professor, Academician Hamlet Isaxanli, founder of Khazar University and chairman of its Board of Directors and Trustees at Khazar University.

Rector of Khazar University Associate Professor, Irada Khalilova, Public Relations and Media Director Alovşat Amirbeyli, Editor-in-Chief of the Journal of Turkish Literature, Deputy Chairman of the Turkish Literature Foundation İmdat Avşar, Turkish businessman Kemal Acar, Head of the Department in the Ministry of Defense Industry of the Republic of Azerbaijan Shahalı Jabiyev, researcher of Turkish literature, Doctor of Philosophy in Philology Khayala Zarrabgizi attended the meeting.

The scientists of the two countries exchanged views and discussed issues of future cooperation.

TƏLƏBƏLƏRİN SOCAR POLİMER ZAVODUNA SƏFƏRİ

STUDENTS' VISIT TO SOCAR POLYMER PLANT

Dekabrın 16-da Xəzər Universiteti Karyera Mərkəzi Neft Mühəndisliyi Cəmiyyətinin Xəzər Universiteti bələməsi (SPE Khazar University Chapter) ilə birgə SOCAR Polimer Zavoduna səfər təşkil edib. Səfərdə universitetin Neft-qaz mühəndisliyi və Kimya mühəndisliyi ixtisasları üzrə təhsil alan 12 tələbəsi, universitetin doktorantı və müəllimi Ehsan Cəfəri iştirak etmişlər.

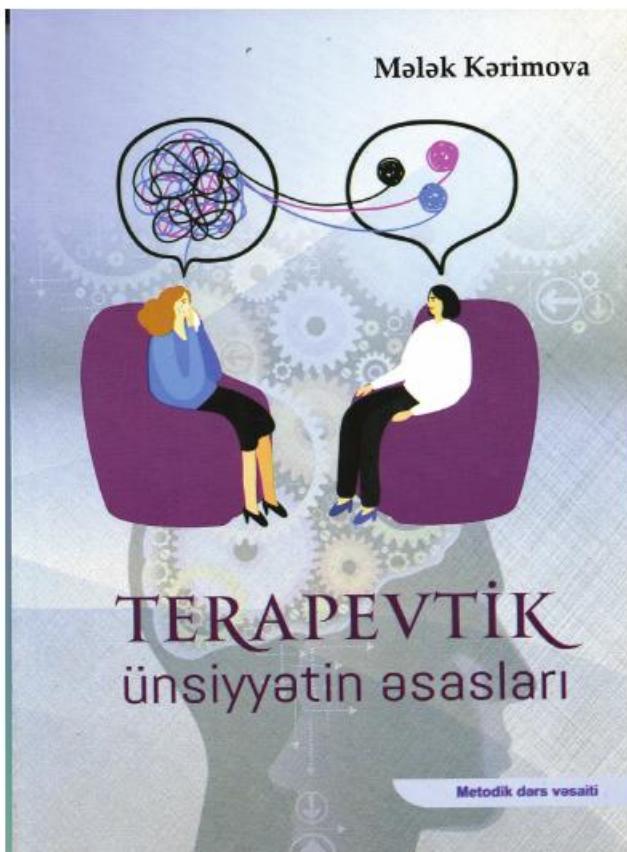
SOCAR Polimer'in İctimayyətə əlaqələr üzrə mütəxəssisi Bəxtiyar Allahverdiyev tərəfindən qarşılanan tələbələr öncə SƏTƏM Departamentində olmuş, departamentin işçisi Sənan Karimov onları zavoddadıq təhlükəsizlik qaydaları, tacili vəziyyət halında vacib hərəkət sxemi haqda məlumatlandırb.

Sonra tur istehsal zonasına doğru davam edib və Polypropylene (PP) sahə proses mühəndisi İsmayıllı Əhmədov tələbələrə zavodun PP hissəsini və reaktor hissələrini göstərib. Polimerdən mahsul alınması prosesi onların marağına səbəb olub. Daha sonra tələbələrin mühəndislərlə müzakirələri baş tutub. Fəallıq göstərən 2 tələbəyə zavod adından hədiyyə təqdim olunub

On December 16, Khazar University Career Center together with the SPE Khazar University Student Chapter organized a field trip to the SOCAR Polymer. Twelve Oil and Gas and Chemical Engineering students and Ehsan Jafari, PhD in Petroleum Engineering, and lecturer at the university, attended the trip. The students who were greeted by Bakhtiyar Allahverdiyev, Public Relations Specialist of SOCAR Polymer, had previously visited the HSE Department, where they were briefed on plant safety rules and emergency response.

The tour then proceeded to the production zone, where Polypropylene (PP) field process engineer Ismail Ahmadov showed students the PP part of the plant and reactor parts. The process of obtaining polymer products aroused their interest. Then, the trip continued to the production area and Polypropylene (PP) Field Process Engineer Ismail Ahmadov showed the guests the PP part and reactor parts of the SOCAR Polymer. The process of obtaining polymer products aroused the interest of the participants. The participants had discussions with engineers.

PSIXOLOGIYA DEPARTAMENTİ ƏMƏKDAŞININ METODİK DƏRS VƏSAITİ ÇAP OLUNUB

Xəzər Universiteti Psixologiya departamentinin koordinatoru Mələk Kərimovanın "Terapevtik ünsiyyətin əsasları" metodik dərs vəsaiti "Elm və Təhsil" nəşriyyatında çapdan çıxmışdır.

Kitabda psixoloji seanslarla bağlı aktual nəzəri və praktiki məsələlərə yer verilmişdir. Müəllif məzun və tələbələrin psixoloji konsultasiya ilə məşqul olduqları zaman üzləşdikləri suallara cavab verməyə səy göstərmişdir. Kitaba anonimlik və etik prinsiplər qorunmaqla real pasiyent ifadələri verilərək, praktiki çalışmalar daxil edilmişdir.

Kitab ali məktəb tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur və psixoloji konsultasiya dərsində metodik vəsait kimi istifadə oluna bilər. Dərs vəsaiti Xəzər Universiteti Elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilmişdir.

TEXTBOOK OF METHODICS BY THE EMPLOYEE OF DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY PUBLISHED

Coordinator of the Department of Psychology, Khazar University, Malak Karimova's "Fundamentals of Therapeutic Communication" textbook has been published by Science and Education publishing house. The book covers topical theoretical and practical issues related to psychological sessions. The author tried to answer the questions faced by graduates and students during psychological counselling. The book includes practical exercises that provide real patient cases while maintaining anonymity and ethical principles.

The book is intended for high school students and can be used as a methodological tool in the course of psychological counselling.

The textbook was recommended for publication by the Khazar University Academic Council.

“XƏZƏR”IN SABIQ MÜELLİMİNİN ŞEİRLƏR KİTABI ÇAP OLUNUB

Xəzər Universiteti İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin uzun illər ərzində müəllimi olmuş Lidiya Həmidova-Dmitriyevanın rus dilində “Deyəcəklərimin hamısı budur...” (“Вот все, что я хочу сказать...”) adlı şeirlər kitabı Xəzər Universitetinin Nəşriyyatında nəfis şəkildə çapdan çıxmışdır.

Kitab müəllifin Xəzər Universitetində birgə çalışdığı 30 nəfərdən artıq əməkdaşa (rəhbərlik də daxil olmaqla) həsr etdiyi şeirlərdən ibarətdir. O, çoxillik müşahidəsi sayesində hər kəsin davranış və xasiyyətindəki xarakterik cizgileri qələmə almağa nail olmuşdur.

Kitab əməkdaşlar tərəfindən müəllifə minnətdarlıq hissi ilə əziz bir xatırə kimi maraqla qarşılanmışdır.

Kitabın redaktoru Xəzər Universiteti Multimedia Mərkəzinin direktoru Natella Barkaya, dizayneri “Dünya” məktəbinin rəssamı Rafiq Əbdürəhimovdur.

Л. М. Гамидова-Дмитриева
«Вот все, что я хочу сказать...»

BOOK OF POEMS BY FORMER KHAZAR UNIVERSITY FACULTY MEMBER PUBLISHED

A book of poems by Lidiya Hamidova-Dmitrieva, a longtime teacher at Khazar University's Department of English Language and Literature, in Russian, "That's all I want to say ..." ("Вот все, что я хочу сказать...") has been elegantly published by Khazar University Publishing House.

The book consists of poems by the author dedicated to more than 30 staff members(including administration) at Khazar University. Through her many observations, she was able to record the characteristics of the behavior and character of each. The book was received with interest by the staff as a dear memory with gratitude to the author.

The editor of the book is Natella Barkaya, director of the Khazar University Multimedia Center, and the designer is Rafiq Abdurrahimov, an artist at the Dunya School.

**DEPARTAMENT MÜDİRİNİN MƏQALƏSİ "TÜRKİYE"
QAZETİNDE**

**ARTICLE BY DEPARTMENT HEAD IN "TÜRKİYE"
NEWSPAPER**

"Türkije" qəzeti 28 noyabr 2021-ci il tarixli sayında Tarix və arxeologiya departamentinin müdürü dosent Telman Nüsretoglu Qarabağ müharibəsi sonrasında Türk Dövlətləri Təşkilatının daha da güclənməsi prosesi, Avrasiyada yaranan yeni geosiyasi reallıqlar kontekstində İranın Türk Dünyası siyaseti və Azerbaycanla münasibətləri haqqında geniş yazıçı dərc edilmişdir.

In the November 28, issue of "Türkije" newspaper, the head of the Department of History and Archeology, Associate Professor Telman Nusratoglu published an extensive article on the process of strengthening the Organization of Turkic States after the Karabakh war, Iran's Turkic world policy and relations with Azerbaijan in the context of new geopolitical realities in Eurasia.

<https://m.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/genis-aci-fikir-ve-tartisma/621684.aspx>

**IQTISADIYYAT VƏ MENECMENT DEPARTAMENTİNİN ELMİ
MƏQALƏSİ "EMERGING SCIENCE JOURNAL"DA**

**A SCHOLARLY ARTICLE BY THE DEPARTMENT OF ECONOMICS
AND MANAGEMENT PUBLISHED IN EMERGING SCIENCE JOURNAL**

İqtisadiyyat və Menecment fakültəsinin doktorant tələbesi Mustafa Mohammad Alalawneh'in və fakülətin dekanı Dr. Ceyhun Məmmədovun "Birbaşa xarici investisiyalar, infrastruktur investisiyaları, turizm gəlirləri və iqtisadi artım arasında əlaqə: meqa tədbirlər nümunəsində" adlı elmi məqaləsi "Scopus" indeksli "Emerging Science Journal"da dərc edilmişdir (5-ci cild, sayı 6, 2021).

Tədqiqatın məqsədi 2006-ci il FIFA Dünya Çempionatına ev sahibliyinin 2000-2017-ci illər ərzində Almaniyanın iqtisadi artımına təsir dərəcəsini araşdırmaq olmuşdur.

We are delighted to announce that the scholarly article, titled "Nexus between FDI, Infrastructure Investment, Tourism Revenues, and Economic Growth: Mega Event Evidence" authored by Mustafa Mohammad Alalawneh, Ph.D. student of the Department of Economics and Management, and Dr. Jeyhun Mammadov, Dean of School of Economics and Management has been published in Emerging Science Journal indexed by Scopus (Vol 5, No 6, 2021).

The object of this study is to examine the response of economic growth in Germany to the 2006 FIFA World Cup hosting during the period 2000-2017.

<https://www.ijournalse.org/index.php/ESJ/article/view/570>

DEPARTAMENT MÜDİRİNİN TRT-DƏ YAZISI DƏRC OLUNUB

ARTICLE BY DEPARTMENT HEAD PUBLISHED ON TRT

2021-ci il noyabrın 18-də TRT-də “Qafqaz gündəmi” rubrikasında Tarix və arxeologiya departamentinin müdürü dosent Telman Nüsətəoglunun növbəti yazısı yayımlanıb. Yazida Türk Dövlətləri Təşkilatının yeni dünya nizamının formallaşmasındaki rolü, Türk dünyasının geniş sahələrdəki integrasiyasının perspektivi təhlil edilmişdir.

<https://www.trt.net.tr/azerbaycan/qafqazin-gund-mi/2021/11/18/turk-dovl-tl-ri-t-skilati-yeni-dunyanin-guc-m-rk-zl-rind-n-birin-cevrilir-1735316>

On November 18, 2021, TRT published another article by Telman Nusratoglu, Head of the History and Archeology Department, under the heading “Caucasian Agenda”. The article analyzes the role of the Organization of Turkic States in the formation of a new world order and the prospects for the integration of the Turkic world in a wide range of areas.

DEPARTAMENT MÜDİRİNİN TRT SAYTINDA ANALITİK MƏQALƏSİ

ANALYTICAL ARTICLE BY THE DEPARTMENT HEAD ON TRT WEBSITE

2021-ci il noyabrın 25-də Tarix və Arxeologiya departamentinin müdürü dosent Telman Nüsətəoglunun TRT-də “Brüsselin yeni təşəbbüsü Azerbaycan-Ermenistan münasibətlərinin normallaşmasına müsbət təsir edə biləcəkmi?” başlıqlı analitik məqaləsi yayımlanmışdır. Məqalədə Ermenistan-Azerbaycan arasındaki sərhəd münaqişesinin həllində Avropanın rolü, regionun yeni geosiyasi mənzərəsi içinde Avropa-Rusiya rəqabəti təhlil edilmişdir.

<https://www.trt.net.tr/azerbaycan/qafqazin-gund-mi/2021/11/25/brusselin-yeni-i-s-bbusu-iki-olk-munasib-tl-rinin-normallasmasina-musb-t-t-sir-ed-bil-c-kni-1737884>

On November 25, 2021, the head of the Department of History and Archaeology, Associate Professor Telman Nusratoglu, published an analytical article on TRT entitled “Will Brussels’ new initiative have a positive impact on the normalization of Azerbaijani-Armenian relations?”. The article studies the role of Europe in resolving the Armenian-Azerbaijani border conflict, European-Russian competition in the new geopolitical landscape of the region.

PORTUQALIYA

KOIMBRA UNIVERSİTETİNİN KİTABXANASI

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

“Dünya” məktəbi və Xəzər Universitetinin kollektivləri məktəbin kitabxana müdürü Mədina Karahana həyat yoldaşı

Ali Karahanın

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Sumqayıt “Dünya” məktəbi və Xəzər Universitetinin kollektivləri məktəbin direktoru Çiçək Qaracayevaya bacısı

Şahhəq Əhmədovannı

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

DÜNYA
ANA
MƏKTƏBİ

QƏBUL QAYDALARI

DÜNYA MƏKTƏBİ

Məktəbə qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. Müsabiqədə iştirak etmək üçün məktəbə gəlməklə, bizi zəng etməklə və ya online qeydiyyatdan keçə bilərsiniz. [htt://e.dunyaschool.az/sagirdqebulu](http://e.dunyaschool.az/sagirdqebulu)

Müsabiqədə şagirdlərin təhsil aldığı sınıfə uyğun bilik səviyyəsi, sağlamlığı, maraq dairəsi əsas götürülür. Hər bir şagirdin fərdi xüsusiyyətlərini öyrənmək üçün valideynlərlə səhbətlər aparılır.

Qəbul imtahanında ən yüksək nəticə göstərən VIII-XI sinif şagirdləri təqaüd imkanı qazanırlar.

İngilis bölməsində tədris Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının (IB) ibtidai (PYP), orta məktəb (MYP) və Diplom proqramları (DP) əsasında qurulur.

Diplom proqramında təhsil müddəti iki ildir (X, XI siniflər).

Azərbaycan və rus bölmələrinə ingilis dili ikinci dil kimi beynəlxalq standartlara uyğun tədris olunur. Şagirdlərin seçimi ilə fransız, alman və ya çin dili də öyrədilir. Dünya məktəbində fikirləşməyi öyrətmək prinsipi əsas götürülür və tədris prosesinin təşkili bu yönündə qurulur. Sınıflarda şagird sayının az olması hər bir şagirdə fərdi yanaşmağa imkan yaradır.

Sağlam əsaslar üzərində qurulmuş ciddi nizam-intizam təlim-tərbiyə prosesinin yüksək səviyyədə təşkilinə kömək edir.

Ana məktəbinə qəbul zamanı hər bir uşağın fərdi xüsusiyyətlərini öyrənmək üçün məktəbin psixoloqu valideynlərlə fərdi səhbətlər aparır. Uşaqlar psixoloji müayinədən və həkim müayinəsindən keçirilir.

Uşaqların sağlamlığı, normal qavrama qabiliyyəti, səlis nitqi və maraq dairəsi əsas götürülür.

Məktəbə qəbul ediləcək şagirdlər "Şagird qəbulu üzrə məktəbdaxili komissiya"nın rəyi əsasında müəyyən edilir və məktəb rəhbərinin əmri ilə rəsmiləşdirilir.

QƏBUL ÜÇÜN TƏLƏB OLUNAN SƏNƏDLƏR:

- Ərizə
- 4 ədəd fotosəkil (3x4, rəngli)
- Doğum haqqında şəhadətnamənin surəti
- Şəxsiyyət vəsiqəsi
- Tibbi arayış
- Yaşayış yeri haqqında arayış
- Valideynin iş yeri haqqında arayış

Ünvan: Binəqədi rayonu,
Əcəmi Naxçıvani 9
Tel: +994 12 563 59 40/47/48

NİYƏ XƏZƏR UNİVERSİTETİ?

- Diplomların bütün xarici ölkələrdə tanınması
- Dövlət sifarişi əsasında təhsil almaq imkanı
- Eyni vaxtda 2 ixtisas üzrə təhsil almaq imkanı
- Təhsil haqqının Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin (keçmiş TQDK) imtahanlarında yüksələn ballara uyğun olaraq ödənilməsi
- Təhsil haqqının hissə-hissə ödənilməsi
- Zəngin kitabxana, innovativ laboratoriyalar, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları infrastrukturunun varlığı
- Dövlət sifarişi və ya ödənişli təhsil almalarından asılı olmayaraq, təhsildə göstərdikləri nailiyyətlərə görə təqaüd almaq imkanı
- Əlavə ödəniş etmədən təhsilinin bir hissəsini Amerika, Avropa və Asyanın tanınmış ali məktəblərində davam etdirmə imkanı
- Keyfiyyətli və əhatəli tələbə xidmət sistemi (həkim, psixoloji mərkəz, karyera-işə düzəlmə mərkəzi və s.)
- Yüksək standartlara cavab verən müasir yataqxana

TƏHSİL HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİNDE GÜZƏŞTLƏR

650-700 bal - təhsil haqqından tam azad edilir

600-649 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 50% güzəşt edilir

550-599 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 40% güzəşt edilir

500-549 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 25% güzəşt edilir

450-499 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 20% güzəşt edilir

400-449 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 15% güzəşt edilir

350-399 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 10% güzəşt edilir

Uğurlu karyera qurmaq,
təhsildən zövq almaq və
yadda qalan tələbə
həyatı yaşamaq istəyirsən?

Xəzər Universitetini
seç!

BAKALAVR SƏVİYYƏSİNDE İXTİSASLARIMIZ

- * Kompüter elmləri
- * Kompüter mühəndisliyi
- * Neft-qaz mühəndisliyi
- * İnşaat mühəndisliyi
- * Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi
- * Elektrik və elektronika mühəndisliyi
- * Kimya mühəndisliyi
- * Mexanika mühəndisliyi
- * Riyaziyyat və informasiya müəllimliyi
- * Fizika müəllimliyi

1
QRUP

2
QRUP

- * Mühasibat
- * Maliyyə
- * İqtisadiyyat Menecment
- * Marketing
- * Biznesin idarə edilməsi
- * Turizm işinin təşkili
- * Regionşunaslıq (Avropa)
- * Beynəlxalq münasibətlər
- * Coğrafiya müəllimliyi
- * Tarix və cografiya müəllimliyi

- * İngilis dili və ədəbiyyatı
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı
- * Tərcümə (ingilis dili)
- * Politologiya
- * İngilis dili müəllimliyi
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
- * İbtidai sinif müəllimliyi
- * Tarix müəllimliyi

3
QRUP

4
QRUP

- * Kimya müəllimliyi
- * Biologiya müəllimliyi
- * Kimya və biologiya müəllimliyi
- * Psixologiya
- * Baytarlıq təbabəti

5
QRUP

- * Dizayn
- * Təsviri incəsənət müəllimliyi